A.HANS

DE STRANDLOOPSTER

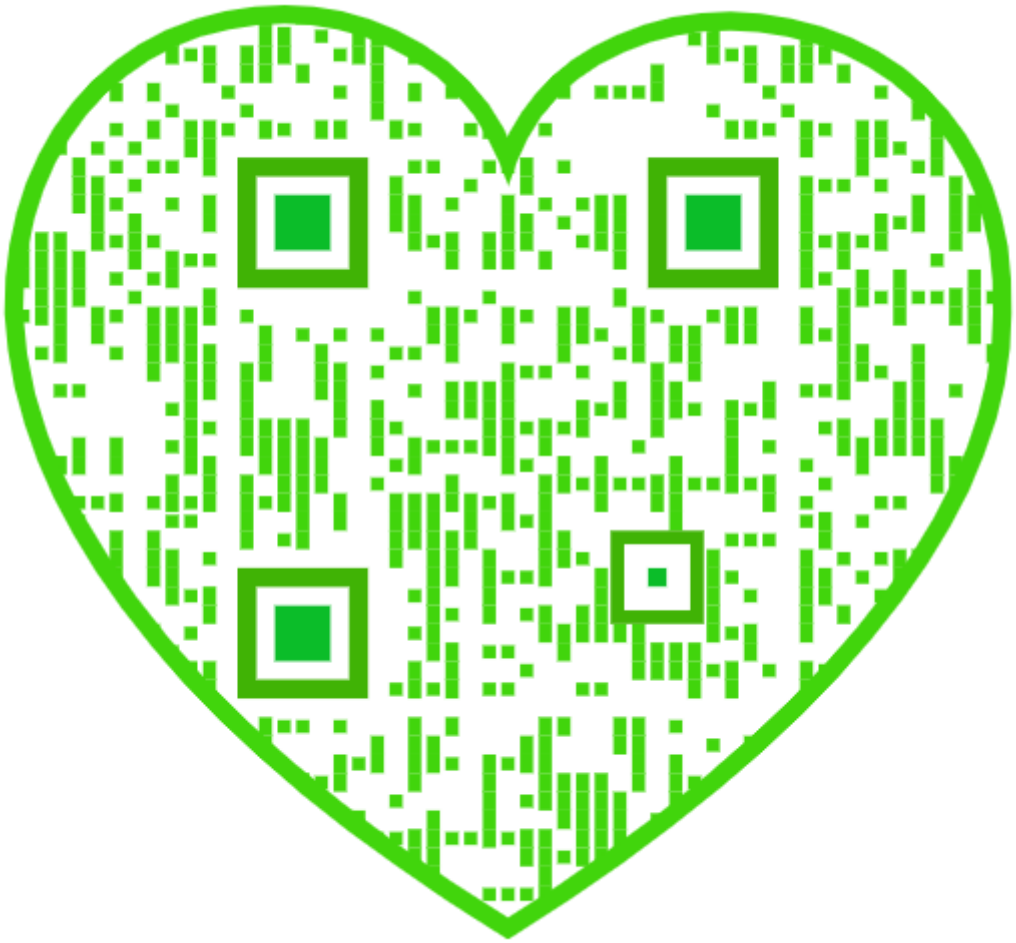

A. HANS

DE STRANDLOOPSTER

A. HANS

DE STRANDLOOPSTER

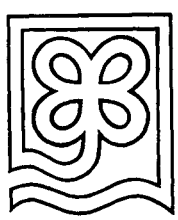

UITGEVERSFIRMA L. OPDEBEEK
ANTWERPEN / UTRECHT

Bewerking : K. Verleyen.
Omslag van S. Vanstiphout.
© 1974 Uitgeversfirma L. Opdebeek, Kapelsestraat 222, 2080 Kapellen.
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.
No part of this book may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without written permission from the publisher.
D/1974/0061/5
ISBN 90 6162 616 1

GERARD VAN DULKEN

Hoe lang hij voor het raam gestaan had, wist Gerard Van Dulken niet. Buiten was het aardedonker. Boven zijn hoofd klonk opnieuw het geluid van lichte stappen.
'Ze lijkt wel te dansen,' dacht Gerard woedend. 'Hoe is het mogelijk. Wat heb ik aangevangen ? En ik kan gewoon niet meer terug. Daarbij komt nu ook nog die uitnodiging om te getuigen.'
Hij liep naar de tafel en ging zitten. Hij speelde even met de gedachte om de volgende dag gewoon alles te vertellen aan de onderzoeksrechter. Tenslotte had hij nog geen enkele fout begaan. Of hij kon Dora gewoon de laan uitzenden. Het minste dat hij dan van haar kon vragen, was toch dat ze nooit zou verraden wie haar geholpen had.
Gerard zuchtte. Hij overtuigde zichzelf niet eens !
De deur kriepte. Gerard schrok eerst. Maar dan glimlachte hij.
'Goede avond, Dora !'
Hij draaide zijn hoofd half om. In de deuropening stond een prachtig, jong meisje. Van Dulken kwam dadelijk weer onder haar bekoring. Al zijn goede voornemens hoiden weg.
'Goede avond, Gerard,' lispelde het meisje.
Gerard besefte hoe diep hij ontroerd werd door die zachte, welluidende stem.
'Kom je bij me zitten ?' glimlachte hij.
Dora keek hem onderzoekend aan. Er speelden sluwe lichtjes in haar gouden ogen. Ze schudde haar hoofd.
'Nee,' zei ze. 'Ik zie dat je zorgen hebt. En ik kan best raden wie daarvan de oorzaak is.'
'Dora !'
Het meisje beet zenuwachtig op haar onderlip. Het leek alsof ze ieder ogenblik zou gaan huilen.
'Gerard, laat me gaan,' snikte ze opeens. 'Ik ben echt niet bang voor de zee. Ik zal het nauwelijks weten als de golven over me heen schuimen.'
Gerard werd er koud bij. Er sprak zoveel wanhoop uit Dora haar stem dat hij wel moest geloven dat zij het meende. Het was

trouwens niet de eerste keer dat het meisje over zelfmoord praatte.
'Dora!' zei Van Dulken. 'Wat scheelt jou toch?'
Zij haalde moedeloos haar schouders op. Toen draaide ze zich om naar het vuur dat in de haard laaide.
'Je hoeft me niet te sparen! Ik wist dat dit alles alleen maar een heerlijke droom kon zijn. De toestand was van het begin af hopeloos. Had je me maar laten gaan! Dan was alles nu al voorbij en was jij niet ongelukkig.'
De jonge man stond op en liep op Dora toe. Haar schouders schokten.
'Dora,' fluisterde hij hees, 'je weet toch dat ik van je hou. Ik kan gewoon niet meer buiten je.'
Het meisje schudde opnieuw haar hoofd. Nu snikte ze vrijuit.
'Zeg dat niet! Zeg dat nooit meer! Besef je dan niet dat het mij pijn doet. Nooit kan het wat worden tussen ons. Begrijp dat toch! Er is geen uitkomst! Je kan me niet eeuwig verbergen!'
Gerard legde zijn handen op de schouders van het meisje en deed haar omdraaien.
'Dora! Geef me nog wat tijd. Er moet een uitweg zijn. Morgen zie ik de onderzoeksrechter. Dan weet ik meer van deze hele geschiedenis af. Misschien is het over heel korte tijd niet meer nodig dat ik je nog verborgen hou.'
Dora zuchtte en keek Gerard Van Dulken weemoedig aan.
'En dan?' vroeg ze. 'Zelfs al maken ze uit dat ik onschuldig ben! Dan kan ik inderdaad vrij gaan waar ik wil. Denk je dat ik dan nog ooit gelukkig zou kunnen zijn? Meen je dat het leven dan opeens weer zin zou hebben?'
'Dora, ik begrijp je niet!'
Het meisje sloeg haar handen voor haar gezicht en barstte in hartstochtelijke snikken uit. Ze hamerde met haar vuisten op Gerard Van Dulken zijn borst.
'Weet je dan nog niet dat ik dolverliefd op je ben? Ik ook! Of dacht je werkelijk dat ik me zou laten kussen alleen maar omdat ik je dankbaar ben? Geloof je dat?'
Gerard was bij die uitbarsting meer geschrokken dan hij wilde laten blijken.
'Dora, je maakt me gelukkig!' fluisterde hij.
Het meisje rukte zich los.
'Dat lieg je!' schreeuwde ze. 'Dan zou je anders handelen! Je hoeft me niet eens te antwoorden. Maar zou je iemand ooit durven vertellen hoe het tussen ons staat? Zou je gewoon naar Elvira Van Breeden kunnen toegaan en haar zeggen dat je van me houdt?'

Gerard boog zijn hoofd. Wat had hij voor de drommel toch uitgehaald? Wat voor een demonische macht had dit wilde, prachtige meisje over hem gekregen!
'Dora! Laten we er rustig bij gaan zitten en overleggen wat we doen! Morgen moet ik heel vroeg naar Knokke. En nooit, nooit mogen we tegenstrijdige dingen vertellen. Begrijp je dat?'
Dora lachte schamper.
'Ik wist het wel! Je gaat het antwoord uit de weg. O, laat me toch! Over een uur is alles voorbij. Mijn lijk zal aanspoelen aan de kust. En heel spoedig al zullen ze uitmaken dat ze een onschuldige vervolgd hebben. Dat zal mijn triomf zijn! Mijn dodelijke triomf. Laat me gaan, Gerard! Ik ben het leven beu!'
'Dora!'
Van Dulken was opgesprongen. Zonder nadenken gaf hij het opgewonden meisje een klap. Ze schrok vreselijk.
'Dora!' herhaalde de jonge man. 'Hou je bedaard! Met tegen elkaar te schreeuwen, lossen we niets op.'
Van Dulken zijn handen trilden.
Het meisje viel neer in een stoel. Gerard beende voor de open haard heen en weer. Minutenlang zei geen van beiden nog wat. Toen werd er heftig op de deur geklopt. Gerard besefte dat er iets fout ging. Nooit zou Trui, zijn huishoudster, zo brutaal aangeklopt hebben als ze hem niet voor iets had willen waarschuwen. Dora had het ook gehoord. Ze veerde bliksemsnel op en trippelde naar de andere deur. Gerard wachtte tot die achter haar dichtgegaan was voor hij riep.
'Binnen! Wie is daar?'
Trui schuifelde naar binnen. Ze zag lijkbleek. Gerard fronste zijn wenkbrauwen. Wat voor de drommel had dit nu weer te betekenen?
'Mijnheer!' hijgde Trui. 'Juffrouw Van Breeden is daar. Met twee gendarmes!'
Gerard zijn mond viel letterlijk open van verbazing. Droomde hij? Of was Trui stapel geworden?
Hij liep zonder een woord de hal in. En inderdaad! Daar stond Elvira Van Breeden. Ze rilde in haar doornatte jurk. Ze droeg geen jas. Haar schoenen waren doorweekt en haar haar hing in zielige slierten over haar voorhoofd.
'Elvira!' riep Gerard uit. 'Wat betekent dit? Hoe zie je eruit!'
Het meisje haar mond vertrok krampachtig. Ze wrong haar handen in elkaar. Maar er kwam geen geluid uit haar keel. Ze viel langzaam, heel langzaam, voorover.

Eén van de gendarmes kon haar nog net opvangen.
'Trui!' schreeuwde Gerard. 'Breng een handdoek en dekens. En maak wijn heet. Zo dadelijk haalt Elvira nog een longontsteking.'
De oude dienstbode slofte haastig weg. Gerard nam het ijskoude meisje van de rijkswachter over en bracht zijn verloofde in de salon. Hij begreep het helemaal niet!
Heel behoedzaam legde hij het meisje neer voor het vuur.
Hij nam de handdoek die Trui hem toestak en begon zachtjes Elvira haar gezicht en haar haren te drogen. Behulpzaam gooide een rijkswachter de dekens over Elvira heen.
'Kent u dit meisje?' zei de tweede.
Gerard knikte stom.
'Zij is mijn verloofde,' zei hij dan dof. 'Ik begrijp niet wat haar overkomen is.'
'Wij vonden haar toen ze door de duinen rende. Omdat we opdracht hadden naar Dora Torens uit te zien, hielden we haar staan. Ze kon ons geen identiteitspapieren tonen maar ze smeekte ons haar hierheen te brengen.'
Gerard knikte.
'Dank je wel. Er moet iets ernstigs gebeurd zijn. Gewoonlijk is Elvira erg rustig.'
'De wijn, mijnheer!' zei Trui die net naar binnen kwam.
'Dank je, Trui. Willen jullie ook een glas?'
'Nee! Het is heel vriendelijk van u,' zei de oudste van de rijkswachters. 'Maar we moeten opstappen. Wij nemen aan dat u de juffrouw wel onderdak wilt verschaffen?'
Gerard keek de man onderzoekend aan. Had er spot in die zijn stem geklonken? Nee, natuurlijk! Hij beeldde zich maar wat in.
'Vanzelfsprekend,' knikte Gerard. 'Ik zal ook meteen haar vader opbellen. Misschien maakt die zich zorgen.'
De rijkswachters salueerden.
'We vinden het wel. Goede avond.'
Gerard knikte verstrooid. Al zijn aandacht was bij Elvira. Hij hief erg voorzichtig haar hoofd op en hield het glas met de hete wijn bij haar lippen.
Het meisje sloeg haar ogen op. Gerard glimlachte bemoedigend.
'Nee! Zeg maar niets. Drink dit eerst op. Intussen ga ik Trui vragen dat ze een jurk voor je opdiept en een kamer in orde brengt. Dan verwittig ik je vader. Zo maakt hij zich geen zorgen.'
'Gerard!'
De jonge man schrok van de schrille klank van haar stem.
'Het is nutteloos mijn vader te verwittigen. Ik heb definitief met

hem gebroken!'
'Wat zeg je?'
Het meisje nam een teug van de wijn. Zij sloot haar ogen. Op haar lijkbleke wangen was opnieuw wat kleur gekomen.
'Ik ben thuis weggevlucht.'
Gerard knielde naast Elvira neer en nam één van haar handen.
'Liefste,' fluisterde hij. 'Dat kan je niet menen! Wat is er dan voor vreselijks gebeurd?'
Elvira begon zachtjes te wenen. Grote tranen biggelden over haar wangen omlaag.
'Je kent mijn vader,' zei ze toonloos. 'Hij heeft nooit naar iemand behalve naar zichzelf willen luisteren. Eerst heeft hij mijn broer de deur uitgejaagd. Vandaag was het mijn beurt.'
'Elvira! Wat is dit allemaal? Ik begrijp het niet!'
'Toen vader vanmiddag thuiskwam, leek hij wel dol. Hij wilde mij de belofte afpersen dat ik nooit nog met je zou spreken.'
Gerard greep Elvira bij haar schouders.
'Elvira! Je ijlt! Dat kan toch niet.'
'Toch wel! Iemand heeft hem verteld dat je morgen bij de onderzoeksrechter moet komen in verband met die moordzaak.'
'Maar ik heb met die moord niets te maken. Ik moet alleen maar als getuige verschijnen.'
'Vader wist ook dat jij het meisje dat verdacht wordt, ontmoet hebt en dat je met haar door het bos gelopen hebt!'
'Natuurlijk heb ik dat gedaan! Het was hondeweer en zij wou nog naar Knokke. Ik heb haar een eindje door het bos vergezeld tot ze bij de grote weg gekomen was. Sedertdien heb ik haar niet meer ontmoet. Ik wist toen trouwens niet dat zij verdacht werd.'
'Ik weet het, liefste,' zei Elvira stil. 'Ik heb geprobeerd hem dat uit te leggen. Hij luisterde niet eens en eiste opnieuw dat ik er een eed op deed dat ik je nooit meer zou ontmoeten. Toen ik dat weigerde, heeft hij me zelfs geslagen.'
'Nee maar!' schreeuwde Gerard. 'Dat is onvoorstelbaar.'
Elvira glimlachte.
'Ik ben nou wat opgeknapt,' zei ze. 'Mag ik eerst droge spullen aantrekken? Dan kunnen we nog verder praten.'
Het meisje stond op en drukte een zoen op Gerard zijn voorhoofd. De jonge man zat er verwezen bij. Een wereld was voor hem ingestort. Hoe moest het nou?
Elvira kwam giechelend weer de kamer in. Ze droeg één van de strengzwarte jurken van Trui en een verschoten kamerjas.
'Hoe vind je me? Leuk wat? Gaan we samen uit eten?'

Gerard lachte bleekjes. Hij wreef met zijn hand over zijn voorhoofd.
'Elvira! Het is vreselijk!'
Elvira viel om zijn hals en glimlachte gelukkig.
'Het kan me allemaal geen snars schelen, zolang ik jou heb! Met jouw liefde ben ik sterk.'
Gerard drukte een aarzelende zoen op haar wang. Die gloeide.
'Vanavond kan je natuurlijk hier blijven,' zei hij. 'Trui heeft een kamer voor je in orde gebracht. Gelukkig is Schorreburg groot genoeg. Je moet wel doodmoe zijn.'
Elvira fronste haar voorhoofd. Gerard leek het helemaal niet zo leuk te vinden dat zij er was.
'Morgen breng ik je dan naar mijn neef in Knokke,' ging de jonge man verder. 'Je begrijpt dat ik je echt niet hier kan houden.'
Elvira keek bedroefd en vragend.
'Kindje,' zei Gerard. 'Ik wil je niet in opspraak brengen. De mensen praten zo licht.'
'Zal jouw neef het niet vreemd vinden als ik bij hem kom aankloppen?'
'Integendeel. Zijn vrouw is vaak alleen. Ze zal het enig vinden dat je bij haar bent. Zij zullen ons graag helpen. Hij doet trouwens alles wat ik hem vraag.'
Elvira knikte maar. Ze was niet meer zo uitbundig als voor een paar minuten. Ze moest wel toegeven dat Gerard het bij het rechte eind had. Maar ze had niet verwacht dat hij zo koel en beredeneerd te werk zou gaan. Hij had toch wel een beetje vuur kunnen leggen in zijn omhelzingen?
'Je zult het zien! Alles komt voor elkaar, schat. Maak je maar geen zorgen. Wil je wat eten?'
Elvira werd bijna boos. Besefte Gerard dan niet dat het niet zulke dingen waren die zij van hem wilde horen?
Gerard liep de kamer uit. Elvira staarde nadenkend in de vlammen van de haard. Gerard keek nog eens behoedzaam om.
'Trui,' zei hij in de keuken. 'Geen woord over Dora, begrijp je? Zorg ervoor dat zij in haar kamer blijft. Je brengt haar eten op haar kamer. Voor één dag moet ze het maar met brood en koffie stellen.'
De oude dienstbode knikte. Gerard merkte best aan haar gezicht dat ze de hele situatie totaal afkeurde.
'Zorg ook nog voor een hapje. Elvira zal wel honger hebben zodra ze opgeknapt is.'
Hij ging terug naar de zitkamer. Elvira had zich niet bewogen.

'Ik heb wat eten voor je laten klaarmaken,' zei hij.
'Dank je, Gerard. Ik heb echt geen trek. Ik denk dat ik maar naar bed ga.'
Ze kwam overeind, leunde even tegen Gerard aan en liep de trap op. Trui kwam uit de keuken.
'Ik zal even meelopen, juffrouw,' zei ze. 'Dan kan ik meteen zien of u niets anders meer wenst.'
Elvira glimlachte dankbaar. Ze was te uitgeput om aandacht te schenken aan het fijne streepje licht dat onder één van de deuren uitstraalde.
"Ik zal slapen as een roos,' zuchtte Elvira. 'Mens, Trui, wat ben ik uitgeput van al die herrie.'
'Goede nacht, juffrouw. Wenst u morgen koffie of thee bij uw ontbijt?'
'Ik drink wel wat Gerard drinkt,' glimlachte Elvira. 'Slaapwel.'
De dienstbode slofte naar buiten. Op de gang bleef ze luisterend staan. Waarom had die ellendige Dora haar licht niet gedoofd? Trui haalde haar schouders op. Het waren haar zaken niet. Maar dat mijnheer op deze manier de grootste ellende tegemoet ging, kon zij hem zo wel vertellen.
Gerard zat beneden somber voor zich uit te kijken. Wat vervloekte hij nu de avond waarop hij Dora voor het eerst ontmoet had.
Het meisje was uit de struiken op hem toegesprongen. Als een angstige kleuter had ze zich aan hem vastgeklampt. En dan was ook die vent opgedoken. Die rende als een razende achter het meisje aan. Gerard had hem vastgegrepen en hem opzij geslingerd. Een knoop van de man zijn jagersmantel was zelfs in zijn handen achtergebleven.
Gerard rilde opnieuw bij de herinnering. Sedert die dag had hij geen rustig ogenblik meer gekend. Dora had hem gesmeekt om haar te beschermen. En iets in die wilde schoonheid had Gerard ondersteboven gekeerd. Hij had haar voorgesteld met hem mee naar huis te gaan. En daar had ze hem verteld dat ze achtervolgd werd door het gerecht. Dat men haar beschuldigde van moord op een schilder. Een vent die Poston heette!
Gerard stond op uit zijn stoel. Ritselend zakte het vuur in de haard in. Een trede van de trap kraakte. Gerard schrok. Een schaduw gleed over de muur. Dora! Wat haalde die gekke meid nu in haar hoofd? Stel je voor dat Elvira haar zag.
'Gerard,' fluisterde het meisje, 'ik wou je alleen nog maar zeggen hoe het me spijt. Ik mag nooit meer zo tegen je uitvallen. Je bent erg goed voor me geweest.'

Ze stak haar hand uit. Gerard glimlachte.
'Jij kan het niet helpen,' zei hij. 'Ik vraag me alleen maar af hoe ik dit moet oplossen. Eén ding moet je me nu eerlijk zeggen, Dora. Heb je echt niets met die moord op Poston te maken ?'
'Gerard ! Dat weet je toch. Ik heb je eerlijk opgebiecht dat die schilder voortdurend om me heen draaide. Ik wou helemaal niets van hem weten. Zwarte Kees wou me ook niet geloven. Die schurk beschouwde zich zowat als mijn verloofde. Ik heb nooit langer met hem gepraat dan met een andere jongen van Retranchement. Ze waren altijd zo ruw.'
Gerard knikte. Hij had het verhaal van Dora haar eenzaamheid, haar voorliefde voor stilte, rust en eindeloze wandelingen in de vrije natuur al meer gehoord. Maar Dora vertelde het altijd weer met dezelfde overtuiging.
'Ik geloof je, Dora,' zei Gerard. 'Maar ik wil zonder enig spoor van twijfel voor de onderzoeksrechter verschijnen.'
En opeens greep die vreemde passie die hij sedert hun eerste ontmoeting voor het eenvoudige meisje gevoeld had hem weer aan. Haar volle lippen glansden uitnodigend. Haar ogen waren halfgesloten. Voor Gerard het besefte lagen Dora en hij in elkaars armen. Brandend joeg het bloed door Gerard zijn lichaam. Weg waren de zorgen. Weg was de tedere bekommerdheid om Elvira haar toekomst. Zijn hele wezen sloeg gewoon op hol.
'Gerard !' fluisterde Dora en kuste hem bedarend op zijn wang. 'Laten we geduld oefenen tot morgen. Dan zijn we opnieuw alleen.'
Gerard slikte. Dora had gelijk. Hij gedroeg zich onverantwoordelijk. Ieder ogenblik kon Trui de kamer binnenlopen en hen betrappen of stel je voor dat Elvira de slaap niet kon vatten en beneden kwam om een boek te halen of wat te drinken.
'Slaapwel, Dora. Ik moet nog één en ander duidelijk maken voor mezelf.'
Het meisje drukte haar warme lichaam tegen de jongeman aan en keek smekend naar hem op. Hij knikte bemoedigend.
'Maak je geen zorgen, Dora ! Ik rooi het wel.'
Het meisje zoende hem nog eens haastig en verdween. Gerard hoorde haar nauwelijks toen ze op de trap liep. Hij proefde nog haar lippen en rook de hitsige geur van haar lichaam toen hij zijn hoofd in zijn handpalmen steunde.

De volgende morgen was Gerard erg laat. Hij had de hele nacht in zijn bed gewoeld en was pas tegen de morgen aan in een koortsige slaap weggedoezeld. Hij had hoofdpijn. En de hemel wist dat hij een helder hoofd die dag meer dan nodig zou hebben. Opgelucht stelde hij vast dat Elvira nog niet op was.
Een uur later kwam hij in Knokke aan. Hij ging de onderzoeksrechter meteen opzoeken.
De magistraat groette heel hoffelijk en verontschuldigde zich voor het feit dat hij Gerard had moeten ontbieden.
'Helemaal geen moeite,' glimlachte Gerard.
'U weet waarover het gaat?'
Gerard knikte. De magistraat opende een dossier.
'Als ik het goed begrepen heb, was u in de buurt toen de schilder Poston bij het Zwin neergestoken werd.'
Gerard knikte opnieuw.
'Wij verdenken een meisje, Dora Torens ervan, die misdaad gepleegd te hebben of er tenminste medeplichtig aan te zijn.'
Gerard zweeg maar trok vragend zijn wenkbrauwen op.
De magistraat kuchte. Het leek hem moeite te kosten verder te gaan. Hij keek op een blad papier.
'Een brief leerde ons dat u die avond een meisje meenam naar uw huis. Is dat inderdaad zo?'
'Inderdaad,' zei Gerard zo rustig mogelijk. 'Ik kwam terug van Knokke en lichtte mezelf bij met een lantaarn. Niet ver van mijn woning vroeg een meisje me of ze een eindje met me mocht oplopen. Ze kwam van Kadzand en had zich verlaat. Ze vond het wat beangstigend om alleen door het bos te lopen. Het was inderdaad donker en erg eenzaam op die plek. Dus vond ik het niet zo vreemd dat ze met me meeging. Een paar minuten later begon het te stortregenen. We waren vlak bij mijn huis, dus stelde ik haar voor te schuilen.
Wat later is ze gewoon naar huis gegaan. Ik veronderstel dat iemand dat gezien heeft en er blijkbaar nogal gewaagde veronderstellingen aan vastgeknoopt heeft.'
Hij lachte hard.
'Het is een naamloos briefje, inderdaad,' zei de magistraat. 'Ik hecht er niet zoveel belang aan. Maar ik had gehoopt dat u ons een paar aanwijzingen zou kunnen geven over die nacht.'
Gerard knikte opnieuw. Hij vroeg zich af of hij over die jagersjas en die knoop zou praten? Het gerecht wist toch dat hij Dora mee

naar huis genomen had.
'Was Dora niet zenuwachtig?' vroeg de onderzoeksrechter.
'Daar zat ik nou precies over te denken,' aarzelde Gerard. 'Nee. Misschien wel wat verschrikt. Maar ik denk dat zoiets normaal is als je als meisje in het stikdonker door een bos loopt. Zodra we samen waren, is die zenuwachtigheid trouwens helemaal verdwenen.'
'Zij heeft niets over die moord gezegd?'
'Nee.'
'En toch beweerde ze dat ze van Kadzand kwam!'
'Ja, natuurlijk. Ik zie echter het verband niet.'
De magistraat bladerde opnieuw in het dossier dat voor hem lag.
'Ze moet dus in de buurt van het Zwin geweest zijn omstreeks de tijd van de aanslag.'
'Ik weet echt niet hoe laat die aanslag gepleegd werd.'
'We weten dat Dora tot het invallen van de duisternis in het gezelschap was van een jongeman. Ook Poston was samen met een vriend, Daan Van Breeden en dat tot bij zonsondergang. Kunt u ons bij benadering zeggen hoe laat u Dora Torens ontmoet hebt?'
'Ik veronderstel dat het zowat acht uur moet geweest zijn.'
De magistraat maakte enkele aantekeningen.
'Dat klopt dan met de verklaringen van Daan Van Breeden. Ik dank u, mijnheer Van Dulken.'
De magistraat legde zijn vingertoppen tegen elkaar en glimlachte.
'Daarmee is het formele gedeelte achter de rug. Hoe bevalt de streek u? Ik heb vernomen dat u zich met hart en ziel inzet voor de ontwikkeling van het kusttoerisme.'
'Inderdaad,' zei Gerard. 'Ik vind dit deel van de kust buitengewoon mooi. Ik denk dat het toerisme hier een geweldige toekomst tegemoet gaat.'
'Ik hoop het voor u,' zei de magistraat. 'Helaas zal het dan uit zijn met onze rust. Die Poston was ook een vreemde eend in de bijt.'
'De mensen hier lijken niet veel voor vreemdelingen te voelen,' lachte Gerard. 'Zodra je iemand een dienst bewijst, schrijven ze anonieme brieven.'
'Nou niet bitter worden! In de eerste plaats gaat het om een moord. Ten tweede had dat meisje heus niet zo'n beste naam.'
Gerard werd bijna woedend. Daar had je weer één van die heren die alleen maar waardering kunnen opbrengen voor titels en geld. Maar hij hield wijselijk zijn mond.
'Laat ik nu maar opstappen,' zei hij. 'U hebt waarschijnlijk ook uw handen vol. Wanneer ik u nog van dienst kan zijn, mag u niet

aarzelen een beroep op mij te doen.'
'Genoteerd,' lachte de onderzoeksrechter. 'Ik hoop dat het niet nodig is en dat we elkaar voortaan in een prettiger omgeving kunnen ontmoeten. Komt u soms naar de club?'
De twee mannen liepen al pratend naar buiten. Op de trappen van het gerechtsgebouw namen ze afscheid van elkaar. Gerard voelde zich geweldig opgelucht. Hij merkte pas nu dat hij heftig transpireerde.
Hij stapte vlug door. De lucht was grijs en somber. Maar regenen deed het nog niet. Vrij vlug stond Gerard voor het huis van zijn neef, Bert Van Doorne. Die maakte zelf de deur open.
'Kom erin, kerel,' lachte hij. 'Weer eens op wandel in de stad?'
Gerard volgde zijn neef naar die zijn studeerkamer.
Hij trok zijn handschoenen uit en legde die bij zijn hoed en zijn stok op een lage tafel.
'Ben je op nieuws uit over die moordzaak?' vroeg Bert Van Doorne belangstellend. 'Er wordt in de stad geweldig veel over gepraat.'
'Zwijg me over die ellendige geschiedenis,' gromde Gerard. 'Al die opwinding voor een peulschil!'
'Het gerecht denkt er heel anders over,' lachte Bert. 'Het onderzoek wordt met nooit geziene ijver verdergezet.'
'Waarom?' vroeg Gerard een tikje ongerust. 'Het is toch een alledaagse moord. Waarschijnlijk alleen maar een ruzie tussen jaloerse minnaars.'
'Nou, die Poston lijkt een vrij belangrijk iemand geweest te zijn. Zijn dood veroorzaakte in Gent een enorme opschudding. De dagbladen zijn begonnen met erover te schrijven. Zij vragen zich af hoe het mogelijk is dat de moordenaar nog vrij rondloopt. Er wordt gespot met de achterlijke ambtenaren in deze uithoek van het land. En je begrijpt dat niemand zoiets op zich wil laten zitten.'
Gerard haalde zijn schouders op. Vervloekt! Zou alles dan blijven tegengaan?
'Het is toch vreemd dat niemand die Dora Torens te pakken krijgt,' ging Bert verder. 'Waar mag dat meisje in 's hemelsnaam rondzwerven? Ze kan toch niet in rook opgegaan zijn.'
'Ik stel niet het minste belang in dat kind,' zei Gerard brutaal. 'Ik heb wel andere zorgen aan mijn hoofd.'
Bert keek vreemd op. Zo had hij zijn neef nog nooit horen praten.
'Vertel op,' zei hij. 'Kan ik je helpen?'
'Ach,' zuchtte Gerard. 'Ik vraag me af of iemand er iets kan aan doen. Gisterenavond kwam Elvira bij me aan. Ze was thuis weg-

gelopen na een slaande ruzie met die koppige, oude vader van haar.'
'Elvira? Thuis weggelopen? Ik kan het nauwelijks geloven!'
Gerard vertelde in korte zinnetjes wat er gebeurd was.
'Elvira en ik hebben ons verloofd,' zei hij. 'Maar natuurlijk kan ik haar niet bij me houden. De mensen praten veel te gauw. Mag ik je wat vragen? Kan Elvira voorlopig bij jullie intrekken? Langer dan een paar dagen zal het beslist niet duren.'
Bert Van Doorne fronste zijn wenkbrauwen.
'Dat geeft gedonder,' zei hij. 'Ik ken de oude heer Van Breeden. Hij is echt wat je een erg ongemakkelijk heerschap noemt. Die kerel is in staat heel Knokke op stelten te zetten. En neem maar van me aan dat het niet lang duurt eer hij precies weet waar Elvira verblijft.'
'Bert, ik weet wat ik doe! Zeg me één ding. Kan Elvira hier komen?'
'Bedaar toch, Gerard! Natuurlijk zal ik haar graag nemen. Ik wou je alleen maar waarschuwen. Je haalt jezelf beslist een massa narigheid op je hals. Misschien is die verliefdheid alleen maar een gril!'
'Waarover praat je!'
Het was alsof een koude hand naar Gerard zijn hart gegrepen had. Wat bedoelde zijn neef? Wist hij iets af van Dora?
'Ik praat over Elvira! Of heb je nog meer liefjes? Ik bedoel alleen dat er al meer mannen geweest zijn die niet huwden met hun eerste meisje.'
'Spaar me je grapjes!' stoof Van Dulken op.
Bert zuchtte. Hij begreep het niet. Daar had je nou een jonge kerel die niet alleen rijk was maar ook nog knap. Aan iedere vinger kon die tien meisjes krijgen. En hij zocht heibel voor een kind als Elvira. Met zo'n vader!
'Je begrijpt eenvoudig niet dat ik echt van Elvira houd!' hijgde Gerard. 'Ik zou nooit zonder haar kunnen leven.'
'Je hebt het lelijk te pakken,' zei Bert. 'Goed, ik vraag aan mijn vrouw of ze een kamer kan klaarmaken. Wanneer meen je dat Elvira hier zal zijn? En nog iets. Je zorgt ervoor dat niemand haar ziet. Anders heb ik in géén tijd opstootjes voor mijn deur.'
'Natuurlijk zal ik er zorg voor dragen dat Elvira haar vader niets van de hele zaak verneemt. Ik breng haar over een uur. Ze zal waarschijnlijk wel dadelijk naar haar kamer willen. Na wat gisteren gebeurd is, kan ze alleen maar overstuur zijn. Is er vuur op haar kamer?'

'Hoor me die suikeroom eens aan. Maak je geen zorgen. Alles zal in orde zijn.'
Bert glimlachte bemoedigend naar zijn neef. Die stond op.
'Dank je, Bert. En vergeef me mijn uitval. Ik ben erg zenuwachtig.'
Hij liep de kamer uit en sloeg de deur achter zich dicht.
Dadelijk ging hij naar een stalhouder en huurde er een rijtuig. Daarmee reed hij naar Schorreburg terug. Onderweg overdacht hij Bert zijn woorden en werd opnieuw bang. Mocht hij er wel zeker van zijn dat Bert niets vermoedde? Toen hij over die gril praatte, was er dan geen spottende uitdrukking in zijn ogen geweest?
'Dat heb je ervan!' snauwde hij halfluid tegen zichzelf. 'Nou begin je al spoken te zien ook.'
Hij boog zijn hoofd uit het portierraampje en snoof de zoute wind op. Daar, om de bocht, lag Schorreburg.
Gerard schrok toen hij de bomen van Schorreburg te zien kreeg. Vlak bij het hek stond een voertuig. Geen twijfel mogelijk! Het was het rijtuig van de heer Van Breeden. Nou, die was wel heel snel op de hoogte.
Gebiedend tikte Gerard op het raampje van de koets. De voerman hield de paarden vrijwel meteen in.
'Dank je,' zei Gerard terwijl hij uitstapte. 'Je kan terugrijden naar de stad.'
'Maar mijnheer, ik dacht...'
'Hier heb je de prijs voor de hele rit,' zei Gerard kort. 'Man, maak toch dat je wegkomt.'
De koetsier mompelde een paar verwensingen tussen zijn tanden. Dan klakte hij met zijn tong en liet de koets keren. Gerard liep zo kalm mogelijk op de heer Van Breeden toe. Hij zag al van op een afstand dat die woedend was.
'Schurk! Waar is mijn dochter?'
'Goede middag, mijnheer Van Breeden,' zei Gerard bedaard.
'Geen gemeier! Waar is Elvira?'
Gerard maakte het hek open. Van Breeden wou achter hem naar binnen gaan maar Gerard duwde heel snel het hek weer dicht.
'Elvira maakt het goed,' zei hij. 'Als ze het gepast oordeelt, zal zij u meer inlichtingen geven.'
'Haal Elvira hierheen!' brieste Van Breeden. 'Of ben je van plan mij te verbieden met mijn dochter te praten?'
'Elvira heeft me gezegd dat ze voorlopig geen uitstaans met u wil hebben. Zij is meerderjarig. Ik kan dus alleen maar eerbied hebben voor haar wensen.'
Gerard draaide zich om en liep op het huis aan. Achter zich

hoorde hij de heer Van Breeden de vreselijkste verwensingen uitbraken.
'Ik haal de politie ! Ik zal je desnoods uit je huis halen met geweld.'
Toen Gerard zijn woning bereikte, beefde hij over heel zijn lichaam. Trui stond in de hal om zijn hoed en zijn overjas aan te nemen.
'Was dat mijnheer Van Breeden ?' vroeg ze.
'Ja,' knikte Gerard. 'Hij was helemaal niet vriendelijk. Hoe maakt Elvira het ?'
'Ze heeft flink ontbeten en is daarna vrijwel meteen opnieuw in slaap gevallen. Zal ik gaan kijken of ze nog steeds slaapt ?'
Gerard knikte. Hij ging naar de woonkamer. Het vuur dat in de haard brandde, maakte dat alles lekker warm aanvoelde.
Gerard viel in een stoel neer. Hij rilde. De opwinding deed ook hem geen goed. Er moest een oplossing komen. En vlug !
Elvira kuchte net voor ze de kamer binnenkwam. Haar ogen schitterden een ietsje te fel. En die diepe blosjes op haar wangen betekenden ook niet veel goeds.
'Vader was hier,' zei ze opgewonden.
Gerard knikte en glimlachte geruststellend.
'Hij is vertrokken. Ik heb hem gezegd wat jij me gisteren verteld hebt. Hij was woedend.'
Elvira beet op haar onderlip. Ze was nog helemaal overstuur. Gerard kon het duidelijk merken.
'Maak je geen zorgen meer,' zei hij vriendelijk. 'Over een paar uur ben je rustig bij mijn neef thuis. En dan heb je alle tijd om weer tot jezelf te komen en de hele toestand nog eens rustig te overdenken.'
Elvira glimlachte. Ze vlijde zich tegen Gerard aan en luisterde naar het kloppen van zijn hart. Ze kon hem onmogelijk spreken over de vreemde beklemming die haar de hele nacht wakker gehouden had. Ze was bang dat iets haar broze geluk met één klap zou vernielen. Gerard was niet meer de vrolijke, onbezorgde jonge man die ze leren kennen had. Hij tobde over iets. Ze voelde het duidelijk aan.
'Zal je tot in Knokke kunnen lopen ?' vroeg Gerard. 'Ik heb het rijtuig weggezonden omdat ik bang was dat je vader schandaal zou maken. En dat hoeft niemand te horen.'
'Een wandeling zal me opknappen.'
'Maar je moet wel wat warms aantrekken. Trui zal je beslist uit de nood helpen. Zodra je kan, moet je dan in Knokke wat nieuwe kleren kopen. Tenzij je iets uit Sluis laat overkomen.'
Elvira schudde haar hoofd.

'Die kleren behoren tot een verleden dat ik zo vlug mogelijk wil vergeten. Ik zal wel een en ander vinden.'
Gerard drukte een zoen op het voorhoofd van Elvira. Op dat ogenblik was zij weer de enige die voor hem bestond. Ze was zo zachtaardig, zo íngoed ! Maar vanavond, wanneer hij alleen zou zijn in dit huis, zou de passie voor Dora weer in hem oplaaien. Gerard wist het en schaamde zich over die onbedwingbare gevoelens. Maar hij raakte er niet van los. Hij had de hele tijd al tegen die dubbelzinnigheid gevochten. Maar het baatte niet. Misschien zou de enige oplossing erin bestaan alles aan Elvira op te biechten. Maar hoe zou dat lieve meisje reageren ? En dan zou hij ook het bestaan van Dora in gevaar brengen. Hij had de onderzoeksrechter wel begrepen. Het gerecht zocht een schuldige. Waarom niet een wilde, jonge vrouw als Dora ? Zij had Poston tenslotte gekend.
Gerard schudde zijn hoofd. Hij mocht niet aan al die dingen denken. Niet nu ! Hij moest eerst en vooral het hoofd koel houden. Vanavond zou hij het met Dora uitpraten. Dat stond nu vast.
Elvira had een warme schouderdoek omgeslagen.
'Gaan we ?' zei ze. 'Ik verlang naar een hap frisse lucht.'
Gerard nam haar arm en leidde haar naar buiten. Toen hij het tuinhek achter hen beiden sloot, keek hij onwillekeurig naar de kamers op de verdieping. Hij zag vaag een gestalte achter de gordijnen. Dora keek hen na.
De twee jonge mensen praatten niet veel onderweg. Onbewust vreesden ze allebei vader Van Breeden te zien opduiken. Maar ze bereikten Knokke zonder dat iemand hen opgemerkt had.
Bert zijn vrouw had naar hen staan uitkijken. Ze hoefden zelfs niet aan te kloppen. Met een stralende glimlach begroette de brave vrouw Elvira.
'Blij dat jullie er zijn. Een kopje thee ? Of liever koffie ?'
Een uur lang werd er heen en weer gepraat. Gerard keek bezorgd naar het smalle, bleke gezichtje van zijn verloofde. Ze zag er helemaal niet goed uit.
'Je zou er beter aan doen wat te rusten,' bromde hij.
Elvira leunde met haar hoofd tegen zijn schouder.
'Ja, Gerard,' zei ze stil. 'Maar zeg me eerst nog eens dat je van me houdt.'
Gerard fluisterde wat in haar oor. Elvira glimlachte ontroerd.
'Ik hou ook heel veel van je,' knipoogde ze.
Terwijl de vrouwen naar boven gingen, nam Gerard afscheid van zijn neef.
'Dank je, Bert. Het is een hele opluchting te weten dat Elvira in

goede handen is. Ik zal nooit vergeten wat je voor ons gedaan hebt. En als ik je ooit een dienst kan bewijzen, mag je beslist niet aarzelen beroep op me te doen.'
'Komt best voor mekaar,' lachte Bert joviaal.
Gerard liep naar huis. Hij was tegelijk opgelucht en onrustig. Zijn besluit stond vast. Nooit zou hij Elvira opgeven. En Dora ? Haar verleidelijk beeld doemde dadelijk voor hem op. Gerard schudde zijn hoofd. Nee ! Dat was voorbij. Vanavond nog zou hij een einde maken aan die dubbelzinnige toestand. Dora moest begrijpen dat hij voor haar niet zijn hele toekomst op het spel kon zetten. Zij had zelf gezegd dat het tussen hen toch nooit wat kon worden.
Trui had vuur gemaakt in de studeerkamer. Gerard ging aan zijn schrijftafel zitten. Hij had nog werk te doen. Nauwelijks was hij begonnen met schrijven toen er zachtjes op de deur geklopt werd.
'Binnen !' riep Gerard en gooide zuchtend zijn pen neer.
Langzaam draaide de deur open. Dora stond op de drempel.
Gerard keek haar aan.
'Dora ?' vroeg hij vriendelijk.
De prachtige ogen van het meisje stonden somber.
Dora antwoordde niet maar wrong zenuwachtig haar handen in elkaar.
'Ik heb jullie vanmorgen zien weggaan,' zei ze. 'Elvira is een mooi meisje.'
Gerard zweeg. Hij wist gewoon niet wat hij kon antwoorden.
'Zij is bovendien een jongedame van jouw stand. Jullie passen bij elkaar. Ik wil niet langer in de weg blijven staan. Wat heb je te winnen als je me nog langer hier houdt ? Je kan je alleen maar moeilijkheden op de hals halen. Nee, Gerard, laat me uitspreken !'
De jonge man was langzaam van achter zijn schrijftafel opgestaan en kwam op Dora toe. Maar zij weerde hem af. Er blonken tranen in haar ogen. Gerard voelde zich opeens weer zonderling ontroerd.
'Dora,' zei hij moeilijk, 'ik weet het niet meer.'
Er speelde een treurig lachje om de mond van Dora.
'Ik had wijzer moeten zijn,' zuchtte ze. 'Ik had meteen de andere kant moeten uitlopen. De zee zou zich al lang over me ontfermd hebben.'
Die woorden sneden opnieuw door het hart van Gerard Van Dulken. Ze waren met zoveel woeste, fatalistische overtuiging gezegd dat hij het gewoon niet aandurfde eraan te twijfelen. Hij kende Dora nu wel voldoende om te weten dat ze in alles nogal onbeheerst was. Hij rilde.
'Jij hoeft je niets te verwijten,' fluisterde Dora. 'Je bent jong en ik

weet uit ervaring dat mannen nogal snel het noorden verliezen als ze in mijn buurt zijn. Maar ik had je moeten weerhouden. Nou ja, ik geloofde in ons geluk. Ik dacht dat ik ook wel eens het recht mocht hebben om onbezorgd en vrolijk naar de toekomst te verlangen. Ik heb me vergist en ik moet de pijn maar dragen.'
Ze onderdrukte een snik en probeerde moedig te glimlachen.
Gerard was zich opeens niet langer meester. Hij greep het meisje bij haar schouder en drukte haar tegen zich aan.
'Dora!'
Zijn stem klonk hees. Hij voelde hoe het meisje over heel haar lichaam rilde. En zonder dat ze het merkten bijna vonden hun lippen elkaar. Een nieuwe, hete golf van hartstocht spoelde door Gerard heen.
'Dora, doe geen dingen waarover je later spijt zou hebben. Blijf voorlopig nog hier. Geef me nog eens de kans om alles te overdenken. Ik kan geen rechte koers meer zeilen sedert ik je ken. Ik smeek je, heb nog wat geduld. Dan zullen we allebei weten wat ons te doen staat.'
Het meisje knikte en maakte zich van hem los. Met gebogen hoofd schuifelde zij de kamer uit. Gerard keek haar frele, gebogen gestalte na. Zelfverwijt schroeide zijn hart. Waarom had hij dat eenvoudige meisje haar hoofd op hol gejaagd?
Hij ging opnieuw zitten maar van werken kwam niets meer. Trui klopte aan om hem te vertellen dat het middageten opgediend was. Gerard zat alleen in de grote kamer. Dora vertoonde zich niet.
Nauwelijks had Gerard zijn koffie gehad toen iemand aanbelde.
'Ben Lorens?'
Gerard had de stem van zijn vriend herkend. Hij liep hem in de hal tegemoet. Ben zijn gezicht stond zorgelijk.
Ben Lorens was ongeveer dertig. Hij was groot en knap. Altijd was hij goed gehumeurd. Hij had in Sluis een bloeiende handel in granen en zaden. Kortom, Ben Lorens bezat alles om een gelukkig mens te zijn. Helaas, zijn schattige vrouw, Martha, leed aan een ongeneeslijke hartziekte. Iedere dag kon voor haar de laatste zijn.
'Blij je te zien, Ben. Hoe maak je het?'
'Prima,' glimlachte Ben.
'En Martha?'
'Ach,' zei Lorens, 'het gaat langzaam achteruit. Het is erg treurig. Maar ik vrees dat ze de lente niet meer haalt.'
De stilte bleef loodzwaar en beklemmend tussen de twee mannen hangen.
'Koffie?' stelde Gerard voor.

'Nee, dank je!' glimlachte Ben. 'Ik kan trouwens niet zo lang uitblijven. Maar ik heb toch iets met je te bespreken. Vrienden moeten elkaar de waarheid durven zeggen, niet?'
Gerard knikte. Hij wist bijna met zekerheid wat er nu zou volgen. Elvira en hij hadden elkaar immers in het huis van Ben Lorens voor het eerst ontmoet.
'Vanmorgen,' begon Ben, 'liep ik de oude heer Van Breeden tegen het lijf. Je begrijpt dat hij niet heel blij was met de toestand. Hij vertelde me dat jij Elvira overgehaald hebt om thuis weg te lopen.'
'Ben,' glimlachte Gerard. 'Je kent me. Zoiets zou ik nooit doen. Nee, Elvira is er vandoor gegaan nadat haar vader haar een pak slaag gegeven had. Hij wou haar dwingen te zweren dat ze me nooit meer zou zien. En dat alleen maar omdat ik als getuige opgeroepen ben in die moordzaak. Je weet wel, die Poston die ze neergestoken hebben in de duinen.'
Lorens knikte.
'Elvira is eerst naar een oom van haar in Oostburg gevlucht. Die durfde haar niet bij zich nemen. Dan is ze in het holste van de nacht hierheen gekomen. Ik kon haar toch niet voor de deur laten staan.'
'Natuurlijk niet,' antwoordde Lorens terwijl hij nadenkend over zijn kin streek.
'Vanmorgen is haar vader herrie komen schoppen. Hij dreigde met moord en doodslag. Ik heb geweigerd hem te ontvangen. Elvira was helemaai overstuur. Het zou haar beslist geen goed gedaan hebben had ze haar vader in die toestand gezien.'
'Mag ik met haar praten?' vroeg Lorens.
'Ze logeert bij een neef van me in Knokke. Ik wil de zaken netjes houden, begrijp je. Ik mag de oude heer beslist geen stof geven voor praatjes.'
Opnieuw bleef het stil.
'Wat zijn je verdere plannen?' vroeg Ben tenslotte.
Gerard streek vermoeid met zijn hand over zijn voorhoofd.
'Ik weet het nog niet! Echt niet! Ik wil eerst Elvira opnieuw tot zichzelf laten komen. Dan zien we wel.'
Ben Lorens boog zich vertrouwelijk naar zijn vriend toe.
'Mag ik je een goede raad geven?'
Gerard knikte.
'Breng Elvira zo snel mogelijk naar huis.'
'Nooit! Ik heb je toch verteld hoe Van Breeden haar behandeld heeft?'
'Misschien heeft Elvira wat overdreven,' suste Ben. 'De opwinding,

de woede, de verrassing dragen daar licht toe bij. En zelfs als Van Breeden helemaal ongelijk heeft, blijft hij nog altijd haar vader!'
'Elvira is meerderjarig!'
'Wat zou dat? Kom nou. Je zal het zelf zien. Van Breeden heeft een les gehad. Zodra Elvira thuis is, komt hij tot bedaren. En dan praten jullie het eens rustig uit!'
'Dat geloof jij zelf niet, Ben! Je kent de oude heer net zo goed als ik. Wanneer die iets in zijn hoofd heeft, krijgt geen mens dat eruit!'
'En wanneer Elvira niet thuis komt? Dan is alle kans op een verzoening definitief verkeken!'
'Dan moet dat maar! Ik kan Elvira niet dwingen. Ze is uit vrije wil weggegaan. Ze moet zelf de beslissing nemen om terug te keren.'
'Ach wat,' bromde Ben. 'Ze was opgewonden. Ze handelde onder de indruk van één ogenblik!'
Gerard schudde zijn hoofd.
'Je kan toch niet volhouden dat ze nu nog altijd handelt onder de indruk van het ogenblik, zoals jij het zo plechtig uitdrukt.'
Ben Lorens zuchtte. Hij begreep best dat niets Gerard van gedachte zou doen veranderen. Die was al net zo koppig als Van Breeden.
'Ik vraag je toch om nog eens duchtig na te denken. Het gaat ook om de naam van Elvira. Je kent de lui van Sluis. Wat er ook gebeurt, het zal tegen jullie uitdraaien.'
Lorens stond op.
'Zo, Gerard, je kent mijn mening. Nu doe jij wat je best acht.'
Gerard knikte.
'Inderdaad, Ben. Ik zal morgen nog eens met Elvira praten. Maar als zij op haar standpunt blijft, zal ik niet proberen haar te overtuigen.'
De twee vrienden drukten elkaar de hand.
Toen hij alleen was, staarde Gerard Van Dulken somber voor zich uit. Hij begreep best dat in het kleine stadje iedereen zich tegen Elvira en hem zou keren. Je hoorde het zelfs aan wat Ben zei! En die ging dan nog door voor modern en vooruitstrevend.
Er stonden hen nog harde ogenblikken te wachten.

DE SCHIPBREUK

Er waren twee sombere dagen voorbijgegaan. Het had geen ogenblik opgehouden met regenen. Heel de kuststreek rilde onder

de snijdende wind. Maar Gerard Van Dulken was niet te houden. Hij zwierf urenlang door de duinen. Zijn huis was te eng. En die lange wandelingen zorgden ervoor dat hij Dora vrijwel niet meer te zien kreeg. Hij vreesde immers dat hij opnieuw aan zijn vreemde passie zou toegeven. En hij wilde los van Dora, terug eerlijk zijn tegenover Elvira. Hij had vruchteloos met haar gepraat. Vriendelijk maar beslist had zij geweigerd naar haar vader terug te keren. Wel had zij een briefje geschreven naar haar moeder. Daarin had zij laten weten hoe goed ze het stelde en hoe zeer het haar speet dat ze weggegaan was.
De avond viel snel. Doornat en koud stapte Gerard door het hek van Schorreburg. Hij hoorde in de verte lachende stemmen.
Gerard keek erg verbaasd. Het leek hem echt geen weer voor vrolijke uitstapjes in de duinen.
'Trui, weet jij waarom al die mensen door de duinen lopen ?'
'Strandlopers !' zei Trui en haalde haar schouders op. 'Ze zullen schepen opgemerkt hebben en hopen nu dat er eentje strandt op de banken voor de kust.'
'Wat zei je ? Hopen ?'
'Natuurlijk ! Die kerels uit het Zoute zitten nu al op de uitkijk.'
'Maar waarom ?' vroeg Gerard die het helemaal niet begreep.
'Als zo'n schip op een zandbank loopt, breekt het meestal doormidden bij het aflopend tij. De vloed slaat het dan helemaal uit elkaar. Wat op de kust aanspoelt, is niemand zijn eigendom. De strandjutters maken het buit en verkopen het. Dat is nu eenmaal hun recht !'
'Bedoel je dat ze nu al op de uitkijk zitten tot zo'n schip vernield wordt ? En de passagiers ? En de bemanning ?'
'Die redden zich meestal wel,' schokschouderde Trui.
'Dat is vreselijk !' bromde Gerard. 'Waarom treden de gendarmes niet op !'
Trui lachte hard en hatelijk.
'Dat durft niemand hardop zeggen wanneer er van die Zoutekerels in de buurt zijn ! Hij zou ter plaatse gewurgd worden. Het strandjutten is een oud voorrecht waaraan niemand mag tornen. Het is rauw volk in het Zoute. Dora is ook eentje van dat soort !'
'Trui, ik heb je al gezegd dat jij met Dora geen uitstaans hebt. Waar is ze ?'
'Op haar kamer. Ze beweert dat ze ziek is.'
Gerard schrok. Ook dat nog. Stel je voor dat Dora ernstig ziek werd. Dan moest hij een geneesheer naar Schorreburg halen.
Zonder nog iets te zeggen, holde hij de trap op.

'Dora ?'
Hij klopte voorzichtig op haar deur.
'Ja ?'
Hemeltje ! Wat klonk die stem zwak en dof ! Gerard ging heel stil naar binnen. Dora lag onder de dekens. Haar ogen glansden en op haar wangen zag Gerard glinsterende strepen. Dora had gehuild.
'Dora, wat scheelt je ?'
Het meisje draaide zich om en begon hartstochtelijk te huilen.
'Gerard ! Waarom vraag je dat ? Ik heb je in dagen niet meer gezien ! Je laat me hier liggen als een schurftig beest.'
Gerard werd bleek.
'Ik heb veel werk.'
'Gerard, je hoeft niet tegen me te liegen. Je vlucht voor me. Denk je dat ik je niet gezien heb ? Heel de tijd was je buiten. O, wat heb ik je benijd. Ik wil weg. Ik wil dood zijn. Zo houd ik het nooit uit ! Ik voel me ellendig.'
Gerard legde troostend een hand op haar schouder.
'Stil nou maar, kindje. Ik haal een poedertje voor je. Je gloeit van koorts !'
'Koorts ? Ik heb helemaal geen koorts.'
Dora draaide zich naar hem om. De dekens gleden van haar schouders. Haar huid leek van goud. Gerard kon niet meer slikken.
'Ik verlang naar je, Gerard !' hijgde Dora hees. 'Begrijp je dat niet ? Hoe moet ik het je duidelijk maken. Ik wil nooit meer een andere man kennen dan jij !'
Gerard duizelde. Het werd ijl in zijn hoofd. Zijn handen leken los van zijn lichaam tot leven te komen. Hij voelde de gloeiende huid van het meisje. Hij dook in de eindeloze afgronden van haar ogen. Een vreemd vuur zette de kamer in een hel licht. Het doofde bijna dadelijk weer.
'Wat was dat ?'
Gerard schrok. De verlammende betovering was verbroken.
Hij liep naar het raam. Hoog in de stormlucht spatte een vuurpijl angstig open. Verder weg gaf de vuurtoren van Knokke signalen.
Dora stond nu ook bij het raam.
'Er is een schip gestrand !' zei ze.
Haar stem klonk vreemd. Gespannen. Wreed bijna.
'Gerard !'
Maar Van Dulken hoorde haar niet meer roepen. Hij was de kamer uitgerend en stormde naar beneden. Hij greep zijn zware regenjas en verdween in de nacht. Reeds van ver hoorde hij

opgewonden lachen. Achter de laatste duinenrij vond hij een groepje mensen. Ze hadden zich met zakken beschut tegen de regen. Een dikbuikige kruik genever ging van hand tot hand.
'Kijk nou! Wie we daar hebben. Die fijne mijnheer van Schorreburg! Kom jij ook je deel van de buit opeisen?'
Gerard stond sprakeloos. Op de zee zag hij een paar lichten angstig op en neer dansen.
Gerard werd opeens woedend. Hij begreep niet hoe het mogelijk was dat die lui als gieren naar een stervende prooi zaten te staren.
'Doen jullie niets om die ongelukkigen te helpen?' schreeuwde hij.
'Wat zouden wij dan wel moeten doen?' vroeg één van de kerels. Hij had net een fikse slok genever naar binnen gegoten en veegde nu zijn lippen droog met de rug van zijn hand.
'Een boot uitzetten en die ongelukkigen gaan helpen!'
Zowat overal klonk honend gelach. Opnieuw schoten vuurpijlen de lucht in.
'Man, je raakt niet in de buurt! Je zou zelf op een zandplaat vastlopen. En waar ben je dan, hé?'
'Het schip zit nu helemaal vast!' krijste een opgewonden stem. 'De lichten bewegen niet meer!'
Er viel een plotse, gespannen stilte.
'Maar kan er dan niets gedaan worden?' brieste Gerard.
'Ze hebben zelf hun boten!' bromde een oude man.
Gerard merkte dat die maar één oog meer had. Hij geleek meer dan wie ook op een oude zeerover.
'En er komt wel een boot uit Knokke om de overlevenden op te pikken. Hopen nu maar dat ze niet de tijd krijgen om ook de lading te bergen.'
'Wat zou hij geladen hebben?' vroeg een ander.
'Dat kun je nooit weten,' bromde de oude man. 'Vorig jaar hebben we die schuit gehad. Ze was groot en stevig. We hadden er een goed oog in. En toch hebben we niet veel meer geborgen dan koffie en kaas.'
'En een vaatje tabak!' schreeuwde iemand. 'Ik heb er de hele winter van gerookt! Hij had zo'n lekkere, zoute smaak waar je dorst van krijgt. Mensen, wat heb ik moeten drinken!'
Er werd daverend gelachen.
Gerard ging zitten tegen een duinhelling aan. Zo was hij tenminste gedeeltelijk beschut tegen de snijdende stormwind.
Rondom hem werden de gesprekken gewoon verder gezet. De een vertelde over een lading Noors hout die hij eens gevonden had en met veel winst verkocht! Een ander kende nog een sterker verhaal.

'Echt goud, man!' fluisterde een derde.
De ruwe mannen en vrouwen leken wel uit een andere wereld te stammen. Gerard begreep niet hoe het mogelijk was dat er nog zulke mensen bestonden.
'Er komt een boot!' schreeuwde iemand.
'Een boot?'
Er klonk een geweldige verrassing door in alle kreten.
'Hei daar, jullie!' schreeuwde iemand op de zee. 'Help ons dan toch!'
Gerard was één van de eersten bij het water. Hij zag niets.
'Dáár!' wees een van de strandjutters. 'Dáár! Een sloep!'
Gerard tuurde in de duisternis. Ja! Nu had hij het ook gezien.
'Hierheen!'
'Zwarte Kees!' zei één van de strandjutters. 'Geen twijfel mogelijk! Dat is Zwarte Kees! Hoe komt die in die sloep?'
De naam deed Gerard zijn voorhoofd fronsen. Had Dora niet over die kerel gepraat? Was hij niet één van haar aanbidders geweest?
'We hebben vijf gewonden aan boord. Help ons.'
De kleine sloep reed op een golftop.
'Houden zo!' schreeuwde een andere stem. 'Daar komen we.'
De kiel van de sloep schuurde over het zand van de kust.
'Zijn hier gendarmes?' vroeg Zwarte Kees.
'Niemand gezien!'
Hij bromde wat. Dan kreeg hij Van Dulken in het oog. Er kwam een misprijzende, spottende grijns op zijn gezicht maar hij zei niets.
De vijf gewonden werden uit de sloep gehaald en op het strand gelegd.
'Wat doe jij hier eigenlijk?' vroeg iemand aan Zwarte Kees.
'Bemoei je met je eigen zaken, kerel,' snauwde die terug. 'Ik heb toch het recht om mensen te redden! Of niet soms?'
'Als je er maar niet met de lading vandoor gaat! Je kent de wetten van de kust!'
'Laat me niet lachen!' snauwde Zwarte Kees. 'Wetten! Bah! Jullie zitten te wachten tot er wat aanspoelt. Ik ga het ginds halen. En dan durf jij over wetten praten.'
'Breng die gewonden naar Schorreburg!' zei Gerard. 'Daar kunnen we ze verzorgen. Ik loop al vooruit.'
De naam Schorreburg deed de man die met Zwarte Kees in de sloep gezeten had, vreemd opkijken.
Zonder een woord te zeggen, liep hij achter Gerard aan.
'Ben jij Gerard Van Dulken?' vroeg hij toen ze een eind uit de buurt waren. 'Die kerel die op Schorreburg woont?'

Gerard knikte. Hij keek naar de jonge man die naast hem meeliep. Er was iets bekends in die zijn gezicht.
'Ik ben Daan Van Breeden. Ook een toeval dat wij elkaar zo leren kennen!'
Gerard schudde ongelovig zijn hoofd. Was dat de broer van Elvira? De kerel die door de oude man uit het huis getrapt was? De jongen over wie niemand nog mocht praten? Zelfs Elvira had nooit willen vertellen wat er eigenlijk met hem gebeurd was.
'Hoe kom jij bij die strandlopers terecht?' vroeg Gerard.
Hij had dadelijk spijt over zijn onbeschaamde nieuwsgierigheid. Maar Daan lachte zorgeloos.
'Ik vind het niet erg dat je me dat vraagt,' zei hij. 'De oude heeft me eruit geschopt. Ik kreeg nergens een kans bij die stijve, deftige ooms van me. Dus ben ik naar het Zoute gegaan. Sedertdien help ik Zwarte Kees bij zijn smokkelkarweitjes. Vanavond zaten we in een kroeg op een lading te wachten toen het noodsein klonk. Zwarte Kees was niet meer te houden. Hij sleepte me gewoon mee. En we kwamen er. Wij zijn zowat tien keer verdronken! Maar we kwamen er. De bemanning van de boot zal gered worden. Alleen die vijf gewonden raakten niet op eigen kracht weg.'
Daan Van Breeden had heel eenvoudig gesproken. Ondanks alles begon Gerard de jonge man sympathiek te vinden. Maar dan herinnerde hij zich weer wat over Daan verteld werd. Hij had wissels vervalst en dergelijke lieflijkheden meer. Gerard besloot op zijn hoede te blijven.
'En jij?' vroeg Daan. 'Wat heb ik zoal over jou gehoord? Heb je echt mijn zus geschaakt?'
Gerard schrok. Was het nieuwtje al zo ver doorgedrongen?
'Ik vind het geweldig van je!' lachte Daan. 'En die preutse zus van me zal wel nooit vermoed hebben dat ze ooit eens even ver zou komen als ik!'
'Wie heeft je dat allemaal verteld?' bromde Gerard.
Daan lachte!
'Weet je dat mijn vader er een eigen spion op nahoudt? Het is een oud, gebocheld kereltje dat de hele dag overal rondhangt, alles ziet en alles hoort. Bijna iedere dag gaat hij bij mijn vader verslag uitbrengen. Wat de oude heer niet weet, is dat Klaasje diezelfde berichten ook doorgeeft aan een paar vrienden in Retranchement en in het Zoute.'
Gerard begreep meteen waarom de heer Van Breeden al de volgende dag bij zijn huis opgedoken was. Hij zou dubbel moeten uitkijken.

'Daar is Schorreburg.'
'Wat een kast!' floot Daan bewonderend. 'Woon jij daar alleen?'
'Met een oude huishoudster,' zei Gerard. 'Ik zal haar wakker maken. Dan brengt zij meteen een paar kamers in orde voor de schipbreukelingen.'
'Voor we naar binnen gaan, wil ik je nog zeggen dat je op mijn steun kunt rekenen,' lachte Daan. 'Ik wil geen gelegenheid missen om mijn oude heer een hak te zetten! Dus, voor mijn part, welkom in de familie!'
'Dank je,' zei Gerard spottend. 'Ik voel me erg vereerd!'
Het hele huis was donker. Het vuur in de haard smeulde nog zacht na. Daan Van Breeden begon zonder omhaal zijn doornatte jas uit te trekken. Gerard liep naar Trui haar kamer.
De oude vrouw droeg een slaapmuts en een gebreide omslagdoek toen ze de deur openmaakte.
'Het spijt me dat ik je uit je bed moet halen, Trui. Maar er komen zo dadelijk vijf gewonde schipbreukelingen hierheen. Kan je ervoor zorgen dat ze een bed krijgen? En iets warms om te drinken?'
De dienstbode knikte alleen maar. Tien tellen later was ze druk in de weer. Daan Van Breeden hielp waar dat mogelijk was.
Gerard glipte weg naar de kamer van Dora. Het meisje zat rechtop in bed toen hij naar binnen ging. Ze had de ongewone drukte in het huis bemerkt.
'Maak je geen zorgen,' zei Gerard. 'Zo dadelijk komen er vijf gewonde schipbreukelingen hierheen. Blijf rustig op je kamer en probeer te slapen. Misschien is het beter dat je de deur afsluit. Je kan nooit weten.'
Dora knikte. Gerard merkte dat ze slecht geluimd was. Maar hij had nu echt geen tijd om met het meisje te praten. Hij wuifde met zijn hand en verdween. Beneden klonken stemmen. De geredde mannen waren er. Gerard zag ook dat er een paar gendarmes in de kamer stonden. Ze waren de namen en adressen van de zeelui aan het opnemen. De wachtmeester kwam op Gerard toe.
'Het is heel vriendelijk dat u deze mensen voor vannacht onderdak wilt geven,' zei hij. 'Morgen nemen we andere maatregelen.'
Dan pas viel het Gerard op dat Daan nergens te zien was. Hij fronste zijn voorhoofd.
'Helemaal geen moeite, wachtmeester. Ze kunnen hier blijven zolang dat nodig is. Het huis is groot genoeg.'
Terwijl hij sprak, keek Gerard naar alle kanten. Van Daan was geen spoor te bekennen.

'Morgen zorgen wij wel dat ze thuiskomen,' glimlachte de wachtmeester. 'Nou, dan gaan we maar! En nogmaals dank, mijnheer Van Dulken.'
Gerard liet de gendarmes buiten. De geredden waren in de salon en slurpten hete thee.
Daan was bij het verschijnen van de gendarmes naar de bovenverdieping gevlucht. Hij wou zich op de zolder schuilhouden tot alles weer rustig was. Want hij vreesde dat zijn vader hem nog altijd liet zoeken in verband met die vervalste wissels. En hij alleen wist dat hij geen schuld had aan die zaak. Maar dat zou wel niemand willen geloven.
Hij liep heel voorzichtig over de gang. Onder één van de deuren straalde licht. Hij hoorde ook stemmen. Daan Van Breeden glimlachte. Daar hield Van Dulken zijn zus verborgen. Zou die even verbaasd opkijken als ze haar broertje terugzag. In het huis van haar dure verloofde nog wel.
Daan zag de deur bewegen. Hij dook weg in een schaduwrijk hoekje.
Van Dulken sloot de deur behoedzaam achter zich en liep de trap af. Zo, nu zou hij zijn zus eens verrassen.
Hij hoorde Gerard duidelijk met de gendarmes praten. Van die kant was er dus geen gevaar. Geluidloos opende hij de deur.
In het bed tegen de muur lag een meisje. Ze staarde naar de zoldering. Daan Van Breeden kreeg bijna een appelflauwte. Dat was toch niet mogelijk! Dat meisje was Elvira niet! Het was Dora Torens. Wat deed die hier?
Het meisje draaide langzaam haar hoofd in zijn richting. Dan werden haar ogen groot van angstige verbazing. Ze kroop tegen de muur aan alsof ze bang was. Geen van beiden kon een klank uitbrengen. Maar hun blikken spraken boekdelen.
Opeens sloeg Dora haar handen voor haar ogen. Daan hoorde dat ze geschrokken begon te snikken. In zijn hoofd hamerde het. In één ogenblik had hij de vreselijke waarheid begrepen. Wat een ontdekking! Dora Torens in Van Dulken zijn huis. Dat kon maar één ding betekenen! Die smerige Van Dulken hield zijn zus dus zoetjes aan het lijntje en vrijde intussen met Dora Torens. De schurk!
Daan Van Breeden grijnsde geluidloos. Hij sloot de kamerdeur zonder dat hij een woord gezegd had.
'Daarvoor zal Van Dulken een verrekt goede verklaring moeten hebben,' bromde hij. 'O, ik wou dat ik hem al hier had.'
Maar beneden klonk het gebrom van stemmen steeds maar door.

Waarom schoten die kerels nou niet op?
Daan ging ook naar de andere kamers kijken. In twee ervan brandde vuur. Daan veronderstelde dat daar de gewonden ondergebracht zouden worden. Hij hoorde gestommel op de trap en verdween opnieuw naar zijn donkere hoek. Tot zijn grote verrassing maakte iemand licht. Daan zat als een rat in de val. Nee! Er was nog een uitweg. De kamer waar Dora was.
In twee snelle sprongen was hij bij de deur. Net op tijd glipte hij naar binnen. Dora wou verschrikt opspringen maar Daan maakte een dreigend gebaar. Het meisje gehoorzaamde en zweeg. Angstig staarde ze naar de man die nu bij de deur stond en luisterde.
Daan hoorde lachende stemmen. Toen werd het stil in het grote huis. Hij draaide zich om en keek spottend naar Dora.
'Ik moet zeggen dat je het ver gebracht hebt!' grinnikte hij. 'Van strandloopster tot mevrouw op de Schorreburg. Ik kan het nog niet geloven. Iedereen dacht dat je over de grens op Regiment schuilde!'
'Jij zal me toch niet verraden, Daan? Jij bent nou toch ook van onze slag.'
Daan zijn gezicht vertrok. Hij werd opeens woedend.
'Natuurlijk zal ik je niet verraden! Maar die Van Dulken zijn gemene gezicht timmer ik zo dadelijk in elkaar. Wat denkt die vent wel?'
'Daan! Gerard meende het goed met me. Hij had medelijden toen ik door het gerecht achtervolgd werd en ik me niet kon verdedigen. Hij heeft geen kwade bedoelingen!'
Daan grijnsde.
'Broer en zus, wat? Helemaal niets aan de hand. Meid, ga dat aan de meeuwen vertellen en luister maar eens wat die je zullen antwoorden.'
Dora was overeind gekomen. Ze gleed uit haar bed. Vleierig kwam ze op Daan toe.
'Daan,' fluisterde ze, 'ik weet dat je altijd al iets voor me gevoeld hebt. Help me ook nu. En breng Gerard niet in het gedrang.'
Daan week achteruit. Hij kende de knepen van Dora best.
'Ik zal jou niets doen. Maar meer beloof ik niet.'
Hij rukte de deur open en stormde naar buiten. Dora balde woedend haar vuisten. Vervloekt! Dat nou net die onmogelijke Daan haar moest vinden. Dat zou gedonder geven.
Daan sloop de trap af. Alles was stil in het grote huis. De opwinding was voorbij. Hij vond Gerard in een fauteuil voor het vuur. Daar was de jonge man uitgeput in slaap gevallen.

Daan boog zich over hem heen en greep hem bij zijn schouders. 'Hei daar! Word wakker!'
Gerard mompelde wat tussen zijn tanden en sloeg dan verdwaasd zijn ogen op. Hij wist duidelijk niet wat hem precies overkwam. 'Kijk hem eens aan! De Casanova van de Schorreburg.'
Gerard verbleekte. Heel langzaam drongen de woorden tot hem door.
'Wat bedoel je, Daan? Ik begrijp je niet.'
Hij probeerde zijn stem vast te laten klinken. Maar het lukte niet.
'O, nee?' sarde Daan. 'Laat mij je dan een verhaaltje vertellen. Wist je dat je een geheimzinnige kamer hebt op Schorreburg?'
Gerard haalde vragend zijn schouders op.
'Een kamer waarin mooie meisjes verschijnen als het buiten stormt! Prachtige meiden met zwart haar en ogen die door je heen boren. En lippen waar je zo in bijt!'
Gerard zuchtte maar zei niets.
'Of is het geen geheimzinnige kamer? En is dat meisje alleen maar je liefje, Dora Torens?'
'Daan,' probeerde Gerard zwakjes. 'Ik...'
Daan Van Breeden lachte schaterend.
'Kijk hem nou eens aan! De heer van Schorreburg heeft meteen al zijn praatjes verloren. Die bewaart hij voor mijn vader. Wanneer ze samen hun hoofd schudden over die verlopen kerel, die Daan Van Breeden.'
'Ik zal je alles uitleggen,' schreeuwde Gerard opeens. 'Je moet naar me luisteren!'
'Dat is meteen heel wat!' grijnsde Daan. 'Maar vertel op. Ik ben dol op schunnige praatjes!'
Gerard vouwde zijn handen en kneep tot zijn knokkels wit werden. 'Er is helemaal niets schunnigs bij!' zei hij hees. 'Ik heb Dora ontmoet op de avond dat die schilder vermoord werd. Zij legde me uit dat ze bijna zeker van die moord verdacht zou worden omdat iemand haar kwaad wou. En inderdaad. Een eind verder probeerde een kerel haar te wurgen. Ik kon hem op de vlucht drijven. Dora was doodsbang en smeekte om bescherming. Ik heb haar hierheen meegenomen en haar verborgen. Is dat kwaad?'
Daan antwoordde niet. Hij wachtte duidelijk op de rest van het verhaal. Gerard wreef over zijn voorhoofd. En dan besloot hij maar open kaart te spelen. Met huichelen zou hij het toch nooit redden.
'En inderdaad, ik kwam zonder dat ik het wilde onder haar bekoring. Dora oefende dadelijk een vreemde aantrekkingskracht op me uit. Ze was zo hulpeloos, zo echt vrouwelijk, zo helemaal af-

hankelijk van me. Geloof me, Daan, er is niets ernstigs tussen Dora en mij gebeurd. Ik houd maar van één meisje! Van Elvira!'
'God bespare me! En dat durf jij zomaar zeggen! Ellendeling! Je houdt van Elvira? Prachtige liefde! Zolang je ook nog een andere kan opvrijen? Is één wijfje niet genoeg voor de jonge aristocraat? Moet hij nu al zijn maîtresse hebben? Dat staat goed, weet je! Alle heren van jouw stand hebben er eentje!'
'Zwijg!'
Daan stond dreigend voor Gerard.
'Ik ben erg onvoorzichtig geweest,' knikte Gerard. 'Maar jij kent Dora ook! Ze is zo heel anders. Zo uitdagend en ophitsend!'
Daan haalde uit en sloeg Gerard keihard op zijn wang.
'Genoeg!' brulde Daan. 'Genoeg, zeg ik je! Je praat tegen mij! Tegen de broer van Elvira Van Breeden!'
Gerard kromp in elkaar. Hij sloeg zijn handen voor zijn ogen.
'Je hebt gelijk, Daan! Ik ben een schurk! Maar geloof me, ik heb al zoveel onder deze toestand geleden dat ik ruim geboet heb!'
Daan lachte verachtelijk.
'Maar je hebt Dora niet de deur uitgeschopt, wat? Ze was veel te leuk gezelschap!'
'Ik kon haar niet wegsturen! Waar moest ze naartoe? Ze praatte over zelfmoord! Ze wou zich verdrinken.'
'Jij, gek! Dora Torens zelfmoord plegen? Dan ken je haar niet!'
'Je beoordeelt haar verkeerd! Ze is eindeloos zacht en dromerig. Ze is gevoelig. Ze heeft me vaak genoeg...'
'Lamme idioot! Dora zachtaardig? Vraag dat maar eens aan de kerels die haar beter gekend hebben! Een strandloopster als zij heeft geen hart! Die heeft alleen maar een heet lijf en poten die je ziel aan stukken scheuren!'
Gerard kon het niet langer aanhoren. Maar hij zweeg. Hij zou Daan nooit overtuigen. En hij begreep ook wel waarom. De jonge Van Breeden had net als zoveel andere kerels een blauwtje gelopen. Daarom kon hij geen goed woord over Dora zeggen.
'Wat zijn je plannen?' vroeg Gerard toen Daan een beetje uitgeraasd was. 'Zul je Dora bij de politie aangeven?'
'Ik word niet betaald om die lui hun werk te doen. Ik ben geen verklikker. Wat mijn zus betreft, zal ik er wel wat aan doen! Ik zal van niemand dulden dat hij met haar de gek houdt. Ook niet van de grote meester van Schorreburg. Begrepen? Zij is veel te goed voor je! Als je nog in haar buurt durft te komen, geef ik je een pak slaag dat je heugen zal.'
Gerard keek Daan verschrikt aan.

'Bedoel je dat je haar alles zal vertellen?'
'Alles? Nee! Ik wil je sparen. Maar ik zal haar genoeg te horen geven om haar te doen begrijpen dat jij niet de ware jacob bent!'
'Nee!'
Gerard Van Dulken had het uitgeschreeuwd. Dat kon Daan niet menen. Hij wou Elvira niet verliezen.
'Je hebt een gevaarlijk spelletje gespeeld, Gerard! En wie speelt moet er rekening mee houden dat hij kan verliezen. Je had het vooraf moeten bedenken!'
'Ik zal met Dora breken! Eigenlijk is dat al gebeurd!'
'Dat vertel je nu!'
'Ik meen het! Ik wil Elvira niet verliezen. Zij is de enige die voor me telt!'
'Waarom heb je dan zolang Dora hier gehouden?'
'Ik heb haar niet hier gehouden, zoals jij zegt. Ik heb haar verborgen voor het gerecht! Er is wel een verschil zou ik menen.'
'Laten we niet op woorden spelen. Je hebt met haar gevrijd terwijl je met mijn zus verloofd was! Ik ben er zeker van dat je hulp niet zo langdurig zou geweest zijn als Dora een oude bedelaarster met één oog geweest was.'
Gerard zuchtte en stond op.
'Dus, ik kan je helemaal niet overtuigen?'
Daan Van Breeden schudde zijn hoofd. Er lag triomfantelijke haat in zijn blik. Voor hem behoorde Van Dulken tot hetzelfde hatelijke ras als zijn vader. Het ras dat alle macht en aanzien haalde uit zijn geld, zijn welstand, zijn hooghartige geslotenheid voor alle echt menselijke gevoelens.
'Ik ga naar bed,' zei Daan. 'Ik neem jouw kamer. Blijf jij maar hier. Je zal toch niet veel slapen.'

DE GROTE ONTGOOCHELING VAN ELVIRA

Pas tegen de morgen aan had Gerard Van Dulken wat gesluimerd. Hij schrok wakker van het rumoer dat de geredde zeelui maakten. De meesten zagen er veel beter uit. Omstreeks acht uur liet de kapitein van het schip zich aandienen. Hij kwam Gerard Van Dulken persoonlijk danken voor wat die gedaan had.
Trui had voor een stevig ontbijt gezorgd en de mannen vertrokken in een opperbeste stemming.
Het huis leek opeens erg leeg. Maar het was niet de eenzaamheid die Gerard bang maakte. Hij wist dat die dag beslissend zou

worden voor de rest van zijn leven. Waar hing Daan Van Breeden uit ? Hij had die nacht besloten om nog een laatste poging aan te wenden om Daan te overtuigen. Hij dronk zuchtend een kop koffie en liep de trap op naar zijn kamer. Het was tijd om Daan te wekken.
Hij klopte aan.
'Daan ?'
Er kwam geen antwoord. Gerard klopte opnieuw. Meer dringend. Opnieuw bleef alles stil.
'Hij is er vandoor !'
Gerard draaide zich verrast om.
'Dora ? Waar is Daan Van Breeden ?'
'Weg. Hij is uit het raam geklommen. Ik heb hem door de tuin zien sluipen. Waarschijnlijk vertelt hij nu alles aan de politie.'
'Maak je geen zorgen. Daan heeft me beloofd dat hij je niet zou verklikken. Hij is er ook niet zo happig naar kennis te maken met de politie.'
'Reken daar maar niet op ! Als hij vanavond weer dronken wordt, praat hij vast zijn mond voorbij. Dat kan je je toch wel voorstellen ! Zo'n interessant nieuwtje hou je niet voor je alleen !'
Dora was totaal veranderd. Ze was niet langer het tere, hulpeloze meisje dat Gerard onder zijn bescherming genomen had. Haar stem had een rauwe, onbeschaafde klank.
Ze merkte het waarschijnlijk zelf ook. Opeens sloeg ze haar handen voor haar ogen en begon te snikken.
'Ik heb het je wel gezegd. Waarom heb ik er niet meteen een einde aan gemaakt ?'
De woorden van Daan kwamen Gerard opnieuw voor de geest. Was het mogelijk dat dit meisje hem nu wat voorspeelde ?
'Dora, we moeten de toestand onder ogen durven zien. Het is beter dat je vertrekt. Het is inderdaad gevaarlijk te vertrouwen op de belofte van iemand als Daan.'
Dora knikte.
'Je hebt gelijk. Ik wil vooral niet in handen van de politie vallen. Ik zou het niet overleven.'
Gerard voelde zich verward opgelucht. Zou het dan toch nog lukken ?
Van Dulken keek Dora doordringend aan.
'Kom eens bij me,' zei hij.
Ze aarzelde maar kwam toch dichterbij. Gerard nam haar hand vast.
'Ik wil je helpen om hier weg te komen. Maar dan moet je me één

ding beloven. Haal geen gekheden uit. Je zal niets doen waardoor je je leven in gevaar brengt. Beloof je me dat ?'
Het meisje antwoordde niet en ontweek zijn blik.
'Dora ! Zet die gekheid toch uit je hoofd ! Ik laat je niet gaan voor je me beloofd hebt dat je geen dwaasheden zal doen.'
Het meisje antwoordde nog steeds niet. Haar hele lichaam trilde.
Gerard vloekte halfluid.
'Beloof het me !'
Dora haalde haar schouders op.
'Je begrijpt me niet,' zuchtte ze. 'Waarom zou ik nog moeten leven ? Ik word door iedereen verstoten !'
Ze leek wel een koppig, boos kind.
'En ik dan ?' snauwde Gerard. 'Ben ik er beter aan toe ?'
'Jij hebt je verloofde ! Je zult me in een handomdraai vergeten. Je zal later nog aan me terugdenken ! Maar als aan iemand die je alleen maar last berokkend heeft.'
Gerard schudde zijn hoofd. Hij nam haar gezichtje tussen zijn handen en hief het op.
'Geloof je dat echt ?' vroeg hij zacht.
Ze keken elkaar lang aan. Haar lippen trilden.
'Ik zal mijn hele leven aan je blijven denken,' zei hij. 'Ik houd nog altijd even veel van je. Maar je hebt gelijk. Het kan nooit wat worden tussen ons twee. Jij moet de moed niet opgeven. Je hele leven ligt nog voor je open. Ik ben ervan overtuigd dat je nog intens gelukkig zult worden.'
Dora schudde droevig haar hoofd. Er liepen nu tranen over haar wangen.
'Nee,' zuchtte ze. 'Ik verwacht niets meer van het leven. Hoe zou ik ook.'
'Kindje,' fluisterde Gerard. 'Die vergissing van het gerecht zal niet eeuwig aanslepen.'
'En dan ? Wat heb ik dan bereikt ? Ik ben en blijf een strandloopster. Heb je dat volkje gezien vannacht ? Moet ik met zulke wezens mijn hele leven slijten ?'
'Maar je hoeft toch niet bij ze te blijven ?'
'O nee ? Waar moet ik heen ? Ik kan nauwelijks mijn naam schrijven. Dienstbode spelen bij een steedse familie ? En dan meteen mijnheer achter mij aan ? Tot mevrouw het merkt en me de straat op schopt ! Ik ken meisjes die het geprobeerd hebben. Meestal hebben ze van hun uitstapje alleen maar een baby over. En dan zijn ze blij dat één of andere oude vuilik hen nog wil ! Jij kent de werkelijkheid niet in deze uithoek !'

Gerard had verbijsterd geluisterd. Dat was toch niet mogelijk ?
'Je bent zenuwachtig,' zei hij. 'Zenuwachtig en overspannen. Je bent te lang alleen opgesloten gebleven. Daarom praat je zo somber. Zodra je weer de vrije lucht inademt, verdwijnen die zwarte gedachten.'
Hij probeerde opgewekt te praten maar het lukte niet. Dora lachte spottend.
'Dacht je dat ? Gerard, wat ben je naïef ! Maar ik vind het fijn van je dat je geen ogenblik misbruik gemaakt hebt van de situatie. En ik zou je niet afgewezen hebben ! Dat wil ik je nu wel zeggen. Ik ben een verdorven schepsel.'
Gerard sloot zijn ogen. Nooit had hij dieper aangevoeld hoe hij verslingerd geraakt was op dit jonge meisje. Hij wou slechts één ding, haar helpen en troosten. Hij dacht niet meer na. Zij vielen in elkaars armen. De hele wereld draaide dubbel snel.
De oude klok sloeg elf. Het was alsof Gerard ontwaakte.
'Dora,' zei hij, 'je moet weg. We mogen niet het risico lopen dat Daan praat.'
Het meisje streek haar haren van haar voorhoofd weg.
Dora knikte. Maar dat kleine gebaar bracht Gerard op een idee.
'Dora, ik geloof dat ik het middel gevonden heb om je ongezien over de grens te krijgen.'
'Hoe wil je dat voor elkaar brengen ? Je mag er zeker van zijn dat er tientallen gendarmes naar me uitkijken.'
'Ze kijken uit naar een meisje !'
Dora keek Gerard niet begrijpend aan. Maar die wreef tevreden zijn handen.
'We trekken je de kleren van een man aan. Je verbergt je haren onder een hoed. Met een overjas aan en een stevige halsdoek merkt niemand wat.'
Dora haalde haar schouders op. Het plan leek haar gewoon krankzinnig toe.
'Laten we het proberen ! We gaan door het Zwin naar Sluis. In de stad kunnen we een rijtuig huren dat ons naar Breskens brengt. Daar neem je dan de veerboot naar Vlissingen. Niemand zal ooit je spoor terugvinden.'
Dora zat ervan te kijken. Het leek haar inderdaad doenbaar toe. Ze stond op en glimlachte.
'Goed,' zei ze, 'laten we het er maar op wagen. Hier blijven is even gevaarlijk.'
Gerard drukte haar bemoedigend tegen zich aan. Dan liep hij naar boven om een pak van hem te halen.

Ze lachten allebei toen Dora de veel te wijde kleren aangetrokken had. Trui stak nieuwsgierig haar hoofd om de deur.
'Trui,' zei Gerard, 'je komt als geroepen. Jij kunt toch zowat toveren met naald en draad! In een ommezien heb jij dit voor elkaar.'
Trui begreep het niet. Waren die twee gek geworden ?
'Trui, je moet het pak gewoon hier en daar wat innemen. Dan past het! Vooruit! Dadelijk aan de slag.'
De dienstbode kon het niet helpen dat ze lachte. Was dat even een gekke bedoening. Tien minuten later was ze aan het werk. En twee uur later zat het pak als gegoten. Wanneer je niet te nauwgezet toekeek zag je zelfs geen naadje meer.
'Met die overjas aan is het prima!' juichte Gerard. 'Dag Dorus, blij je te ontmoeten.'
Dora wandelde door de kamer. Ze speelde haar rol prachtig.
Trui barstte opnieuw in lachen uit.
'Kom,' zei Gerard tenslotte. 'Het is tijd. Pak een paar spulletjes in een kleine koffer. Het is nog een heel eind lopen.'
Dora werd meteen opnieuw ernstig. Ze keek weemoedig de kamer rond. Dan stapte ze op Trui toe en drukte een zoen op die haar voorhoofd.
'Dank je wel,' fluisterde ze. 'Ik weet dat je het allemaal niet goed vond maar dat heb je nooit getoond. Ik zal het nooit vergeten.'
De dienstbode zei niets. Ze draaide zich om en liep de kamer uit.
Heel zorgvuldig stopte Dora haar krullen onder één van de breedgerande hoeden van Gerard. Ze monsterde zichzelf in de spiegel. Het kon er best mee door. Alleen een nauwlettend opmerker zou gezien hebben dat haar gezicht te fijn, haar handen te dun waren voor een man.
'Ik wacht buiten op je,' zei Gerard. 'Zo kan ik al eens uitkijken of er niemand in de buurt is. Haast je.'
Hij griste zijn overjas van de kapstok en liep naar buiten.
Bij het hek keek hij zorgvuldig naar alle richtingen. De duinenweg lag helemaal verlaten. Een eind verder begonnen de bossen. Niemand zou hen ooit opmerken.
Gerard zag hoe Dora het tuinpad kwam aflopen. Je moest werkelijk heel goed toekijken om te zien dat zij geen man was. Vooral nu ze die dikke halsdoek tot aan haar neus opgetrokken had.
'Daar gaan we,' zei ze.
Haar stem trilde verdacht. Gerard voelde zich opnieuw ontroerd.

'Ik zal je één van de stroperspaadjes tonen,' zei Dora. 'Niet alleen is de weg naar Sluis daarlangs veel korter, er komt ook niemand.'
Gerard knikte alleen maar. Ze zwegen terwijl ze verder stapten. Elk van beiden had genoeg aan zijn eigen gedachten. Gerard betrapte er zich op dat hij schrok bij het kleinste geluid. Een merel die kwetterend uit een struik opfladderde, bezorgde hem hartkloppingen. Veilig bereikten ze Sluis. Gerard dacht terug aan de keren dat hij met Elvira door het stadje gewandeld had. Hij hoopte nu maar dat hij geen bekende zou ontmoeten die een praatje wou beginnen. Maar in het begin van de namiddag was er vrijwel niemand op de straat. In Sluis had het leven zijn vaste regelmaat. Gerard kende een kleine huurhouderij in één van de straatjes bij de stadswal. De rijtuigen waren er oud en de paarden wat afgeleefd. Maar de man stelde nooit vragen. Gerard nam zelf de teugels en sprak af dat hij met de avond terug zou zijn. Het rijtuig ratelde weg. Heel snel al bereikten ze de brede weg die Napoleon ooit had laten aanleggen.
'Hou deze kleren aan tot je in Vlissingen bent,' zei Gerard. 'Dan zal het bijna donker zijn. Zoek eerst een onopvallend pension. Ga dan naar het strand en verwissel van kleren. Je huurt een kamer en schrijft me waar je verblijft. Afgesproken?'
Dora knikte. Ze staarde somber voor zich uit. De flauwe winterzon gluurde door de wolken. De storm scheen voorbij te zijn.
'Hier heb je genoeg geld om het een tijdje vol te houden,' zei Gerard. 'Wanneer je meer nodig hebt, moet je me een seintje geven.'
Hij stak Dora een stevige, bruine envéloppe toe. Het meisje nam die aan en stopte hem dadelijk in de zak van de overjas.
'Dank je, Gerard,' zei ze. 'Ik betaal je terug zodra ik een betrekking gevonden heb.'
'Laten we daar niet over praten,' glimlachte Gerard.
Het rijtuig reed Breskens binnen. Gerard had weinig moeite om de kade te vinden waar de veerboot naar Vlissingen vertrok. Ze moesten nog een poosje wachten. Daarom reden ze naar de pier. Het was beter niet in het oog te lopen.
Tenslotte was het tijd. Gerard nam de hand van Dora en hield die lang vast.
'Tot kijk, Dora!' zei hij stil. 'En denk aan je belofte. Doe geen domme dingen. Je weet dat je altijd op me kan rekenen.'
Dora knikte. Maar ze keek Gerard niet aan. Ze wreef met een brutaal gebaar over haar ogen, greep het koffertje en sprong op de keien van de kade.

Nog éénmaal hief ze haar prachtige, wilde gezicht naar Gerard op. 'Dank je, Gerard,' zei ze. 'Ik heb nooit een man ontmoet die zoveel voor me betekende. Ik wens je veel geluk.'
Dan draaide ze zich haastig om en liep de loopplank over.
Van Dulken keek haar na. Ze liep wat gebogen, droevig. De overjas die ze droeg, was te groot, de schoenen te grof.
Dora verdween tussen de mensen op het dek van de veerboot. Ze keek niet eens om.
'Arm ding,' fluisterde Gerard voor zich heen. 'Ze heeft zich goed gehouden. Ze is alleen maar een eenzaam schepseltje in een wereld die ze niet aankan. Waarom maken wij er toch niet wat beters van? Een prachtmeid als Dora is nu het slachtoffer van haar omgeving. Zij is de gedroomde beschuldigde voor het gerecht. En ik kan haar niet eens helpen. Ik moet zwijgen en toekijken.'
Hij voelde opeens een vreselijke leegte in zijn hart.
Hij vocht met een beangstigend verlangen om uit het rijtuig te springen en met Dora mee te gaan.
'Doe niet dwaas!' zuchtte hij luidop. 'Je zou het nooit rooien. Je bent niet in staat om een leven van ontberingen te leiden. Bovendien hou je echt van Elvira. Het avontuurtje met Dora zal heel snel alleen maar een herinnering zijn.'
De wind joeg grauwe wolken over de Schelde. Vlissingen lag in de nevel verborgen. Gerard keek over het water en dacht terug aan de zomer. Dan kon je van waar hij stond duidelijk de Sint-Jacobstoren van Vlissingen zien.
'Kabels los!'
Gerard schrok op. Hij zocht Dora tussen de mensen die bij de reling stonden te wuiven.
'Hei daar! Wacht! Ik wil ook nog mee!'
De krakende stem overstemde de loeiende wind. Een gebochelde, oude man hobbelde naar het schip toe. Gerard voelde zijn hart sneller kloppen. Dat kon geen toeval zijn. Die bochel was Klaasje, het mannetje over wie Daan Van Breeden hem verteld had. En meteen herinnerde Gerard zich dat hij die kerel meermaals op zijn wandelingen in de duinen of de polders ontmoet had. Gerard vroeg zich alleen maar af of Klaasje hem herkend had. Twee tellen later moest hij niet eens meer twijfelen. De afschuwelijke vent wuifde spottend naar hem. Gerard beet nadenkend op zijn duimnagel. Nou, dat Klaasje hem gezien had, betekende nog niets. Misschien was het alleen maar een toeval dat hij op de kade verscheen. Bovendien zou hij Dora nooit herkennen in die mannenkleren.
Gerard keek de boot na. De schroef joeg modderige schuimkoppen

op. Krijsende meeuwen doken omlaag.
En diep in zijn hart voelde Gerard een knagende pijn. Hij had Dora verloren! Zijn bloed joeg als dol door zijn lichaam nu hij terugdacht aan die omhelzingen van haar. Hij gaf een korte ruk aan de teugels. Het paard begon loom te stappen. Gerard liet het dier maar. Zo had hij de tijd om met zichzelf in het reine te komen. Nu alles achter de rug was, voelde hij zich toch ook wel opgelucht. Hij had een geweldig risico genomen. Hopelijk lekte er nooit iets uit. Hij moest er nu alleen nog voor zorgen dat hij Elvira van zijn liefde kon overtuigen. Ook wanneer Daan zou praten. Morgen vroeg al zou hij het meisje opzoeken.
Maar terwijl Gerard Dora naar de boot bracht, had Daan niet stilgezeten. De jonge man was nog altijd woedend. Hij wou Van Dulken zijn streken thuis bezorgen. En dat zijn zuster mee het gelag zou betalen, was tot daar aan toe. Beter nu een gebroken hart dan een gebroken leven later. Maar waar moest hij zijn zus zoeken? Hij kon zichzelf nu wel slaan. Waarom had hij Gerard niet gevraagd waar die het meisje verborgen had? Want dat ze niet op Schorreburg zelf verbleef, was zo wel duidelijk. Dat zou zelfs een schurk als Van Dulken niet aangedurfd hebben.
Daan grijnsde. De enige mogelijkheid bleef Knokke! En dat stadje was niet zo groot.
Een half uur later stond hij in een herberg en bestelde een glas bier. Een brommerige waard veegde eerst het marmeren tafelblad schoon voor hij het glas neerzette. Daan betaalde meteen.
'Ken jij de stad goed?' vroeg hij aan de waard.
Die zei niets maar knikte.
'Ken jij de Schorreburg?'
'Die ligt niet in de stad. Dat is een heel eind lopen hier vandaan! Wat moet jij van de Schorreburg?'
'Niets! Ik heb een boodschap voor Gerard Van Dulken.'
De waard keek verrast op. Gerard Van Dulken? Dat was een gekende naam in de stad. Hij werd vaak vernoemd in verband met de aanleg van een badplaats aan de rand van het stadje. En deze schooier ging met Van Dulken om? Nauwelijks te geloven.
Daan merkte de verbazing van de man best op.
'Buiten de stad, hé?'
Daan schudde zijn hoofd. Dan keek hij de waard opnieuw aan. 'Ik heb geen lust om nog uren te lopen voor een onbekende,' zei hij. 'Ken je niet een vriend van die Van Dulken? Eén die in de stad woont? Dan geef ik daar de boodschap af. Zo dringend zal het wel niet zijn.'

De waard wreef over zijn kwabbige kin. Laat eens kijken.
'Bert Van Doorne. Dat is zowat een neef van Gerard Van Dulken. Hij woont hier om de hoek. Ik heb ze al vrij vaak samen gezien.'
Daan had moeite om zijn ongeduld te verbergen. Hij dronk zijn glas in één teug leeg en veegde het schuim van zijn lippen.
'Dan zal ik daar maar eens aanbellen,' zei hij. 'Nog wel bedankt, hoor.'
De waard maakte een onverschillig gebaar.
Daan was door het dolle heen. Was dat even boffen! Hij wilde er niet eens aan denken dat hij zich kon vergissen. Als Gerard zijn zus ergens ondergebracht had, zou het wel bij die Van Doorne zijn.
De koperen naamplaat op de gevel van het huis glansde duur.
'Nou ook nog wat verzinnen om naar binnen te komen,' grijnsde Daan terwijl hij aanbelde.
De deur ging vrijwel meteen open. Daan glimlachte goedkeurend naar het dienstmeisje dat de deur voor hem openmaakte.
'Kan ik mijnheer Van Doorne spreken?' vroeg hij.
'Mijnheer is voor zaken uit de stad,' zei het meisje en begon de deur opnieuw te sluiten.
Maar Daan was vlugger. Hij stond al in de hal.
'Mevrouw kan me ook wel helpen,' grijnsde hij.
Het dienstmeisje keek vreemd op. Het was duidelijk dat ze meestal meer voorname bezoekers ontving.
'Neem plaats,' zei ze hooghartig en wees Daan een ruime muurbank aan.
Daan keek rond. Wel een dure tent. Aan het andere einde van de hal ging een deur open. Een mollige vrouw stapte vragend op Daan toe. Die stond op.
'Mevrouw,' zei hij, 'ik ben Daan Van Breeden, de broer van Elvira. Ik wou mijn zus spreken.'
Mevrouw Van Doorne fronste haar voorhoofd. Wat betekende dit nou?
'Juffrouw Van Breeden is ziek,' zei ze. 'Ze ligt te bed. Ik twijfel eraan of ze u kan ontvangen.'
Daan had moeite om zijn triomf te onderdrukken. Hij had goed geraden. Elvira was hier.
'Het is heel belangrijk,' hield Daan koppig vol, 'Gerard Van Dulken weet van mijn bezoek af. Hij heeft me zelf jullie adres gegeven.'
Hij speurde angstig afwachtend naar de uitwerking van zijn leugen.
Mevrouw Van Doorne haalde haar schouders op.

Als Gerard van dit vreemde bezoek op de hoogte was, betekende dat dat hij het goedkeurde. Dan waren het verder niet haar zaken.
'Volgt u mij maar,' zei de vrouw.
Ze nam haar wijde rok bij elkaar en liep de statige trap op.
Ze klopte aan.
'Binnen,' riep een zwakke stem.
Daan schoof mevrouw Van Doorne ongeduldig opzij en stapte de kamer in. De deur sloot hij luidruchtig achter zich.
'Zo,' zei hij dan. 'Hier zijn we. Ben je ziek ? Is het ernstig ?'
Elvira zette een verontwaardigd gezicht op. Haar broer was wel de laatste die ze wenste te ontmoeten.
'Niet echt ziek,' zei ze. 'Wat koortsig. Ik knap snel weer op. Maar wat doe jij hier ? Hoe heb je mij gevonden ?'
Daan grijnsde. Hij genoot van de verbazing van zijn zus.
'Ik heb vannacht op Schorreburg gelogeerd,' zei hij. 'Een erg gastvrij huis. Je ontmoet er allerlei mensen.'
,Daan, praat geen gekheid. Wat zou jij op Schorreburg gaan zoeken ? Is er wat met Gerard ?'
Daan grinnikte vals. Daar had hij nou die preutse zus van hem ! Kijk ze eens kronkelen van nieuwsgierigheid.
'Kalmte, zusje ! Denk om je koorts !'
Elvira viel terug in de kussens. De ellendeling. Wat voerde Daan nu weer in zijn schild ?
Daan ging op de rand van het bed zitten en vertelde het verhaal van de schipbreuk en zijn ontmoeting met Gerard.
'Je bent toch niet alleen maar hierheen gekomen om me dat te vertellen, wat ?' snauwde Elvira. 'Spreek op. Wat wil je van me ?'
Een vreemde beklemming had zich van haar meester gemaakt. Ze voelde dat er iets vreselijks boven haar hoofd hing.
'Goed geraden, zusje !' grommelde Daan. 'Ik heb inderdaad wel één en ander over die aardige Gerard Van Dulken te vertellen. Mij beschouwt iedereen als een verlopen sujet. Maar Gerard Van Dulken is een fijne mijnheer, niet ?'
Elvira maakte geen geluid. Daan leek zelfs niet meer te weten dat ze er nog was. Zijn stem was donker en vol haat.
'En misschien heeft iedereen gelijk. Misschien ben ik alleen maar een dronkaard en een smokkelaar. En toch is er nog één ding me heilig. Ik laat mijn zus niet voor de gek houden.'
Elvira kon zich niet langer bedwingen. Ze greep Daan bij zijn schouder en schudde hem heen en weer.
'Wil je nou eindelijk praten !' brulde ze. 'Wat is er dan ?'
'Ik kom je waarschuwen,' zei Daan. 'Je moet met Gerard Van

Dulken breken. Hij is een schoft!'
Het meisje werd lijkbleek. Was er dan toch iets? Hadden haar bange voorgevoelens haar dan niet bedrogen?
'Vertel me wat je weet, Daan,' fluisterde ze. 'Alsjeblieft?'
'Ik wil niet dat je het slachtoffer wordt van een achterbakse vuilik die iedereen de les wil lezen en zelf dingen doet die hét daglicht niet mogen zien.'
Hij zweeg alsof hij de uitwerking van zijn woorden precies wou meten. Elvira had haar ogen gesloten. Haar ademhaling ging hijgen.
'Daan, ik smeek je! Praat niet langer in raadsels!' smeekte ze gemarteld. 'Wat is er dan precies gebeurd?'
'Ik had vernomen dat je thuis de plaat gepoetst had. Tussen haakjes, gefeliciteerd met je moed! Toen ik Van Dulken op het strand ontmoette, dacht ik dat hij je onderdak bezorgd had op Schorreburg. Maar toen ik met hem over jou praatte, deed hij vreemd schichtig. Ik begreep het niet goed. Voor mij hoefde hij niets verborgen te houden. We stonden toch aan dezelfde kant. Ik was op Schorreburg toen de schipbreukelingen aankwamen. Er waren ook een paar gendarmes in de buurt. Je weet dat ik niet erg op een ontmoeting met die blauwe broeders gesteld ben. Ik sloop dus naar boven om jouw kamer te zoeken en een praatje met je te maken.'
Daan zweeg opnieuw. Elvira lag met starre, open ogen te luisteren. Daan voelde geen medelijden met zijn zus. Hij was vastbesloten haar niet te sparen. Voor hem behoorde ze tot dezelfde kliek als zijn vader, Van Dulken en alle andere huichelende burgermannetjes.
'Ik opende een paar deuren. Tenslotte dacht ik dat ik je gevonden had. Maar ik had het mis. Weet je wie ik vond? Dora Torens! De mooiste strandloopster van het Zoute! Ze had zich lekkertjes als mevrouw op Schorreburg geïnstalleerd. Wat zeg je daar nou van?'
Elvira haar lippen bewogen. Maar er kwam geen klank uit haar mond. In haar blauwe ogen stond een onpeilbaar verdriet te lezen. Daan beet op zijn tanden. Nee, hij mocht zich niet laten vertederen. Daarvoor was hij niet hierheen gekomen!
'Dora Torens?' fluisterde Elvira. 'O, Daan!'
'Inderdaad, zusje! Het mooie meisje dat door de politie gezocht wordt voor moord op die schilder. Jouw lieve Gerard hield haar in zijn huis verborgen. En je kon duidelijk merken dat ze er al een poosje was. Dat zie je aan een kamer, vind je ook niet?'
Afwerend schudde Elvira haar handen.

'Hou op, Daan! Zeg me dat je het allemaal verzint, dat je het alleen maar vertelt om me te kwetsen! Wat heb ik je toch misdaan?'
'Het is de waarheid!' snauwde Daan. 'De keiharde, koude waarheid. Het zoveelste bewijs van de huichelachtige levenswijze van wat je de 'betere kringen' noemt. Ik heb het meisje zelf gezien. Ze smeekte me om haar niet aan de politie te verraden. Van Dulken vroeg me ook al om te zwijgen. Maar ik heb hem kortweg laten begrijpen dat ik jou te goed acht om als tweede vrouw te leven naast die slet uit de duinen.'
Wild begon Elvira te schreien.
'Leugens,' krijste ze, 'het zijn leugens! Gerard zou nooit zoiets doen! Ik geloof je niet!'
Maar diep in haar hart brandde een hete twijfel. Haar broer had met zoveel overtuiging gesproken dat ze niet anders kon dan naar hem luisteren.
'Ik zweer je dat ik er geen woord bij verzonnen heb. Je moet me geloven, Elvira. Trouwens, Gerard heeft me alles verteld. Eerst heeft hij geprobeerd me uitvluchten te laten geloven. Hij zei dat hij handelde uit medelijden, dat hij geloofde in Dora haar onschuld en dergelijke onzin meer. Ze mocht niet in de handen van de politie vallen! Ze zou onrechtvaardig veroordeeld worden. Stel je voor! Als Dora niet zo jong en heet geweest was, zou hij haar beslist niet verborgen hebben. Maar nu? Je moest haar zien. Wat een meid! Er is geen man die zich niet naar haar omdraait als ze langsloopt.'
Daan Van Breeden lachte spottend en likte langs zijn lippen.
Elvira walgde van haar broer. Hoe was het mogelijk dat zij ooit zijn verdediging opgenomen had! Ze snikte geluidloos. Haar hele lichaam schokte.
'Van Dulken vertelde me dat hij Dora over de grens zou brengen. Maar dat geloof ik niet. Hij verbergt haar gewoon op een plekje, waar hij haar ongemerkt kan opzoeken. Die kerels staan voor niets.'
Elvira probeerde zich te beheersen. Het kostte haar bovenmenselijk veel moeite maar het lukte. Haar ogen glinsterden van verontwaardiging en woede.
'Nou is het genoeg, Daan!' snauwde ze. 'Je hebt je plicht gedaan. Ik weet nu voor welk gevaar je me behoed hebt. Maar je hoeft je bezorgdheid niet zo ver te drijven dat je het nog leuk vind ook. Ik ken je nu weer een stukje beter. Je bent net zo'n schoft als die kerels met wie je omgaat. En nu naar buiten! Begrepen?'

Daan Van Breeden schrok van die heftigheid.
'Zo bedoelde ik het nou weer niet,' suste hij. 'Ik wou je alleen maar waarschuwen.'
'Dat is dan gebeurd,' zei Elvira. 'Dank je. Hoepel op!'
Daan bromde nog wat. Toen stond hij op en verliet de kamer.
Elvira keek strak naar de gesloten deur. Ze voelde dat ze in elkaar zou storten. Hoe was het mogelijk? Nauwelijks een kwartier geleden leek het leven haar mooi en vol rijke beloften toe. En nu? Alles was opeens donker geworden. Alles waarin ze geloofd had, was weg. Ze voelde zich hopeloos bedrogen. Nu had ze opeens niemand meer op wie ze kon steunen. Gerard had met haar gespeeld. Waarom? Zij had hem toch nooit uitgedaagd? Zij hadden elkaar heel rustig leren kennen. En stilaan waren hun gevoelens voor elkaar gegroeid. Zo erg kon zij zich niet vergist hebben! Wat Gerard haar verteld had, zijn liefkozingen, de wandelingen samen. Dat kon niet allemaal gehuicheld zijn! Had Gerard 's avonds tegen Dora dezelfde woorden gezegd die hij haar in de namiddag toefluisterde?
Met een moe gebaar streek Elvira over haar ogen. Haar hoofd hamerde en bonsde. Waarom was Gerard niet zelf hierheen gekomen? Ze hadden toch alles kunnen uitpraten. Misschien was Gerard inderdaad zwak geweest. Maar betekende dat dat hij niet van haar hield? Een vergissing was toch altijd menselijk. Vooral dan wanneer die Dora zo'n uitdagende schoonheid was als Daan beweerde. Gerard was een jonge, normale man die niet blind bleef voor de bekoring van een mooi meisje.
Maar die gedachten konden Elvira niet troosten. Integendeel, het deed haar pijn te beseffen dat Gerard nog naar een ander meisje dan zij kon kijken. Misschien had zij vlotter moeten zijn en niet zo terughoudend wanneer hij haar in zijn armen nam.
Elvira verjoeg die gedachte. Nooit zou zij bereid geweest zijn om voor een man afstand te doen van haar meest heilige principes. En dan kon het best zijn dat sommige meisjes daar anders over dachten! Zij bleef bij haar mening.
Elvira bleef maar dubben en denken. Ze staarde met droge ogen naar de figuren op het behang. Die namen allerlei dreigende vormen aan. Elvira zag de dag verdwijnen. Sombere wolken pakten zich opnieuw boven de verre bomen samen. Gerard! Waarom?
Uren later viel zij eindelijk uitgeput in slaap. Ze woelde nog verder in haar slaap. En door haar onrustige dromen spookten de gezichten van Daan, van Gerard en van een wild, lachend meisje.

Elvira bleef maar achter haar aan hollen. Ze wilde het gezicht van het meisje zien. Ze wilde die Dora kennen die Gerard van haar afgenomen had. Maar het wilde kind rende de duinen in. Elvira voelde haar voeten onder zich wegglijden. Ze tuimelde in een koude kuil. Ze gilde. Iemand greep haar hand.

DE HARDE WEG TERUG

Het bleke licht van een treurige morgen sijpelde door de gordijnen. Mevrouw Van Doorne keek bezorgd naar de diepe kringen onder Elvira haar ogen. Arm kind.
Elvira zuchtte diep en kneep pijnlijk haar oogleden weer dicht. Ze wou niet ontwaken. Ze wou niet opnieuw denken aan al het vreselijke dat Daan haar verteld had. Het was zo onmogelijk!
'Elvira,' zei mevrouw Van Doorne, 'er is bezoek voor je.'
'Gerard?'
In die kreet klonk zoveel wanhopige verwachting door dat mevrouw Van Doorne schrok. Wat was er gisteren gebeurd? Wat had die broer van het meisje allemaal verteld?
'Voel je je goed?' vroeg mevrouw Van Doorne. 'Echt?'
Elvira glimlachte dapper. Ze stapte uit haar bed.
'Wil je Gerard vragen dat hij even op me wacht? Ik zal me snel wat toonbaar maken.'
'Het is Gerard niet die je komt opzoeken,' fluisterde mevrouw Van Doorne. 'Je moet dapper zijn, meisje.'
Het meisje keek haar niet begrijpend aan. Wie was hèt dan wel?
'Je vader is beneden.'
'Vader?'
Elvira borg haar gezicht in haar handen. Natuurlijk! Daan had ook hem op de hoogte gebracht. De schurk!
'Hij is met een rijtuig uit Sluis gekomen! Ik weigerde eerst hem te ontvangen. Maar toen dreigde hij met de politie. Ik wist niet meer wat ik moest doen. Bert is niet thuis en...'
'Laat papa naar boven komen,' zei Elvira toonloos.
Mevrouw Van Doorne keek erg ongelukkig toen ze de trap afliep. Elvira hoorde hoe iemand dadelijk daarna ongeduldig kwam aanstommelen. Ze bereidde zich op het ergste voor.
'Elvira!'
De oude heer stond totaal versteld naar zijn dochter te staren.
'Kindje? Wat is er gebeurd? Hoe zie je eruit! Ben je ziek?'
Er klonk zoveel oprechte bezorgdheid uit zijn stem dat Elvira het

niet langer kon harden. Ze barstte gewoon in tranen uit. Ze deed een paar wankelende stappen en viel tegen haar vader aan.
'O, papa! Het is zo vreselijk!'
Van Breeden voelde zich vreemd ontroerd. Wat zag Elvira bleek. Had ze door die onbezonnen vlucht van haar zoveel geleden? Was hij niet te hard voor haar geweest? Die en andere vragen flitsten door zijn hoofd. Zijn handen klopten bemoedigend op de rug van het wild snikkende meisje.
'Toe nou, kindje, beheers je.'
Zijn stem klonk zacht en begrijpend. Elvira kon haar oren gewoon niet geloven. Zij had zich aan een woedende donderpreek verwacht. Maar Van Breeden was bereid om het verleden te vergeten. Hij was ervan overtuigd dat Elvira heel veel spijt had over wat gebeurd was. Hij greep haar bij haar schouders en hield haar een eindje van zich af. Dan glimlachte hij.
'Ik ben je komen ophalen, Elvira. Je gaat met me mee naar huis. We zullen niet meer over deze geschiedenis praten. Je hebt hopelijk wel begrepen dat het verkeerd was om weg te lopen. Mama is ook erg ongerust over je. Ik ben misschien een tikje te hard van stapel gelopen. Maar ik wou alleen het beste voor je. Geloof je dat?'
Elvira knikte. De tranen vloeiden nog altijd over haar gezicht. Ze verlangde er bijna naar om thuis te zijn bij haar moeder. Aan mama zou ze alles kunnen vertellen. Die zou haar immens verdriet begrijpen. Het meisje glimlachte door haar tranen heen.
'Ja, papa!' zuchtte ze. 'Ik ga met je mee.'
Van Breeden zei niets maar drukte een bemoedigende zoen op het voorhoofd van zijn dochter.
'Ik wacht beneden op je.'
Er lag iets van triomf in Van Breeden zijn houding toen hij de trap afkwam.
Mevrouw Van Doorne wachtte hem wat schichtig op in de hal.
'Elvira gaat met mij mee naar huis,' zei hij koel. 'Ik dank u voor de gastvrijheid die u haar verleend hebt. Nu kreeg ik graag een rekening van u.'
Mevrouw Van Doorne verbleekte bij die kille, hooghartige woorden.
'Mijnheer,' zei ze, 'er kan geen sprake zijn van een rekening. Wij hebben het meisje opgenomen omdat de neef van mijn echtgenoot dat vroeg. Wij deden het om hem een dienst te bewijzen.'
'Met die man heb ik geen uitstaans,' zei Van Breeden. 'Doet u me een genoegen en vernoem zijn naam niet in mijn bijzijn. Ik zal u

een blanco cheque toesturen. Daarop schrijft u dan zelf maar een bedrag dat u als billijk beschouwt.'
Elvira kwam met een kleine bundel kleren de trap af. Ze gaf mevrouw Van Doorne schuw een hand.
'Dank u,' lispelde ze, 'ik zal nooit vergeten hoe goed jullie voor me geweest zijn.'
Zonder omkijken verdwenen vader en dochter in het rijtuig. Mevrouw Van Doorne kon het echt niet helpen dat ze zich opgelucht voelde. Ze ging nadenkend aan het werk. Nauwelijks tien minuten later werd er alweer gebeld.
'Gerard!'
'Goeiemorgen,' zei de jongeman vrolijk. 'Hoe gaat het met je?'
Nadat hij uitgeput van zijn tocht naar Breskens thuisgekomen was, had Gerard Van Dulken loodzwaar geslapen. Maar die morgen voelde hij zich fris. En dat had een beste invloed op zijn humeur. Hij zag de dingen in een heel ander licht. Fluitend was hij naar Knokke opgestapt om met Elvira te praten. Dora was weg. Die episode van zijn leven was afgesloten. Voortaan zou er maar één vrouw meer bestaan voor hem. Elvira Van Breeden, het zachte, lieve meisje waarmee hij een rustig bestaan zou slijten. Ver van de driftige opwinding die meisjes als Dora veroorzaken wanneer ze je omhelzen. Gerard grijnsde bij de herinnering.
'Ik mag Elvira opnieuw eerlijk in de ogen zien!' had hij halfluid gezegd voor hij aanbelde.
De ontsteltenis op het gezicht van Bert zijn vrouw voorspelde niets goeds. Gerard fronste zijn wenkbrauwen.
'Scheelt er wat?' vroeg hij. 'Spreek op! Wat is er?'
'Weet jij dan niets?'
Gerard werd woedend van onrust.
'Wil je eindelijk praten!' snauwde hij. 'Wat is er gebeurd?'
Mevrouw Van Doorne had zichzelf weer in bedwang.
'Kom binnen,' zei ze. 'We kunnen niet op de straat tegen elkaar staan schreeuwen.'
Gerard spatte bijna uit elkaar. Hij gooide zijn hoed en stok neer.
'Elvira is een kwartier geleden vertrokken!'
Gerard werd lijkbleek.
'Vertrokken? Waarheen?'
'Naar huis. Haar vader is haar komen ophalen met een rijtuig. Ze is meteen met hem meegegaan.'
Gerard schudde ongelovig zijn hoofd. Dat kon niet!
'Je bedoelt dat hij haar gedwongen heeft!'
'Helemaal niet. Gisteravond is die broer die jij hierheen gezonden

had, lang bij haar gebleven.'
'Ik heb helemaal niemand hierheen gezonden,' brieste Gerard. 'Wat raaskal je?'
'Nou, die kerel zei dat hij het adres van jou gekregen had. Ik kon toch niet op zijn gezicht zien dat hij loog. Wie anders had hem ons adres kunnen bezorgen?'
Gerard kreunde. Daan was door één of andere list aan de weet gekomen waar Elvira verbleef.
Dat betekende dus dat Daan zijn wraakplannen ook uitvoerde! De schoft! Dat zou hij hem wel eens betaald zetten.
'Heeft ze geen boodschap voor me achtergelaten?' fluisterde Gerard hees. 'Heeft ze niets gezegd?'
Mevrouw Van Doorne schudde haar hoofd. Ze begreep niet wat er allemaal gebeurde. Waarom deed Gerard zo vreselijk opgewonden?
'Nee! Ze heeft een slechte nacht gehad. Ze heeft gewoeld en hardop geschreeuwd. Dora! Dora! Dat hebben we wel een tiental keren gehoord. Tegen de morgen aan is ze rustiger geworden. Maar ze zag vreselijk bleek toen ze vanmorgen ontwaakte.'
Gerard vloekte onderdrukt. Waarom was hij gisteren niet dadelijk naar Knokke gekomen? Hij had kunnen vermoeden dat Daan iets in zijn schild voerde.
'Goed!' zei hij tenslotte. 'Dan zien we verder wel. Ik loop nog eens aan.'
Hij greep zijn hoed en zijn stok. De deur viel met een zware bons in het slot. Mevrouw Van Doorne haalde haar schouders op.
Buiten sloot Gerard zijn ogen. Het hamerde en bonsde in zijn hoofd! Hij kreunde. Hij had Elvira verloren. Ze was vertrokken zonder één woord van afscheid. Hij had wel luidop kunnen snikken. Toen hij merkte dat een paar wandelaars onderzoekend naar hem keken, bedwong hij zich. Met lange, woedende stappen liep hij de stad uit.
Buiten, in de stilte, kwam hij een beetje tot bezinning. Hij was een gebroken man. Wat baatten hem nu zijn goede voornemens? Dora was weg maar hij had ook Elvira verloren. Die zou weer onder de strenge hoede van haar vader leven. Gerard wist met grote stelligheid dat de oude heer hem geen tweede kans zou geven om nog ooit met Elvira te praten. In zijn hart was Gerard er nog steeds zeker van dat Elvira hem zou begrijpen. Hij wou haar alles uitleggen en haar om vergiffenis vragen. Zij zou beslist veel verdriet gehad hebben. Maar dan - en daarvan bleef Gerard overtuigd - zou zij beseft hebben dat hij alleen maar zwak geweest

was, dat hij oprecht spijt had over wat gebeurd was. En dat was niet eens zo ernstig geweest! Zo probeerde Gerard zichzelf te sussen. Hij dwaalde door de duinen rond, liet de wind door zijn haren waaien en gooide met stenen uit louter balorigheid.
Toen hij terug was op Schorreburg, liep hij dadelijk naar zijn werkkamer. Hij wist dat hem een lange, eenzame strijd wachtte. Uit de lade van zijn schrijftafel nam hij een foto van Elvira. Hij keek er lang naar. Eén gedachte maar bonsde in zijn hoofd.
'Verloren! Ik heb haar verloren! Ik heb haar voor altijd en onherroepelijk verloren!'
Toen werd het hem te machtig. Al die opgekropte spanning, de onrust, het berouw braken los. Hij viel voorover op zijn werktafel en schreide. Het was een troosteloos gezicht.
Meer dan een uur lag Gerard zo. Trui klopte bedeesd aan om te zeggen dat het eten klaar was.
Gerard had geen trek. Hij kreeg nauwelijks een hap door zijn keel. Na een paar minuten ging hij al terug naar zijn werkkamer. Hij draaide de sleutel om in het slot en trok de overgordijnen voor de ramen. De kamer was schemerig als een rouwkapel.
Trui had best gemerkt dat er wat scheelde met haar jonge meester. Zou hij treuren omdat die strandloopster weg was? Zij kon het zich nauwelijks voorstellen. Vanmorgen was hij zo vrolijk vertrokken! Of zou er wat gebeurd zijn met juffrouw Elvira? Misschien had die wel iets vernomen en de verloving verbroken. Trui knikte. Ze had altijd wel geweten dat het zo zou aflopen. Meisjes als Dora Torens konden een man alleen maar ongelukkig maken.
De avond kwam snel. Gerard was nog steeds in zijn werkkamer. Trui besloot haar jonge meester met rust te laten. In de keuken schikte ze een koude schotel. Hij zou toch niet eten.
Gerard hoorde hoe Trui de luiken sloot. Hij keek naar het oude wanduurwerk dat troosteloos verder tikte. Hij zuchtte. Dan liep hij op de bibliotheek toe en nam een boek. Hij wou de sombere gedachten die maar door zijn hoofd bleven spoken, verjagen.
Maar zijn handen bleven roerloos rusten op het boek. Hij draaide geen blad meer om. Gerard droomde over zijn verloren geluk.
De klok sloeg elf uur. Gerard fronste zijn voorhoofd. In de diepe stilte die over het huis hing, was iets dreigends.
Dan barstte, totaal onverwacht, het geschreeuw los. Met een nijdige klap kwam een steen op één der vensterluiken terecht.
Gerard Van Dulken werd bleek. Wat betekende dat nou weer? Iemand bonsde met zijn vuisten op de luiken. De ruiten rinkelden.

Gerard begreep niet wat de kerel voor lieflijks schreeuwde.
Dan was het opnieuw stil. Gerard wou opgelucht weer gaan zitten toen er woest aan de bel gerukt werd. Van Dulken werd boos. Die vent buiten was ofwel een gek ofwel een misdadiger.
Van Dulken liep de hal in. Hij zag Trui die de trap afkwam. De brave vrouw was lijkbleek. Ze had haar kamerjas dicht om zich heen getrokken.
'Mijnheer! Wat gebeurt er daarbuiten?'
'Ik weet het niet,' antwoordde Gerard.
Hij probeerde zijn stem vast te doen klinken maar dat lukte niet zo best. Hij liep een kleine kamer aan de voorkant van het huis binnen. Heel omzichtig opende hij het raam en gluurde dan door de reten van de luiken.
Hij zag een man die nog steeds aan de bel bleef rukken. Gerard kon niet uitmaken wie het was. Hij herkende de woeste stem evenmin.
'Wie is daar?' schreeuwde Gerard tenslotte. 'Wat wil je van me?'
De man hield op met bellen. Hij draaide zich naar het raam waar hij Gerard zijn stem gehoord had. Zijn gezicht bleef in het donker. Gerard vloekte onderdrukt.
'Daar ben je dan!' brulde de man. 'Kom toch te voorschijn! Lafbek!'
Gerard begreep er al langer hoe minder van. Wat wou die kerel toch van hem. Ergens begon hij te vermoeden dat het nachtelijk bezoek wat met Dora te maken had.
'Nu heb je niet zoveel praatjes, wat! Meisjes verleiden is heel wat gemakkelijker dan vechten!'
'Je bent dronken!' schreeuwde Gerard terug. 'Ik weet niet wie je bent en ik wens het ook niet te weten. Hoepel op!'
'Ik ben Zwarte Kees!' schreeuwde de andere terug. 'Nou weet je het meteen. Ik wacht hier buiten op je. Ik steek je neer als een hond zodra je je durft vertonen. Maar zo moedig zul je wel niet zijn!'
Gerard wreef over zijn ogen. Daar had je het gegooi in de glazen. Daan Van Breeden had natuurlijk zijn mond voorbij gepraat. Morgen zou heel Knokke op de hoogte zijn.
'Kom je nog?' huilde Zwarte Kees.
Gerard antwoordde niet. Wat kon hij zeggen?
'Laat me naar binnen! Ik wil Dora zien! Waar heb je haar verborgen? Laat me naar binnen! Ik zal haar vinden!'
'Je vergist je! Dora is niet hier! Ga naar huis en slaap je roes uit. Je zoekt moeilijkheden!'

'Natuurlijk zoek ik moeilijkheden! Maar als ik met je klaar ben, zal ik niet de enige zijn die er heb. Waar is Dora?'
Zwarte Kees begon opnieuw woedend tegen de deur te trappen en aan de bel te rukken.
Trui was naast Gerard opgedoken. Ze rilde over heel haar lichaam en jammerde zachtjes.
'Hij zal ons vermoorden!'
'Maak je maar geen zorgen, Trui,' suste Gerard. 'Hij zal vanzelf weer bedaren. Hij is dronken.'
'Moet ik je kast in brand steken?' krijste Zwarte Kees.
Opeens had Gerard er genoeg van. Hij duwde het luik open en stak zijn hoofd naar buiten.
'Loop heen, kerel! Hier kom je toch niet naar binnen. En ik heb geen lust om met schurken van jouw slag te vechten.'
Haastig trok hij zijn hoofd weer naar binnen. Hij had de zwaaibeweging van een arm gezien. De ruit achter Gerard ging aan diggelen. Trui slaakte een gil! Haastig trok Gerard de luiken weer dicht en deed de knip erop.
De woesteling mikte nog goed. Hij was dus niet zó erg dronken! Hij stond nu op het luik te hameren dat Gerard zonet gesloten had.
'Maak open! Steek je lelijk tronie nog maar eens naar buiten. Ik timmer je in elkaar. Kom op! Ha, je meent onze meisjes te kunnen versieren. Dan ken je de kerels van het Zoute en het Regiment nog niet! Wij laten niet met ons spelen! Denk maar aan die schilder!'
Van Dulken huiverde onwillekeurig. Zou de oplossing van het raadsel toch bij die schurk te vinden zijn? Hij durfde niet verder denken. Als dat waar was, kon het moeilijk anders of Dora was eveneens in die moordgeschiedenis verwikkeld. Dan waren de gevolgen niet meer te overzien. Hij besloot daarom brutaal te liegen.
'Ik weet niets van die Dora af! Daan Van Breeden heeft je wat voorgelogen. Het is alleen maar dronkemanspraat!'
'Hoe weet je dan dat het Daan Van Breeden geweest is? Nee, kerel, zo kom je er niet onderuit! Daan kent Dora beter dan zijn zus! En dat is niet te verwonderen!'
Zwarte Kees begon akelig te lachen om zijn eigen grapje. Meteen was het teveel voor Gerard.
'Donder op of ik schiet je neer!'
'Dat durf je niet! Wat zou je dan aan de gendarmes moeten vertellen?'
Gerard wist niet zo dadelijk een antwoord. Zwarte Kees voelde

instinctief aan dat hij de sterkste was.
'Voor de laatste keer! Laat Dora naar buiten of ik steek dit hok in brand. Je hebt drie tellen de tijd.'
'Luister even,' probeerde Gerard. 'Laten we eerst eens rustig praten!'
'Je wordt bang! Maar er is niets om over te praten. Ik wil Dora! Ze moet me nu wel gehoord hebben! Ze staat waarschijnlijk vlak bij je. Open de deur en laat haar naar buiten wandelen. Gotver...'
Zwarte Kees vloekte onderdrukt. Gerard begreep niet wat er gaande was. Het bleef vreemd stil. Dan hoorde hij iemand haastig wegrennen.
'Hei daar! Blijf staan!'
Gerard fronste zijn voorhoofd. Wie schreeuwde daar nou?
Heel vlug had hij zekerheid. In het licht van een lantaarn die een deel van het tuinpad verlichtte, zag hij zilveren knopen blinken. Gendarmes.
Haastig maakte Gerard de voordeur open. De gendarmes salueerden.
'Wat was er aan de hand, mijnheer?' vroeg de oudste van de twee. 'Het leek wel of u moeilijkheden had.'
'Ik weet niet wat die vent bezielde,' antwoordde Gerard. 'Hij stond opeens voor de deur en schreeuwde dat hij mijn huis in brand wou steken.'
'Enig idee wie die kerel was?'
'Zwarte Kees,' snikte Trui die naast haar meester was komen staan. 'Het was vreselijk! O, ik ben zo bang geweest.'
De rijkswachters keken elkaar vreemd aan.
'Zwarte Kees? Wat deed die hier? Hij wordt gezocht voor die moord op Poston. Ik vraag me af wat hem bezielt om de grens over te komen. Er moet meer achter deze geschiedenis steken. Weet u zeker dat u ons niets meer kunt vertellen, mijnheer!'
Gerard schudde zijn hoofd. Waarom had Trui in 's hemelsnaam Zwarte Kees vernoemd? Nou kon Gerard het vervolg wel raden!
'Nee,' zei hij, 'ik ken die kerel niet. Ik weet alleen dat hij ook al een paar andere mensen bedreigd heeft. Hij schijnt een hekel te hebben aan mensen van de betere stand!'
Uit het struikgewas klonk spottend gelach.
'Hoor hem eens aan! Vraag die fijne mijnheer eens of hij niets op zijn kerfstok heeft! Vraag hem eens waar je Dora Torens kunt vinden!'
Gerard Van Dulken voelde zich opeens ijskoud. De schurk. Die schreeuwde zijn geheim zomaar uit. En hij stond machteloos.

De gendarmes hielden hun hoofd koel. Zonder aarzelen sprongen ze op de struiken af. Er klonk wild geritsel. Takken kraakten.
Zwarte Kees lachte spottend en dreigend. De geluiden stierven weg. Gerard Van Dulken was de uitputting nabij. De kring sloot zich iedere seconde nauwer om hem heen. Er was vrijwel geen uitkomen meer aan. Wat had hem toch bezield ? Waarom had hij zich in de netten van Dora laten vangen ?
Vijf minuten later doken de gendarmes terug op. Ze hijgden.
Gerard stond nog steeds in de geopende deur.
'We kregen hem niet,' zei de oudste. 'Die kerel is zo snel als een haas. Bovendien kent hij iedere boom en iedere struik in de buurt.'
Hij hief zijn kepie op en wiste met een rode zakdoek het zweet van zijn voorhoofd.
'Kunnen we nog even met u praten, mijnheer ?'
Van Dulken knikte en maakte een uitnodigend gebaar. Hij ging de gendarmes voor naar zijn werkkamer en wees hen een gemakkelijke stoel aan.
'Een borrel ?' vroeg hij. 'Het zal jullie verwarmen. Nachtdienst ?'
De mannen knikten. Ze gingen wat onwennig zitten. De luxe van het huis maakte schijnbaar diepe indruk op hen.
Gerard probeerde rustig te glimlachen toen hij de gendarmes het kleine glaasje met genever aanbood.
De mannen draaiden het verveeld tussen hun dikke vingers rond. Mochten ze het gewoon naar binnen kwakken zoals ze deden in de dorpsherberg ? Of moesten ze er profijtig aan nippen ?
'Jullie wilden me nog wat vragen ?' zei Gerard.
'U mag het ons niet kwalijk nemen, mijnheer, maar u hebt ook gehoord wat Zwarte Kees schreeuwde.'
'Over die Nora of Norma of...'
'Dora !' zei één van de gendarmes. 'Dora Torens. Zij is het meisje, dat gezocht wordt in verband met de moord op Poston, de schilder.'
Gerard knikte glimlachend alsof hij het zich nu opeens herinnerde. Hij hief zijn glas op in de richting van de gendarmes en nam een fikse slok. Opgelucht deden de mannen hetzelfde.
'Ik begrijp helemaal niet wat hij van me wilde,' zei Gerard. 'Meer dan waarschijnlijk was die kerel dronken. En dronken mensen halen de meest gekke dingen in hun hoofd.'
'Dat is natuurlijk wel zo,' drong één van de gendarmes aan, 'maar dat verklaart niet waarom hij u ervan beschuldigde dat meisje verborgen te houden.'
'U mag dadelijk het hele huis doorzoeken,' stelde Gerard voor. 'Ik

begrijp uw verbazing. Maar ik heb echt niets te verbergen.'
De gendarmes knikten. Ze hadden duidelijk de smoor in. Wat moesten ze nu doen?
'Ik denk al niet meer aan het voorval,' probeerde Gerard luchtig.
De oudste van de gendarmes dronk zijn glas leeg en zette het op de tafel. Hij veegde met de rug van zijn hand over zijn zware snor.
'We houden een oogje in het zeil,' verzekerde hij Gerard. 'Ik geloof niet dat die ellendeling nog terugkomt. Hij zit waarschijnlijk al over de grens. Maar je weet nooit. Goede avond.'
Gerard liet de mannen uit. Hij zag ze het tuinpad afwandelen. Het hek knarste toen ze het dichttrokken. Gerard zuchtte. Hij vroeg zich angstig af of ze hem geloofd hadden. Zouden ze het voorval rapporteren? Met die zenuwachtige persmensen achter zich aan zouden de magistraten wel eens hard van stapel kunnen lopen.
Over Schorreburg hing opnieuw de zware stilte van de nacht.
Gerard ging naar binnen. Hij voelde zich uitgeput maar wist heel helder dat hij die nacht niet zou slapen. Hij ging naar zijn werkkamer terug en schonk een stevige borrel in. Hij grijnsde nadat hij de sterke drank in één gulp door zijn keelgat gegoten had. Maar kalm werd hij er niet bij. Integendeel. Opgewonden beende hij voor het sluimerende haardvuur heen en weer. Wat zou de volgende dag hem brengen?

HET ONDERZOEK

Omstreeks elf uur stopte een rijtuig bij het hek van Schorreburg. Gerard probeerde net met koppen hete, sterke koffie zijn zwaar hoofd wat helderder te maken. Truida zag de heren het eerst. Rinkelend viel een kopje uit haar handen aan scherven op de vloer.
'Mijnheer,' fluisterde ze. 'Er komt bezoek.'
Gerard schoof zijn stoel achteruit en liep naar het raam. Hij herkende dadelijk de onderzoeksrechter die hem in Knokke ontvangen had. Die praatte druk met drie andere, ernstige heren. Dat beloofde niets goeds. Gerard zuchtte moedeloos. Hij kon niet meer. Hij had gespeeld en verloren. Het ging allemaal verkeerd. Het enige wat hij nog kon doen, was proberen er tussenuit te komen zonder al te veel kleerscheuren.
De bel rinkelde gebiedend. Trui was dadelijk bij de deur. Gerard hoorde het roezemoezen van beleefde stemmen. Dan kwam Trui aangesloft. Gerard glimlachte. Wat hoorde en zag hij nu dingen die hij vroeger nooit opmerkte!

'Laat de heren in mijn werkkamer en vraag of ze een kop koffie of thee wensen,' zei Gerard voor Trui één woord gesproken had. 'Ik kom zo dadelijk. Alleen even een jasje aantrekken.'
Hij liep de trap op en bekeek zichzelf in de spiegel. Hemeltje! Wat stonden zijn ogen waterig in zijn gezicht. En die zwarte kringen! Hij leek wel een dronkelap na drie dagen fuiven!
Gerard haalde een kam door zijn haren en trok zijn das recht. Vooruit maar!
Glimlachend kwam hij zijn werkkamer binnen. Hij liep onmiddellijk op de onderzoeksrechter toe. Maar die negeerde zijn uitgestoken hand. Gerard raakte er de kluts bij kwijt. Het was ernstiger dan hij gevreesd had.
'Het spijt ons dat we u moeten lastig vallen,' zei de onderzoeksrechter koel.
Hij nam niet eens de moeite om de andere heren voor te stellen. Gerard haalde zijn schouders op.
'Er werden ons vreemde dingen verteld, mijnheer Van Dulken,' ging de onderzoeksrechter voort. 'En wij rekenen op u om daarover het fijne te weten. In de eerste plaats vernamen wij dat u Dora Torens verborgen houdt.'
Gerard schudde glimlachend zijn hoofd. De heren fronsten hun wenkbrauwen. Eén van hen haalde een opschrijfboekje te voorschijn.
'Is die zaak nou nog niet opgelost?' vroeg Gerard.
'We hebben dat meisje niet gevonden. Als het dat is wat u bedoelt?'
Gerard knikte. Hij moest uitkijken. De heren waren duidelijk niet naar Schorreburg gekomen om gezellig te kletsen.
'Komt u mij vragen of ze hier is?'
De onderzoeksrechter beet op zijn lip. De man met het opschrijfboekje wachtte.
'Zo zou u het kunnen formuleren. Inderdaad. Is Dora Torens hier?'
'Nee,' antwoordde Gerard ernstig. 'Dora Torens is niet hier.'
De onderzoeksrechter knikte.
'Kunt u ons dan even vertellen hoe die geruchten in de wereld gekomen zijn? U weet toch dat er een paar lui beweren dat Dora hier wel degelijk verborgen is!'
Gerard lachte.
'U heeft daar erg betrouwbare getuigen opgediept,' smaalde hij. 'Zwarte Kees en Daan Van Breeden. Fijn volkje, weet u. Meer dronken dan nuchter en vol haat voor alles wat beter is dan zij! Ik

vind het bedenkelijk dat het gerecht het gewauwel van dronkelappen ernstig begint te nemen. Ik was in de overtuiging dat het gerecht er was om ons tegen dergelijke kerels te beschermen. Ik zal hoogstwaarschijnlijk mijn mening moeten herzien.'
'Ik verzoek u niet al te gehaast te zijn wanneer u dat beweert!' snauwde de onderzoeksrechter. 'Ik kan het mij niet langer veroorloven de kleinste aanwijzing te verwaarlozen.'
Daar heb je het! dacht Gerard. Iemand heeft hem op zijn teentjes getrapt. Waarschijnlijk één van die niets ontziende pershaaien.
'Ik begrijp u, mijnheer de onderzoeksrechter!' zei hij verontschuldigend. 'Maar ik verzoek u ook begrip op te brengen voor mijn standpunt. Deze hele zaak heeft me al zoveel schade berokkend dat ik iedereen die erover praat, gewoon naar de duivel kan wensen. En u weet ook waar de oorzaak van al die laster-praatjes gezocht moet worden. Ik heb u verteld hoe ik tijdens de stormnacht waarin de moord gebeurde, een meisje meegenomen heb dat bang was om alleen door het stikdonkere bos te lopen. Ze heeft ook een poosje geschuild in mijn woning. Het stortregende gewoon. En omwille van dat eenvoudig hulpbetoon word ik nu van de meest ongelooflijke dingen beschuldigd. Weet u dat ze het zover gedreven hebben dat ze mijn aanstaande schoonvader ingelicht hebben? Die heeft dadelijk mijn verloving met zijn dochter doen verbreken!'
'Dat spijt me heel erg voor u,' zei de onderzoeksrechter. 'Maar wij zijn gedwongen om onze plicht tot het uiterste te vervullen. Trouwens, als wij de waarheid kennen, zal voor u alles misschien ook opgelost zijn.'
Gerard knikte.
'Wij zouden graag uw huishoudster ondervragen, mijnheer Van Dulken.'
Gerard moest moeite doen om zich te beheersen. Schijnbaar achteloos stond hij op en greep de schel die op zijn schrijftafel stond. Een paar ogenblikken later kwam Trui naar binnen. Ze keek waakzaam. Gerard begreep dat zij al gesnapt had wat er omging.
'Trui,' zei Gerard. 'De heren willen je een paar vragen stellen. Je hoeft niet bang te zijn. Zeg gewoon wat je weet.'
Trui knikte.
'Juffrouw,' zei de onderzoeksrechter. 'U is al lang in dienst van Mijnheer Van Dulken?'
'Sedert mijnheer in dit huis kwam wonen.'

De man met het opschrijfboekje noteerde vlijtig.
'Heeft u Dora Torens ooit ontmoet?'
Trui trok verontwaardigd haar neus op.
'Ik heb niet de gewoonte om met strandlopers om te gaan. Ik kom uit een deftige familie van Knokke, mijnheer!'
De onderzoeksrechter keek een beetje onnozel bij dat heftige antwoord. Gerard Van Dulken jubelde inwendig. Die scherpe reactie zou de heren dadelijk laten verstaan dat Trui nooit een vinger zou uitgestoken hebben om een meisje als Dora te helpen.
'Goed, juffrouw. Zou iemand zich in dit huis kunnen ophouden zonder dat u daarvan wat merkte?'
Trui snoof nu ronduit. Wat een gekke vraag!
'Natuurlijk niet! Voor een paar dagen hebben we nog schipbreukelingen hier gehad. Ik heb toen alle kamers gedaan!'
Beste Trui, dacht Gerard. Dat zal ik nooit vergeten. Ik moet haar beslist belonen.
Hij had de volgende vraag niet eens gehoord.
'Ik begrijp niet hoe iemand ertoe komt mijnheer te verdenken!' snauwde Trui. 'Een mooie bedoening is dat. Morgen krijgen we misschien nog een strandjutter als veldwachter. Zoals jullie die lui beschermen.'
De onderzoeksrechter hief zijn handen op.
'Dank u, juffrouw,' glimlachte hij. 'Wij weten het nu al wel. U mag rustig doorgaan met uw werk.'
Trui knikte naar de andere heren en ging naar buiten. Gerard knipoogde naar haar toen ze hem voorbijliep.
'Om het helemaal in de vormen te doen, moeten wij u ook nog vragen het huis te mogen doorzoeken,' zei de onderzoeksrechter. 'Ik heb geen speciaal mandaat meegebracht...'
'Hoeft ook niet,' glimlachte Gerard. 'Komt u maar met mij mee. De stallingen en het tuinhuis ook?'
De heren liepen verveeld achter hem aan. Ze wisten met hun houding helemaal geen raad meer.
Na een halfuur waren ze opnieuw in Gerard zijn werkkamer. Trui reikte koffie en thee rond. De stemming was nu heel anders. Gerard informeerde beleefd naar de gang van het onderzoek. De heren vertelden honderduit over hun moeilijkheden met de pers en enkele hoge functionarissen bij het ministerie van justitie!
'Dan was die Poston echt wel een belangrijk iemand?' glimlachte Gerard. 'Ik meen dat ik hem ooit eens uit de verte gezien heb. Hij maakte toen een eerder sjofele indruk!'
'Hij was een kunstenaar,' schokschouderde de onderzoeksrechter.

'Maar zijn vader heeft geweldig veel invloed. En hij wil zo vlug mogelijk iemand zien hangen!'
Gerard knikte opnieuw. Hij voelde zich erg opgelucht.
'Hij heeft ook een beloning uitgeloofd. Duizend frank voor wie een aanwijzing kan geven die leidt tot de arrestatie van de dader! We worden gewoon overstroomd met brieven van lui die iets gezien of gehoord hebben.'
Gerard haalde zijn schouders op.
'Ik benijd u niet, heren! Het moet echt niet zo eenvoudig zijn waarheid en verzinsel uit elkaar te houden in een zaak als deze.'
De onderzoeksrechter zette zijn kopje neer.
'Wij moeten weer eens opstappen. Ik hoop dat u begrijpt,' begon hij.
Gerard maakte een afwerend gebaar.
'U heeft zich echt niet te verontschuldigen,' zei hij. 'U doet uw plicht en ik zal u graag helpen.'
Hij drukte de heren één na één de hand voor die in hun rijtuig stapten. De paarden zetten aan. Gerard wuifde het rijtuig nog glimlachend na. Dan sloot hij zijn ogen en blaasde opgelucht.
'Oef!' zei hij. 'Ik hoop dat het nu voorgoed voorbij is. Ik zou het geen tweede keer verdragen.'
In het huis wachtte Trui hem op. Ze keek erg somber.
'Mijnheer,' fluisterde ze. 'Dit wordt narigheid. Ik voel het gewoon.'
'Trui! Wat een idee! De heren zullen niet meer terugkomen. Je hebt je prachtig gehouden. Ik begon zelf te geloven dat die Dora hier nooit geweest was.'
'Morgen zal iemand anders praten,' schuddekopte de dienstbode. 'We zullen niet kunnen blijven liegen. En dan ga ik mee de gevangenis in. Ik besterf het!'
'Trui, als het ooit zover komt, neem ik alles op mij. Ik zal de heren vertellen dat ik je bedreigd heb. Ik zal ze ervan overtuigen dat je alleen maar gelogen hebt omdat je bang was om je betrekking te verliezen.'
De dienstbode knikte en slofte weg. Haar schouders waren gebogen. En heel snel ebde de opgeluchte vreugde van Gerard eveneens weg. Wat was er met hem gebeurd in die korte tijd! Hij had een meisje als Dora het hoofd op hol gejaagd. Hij had ruzie gemaakt met kerels als Zwarte Kees en Daan Van Breeden. Hij had gelogen tegen een onderzoeksrechter! Hij herkende zichzelf niet meer. Waar zou dit alles hem nog brengen? Elvira haar beeld rees weer voor hem op. Maar heel snel werd het op de achtergrond gedrongen door de nieuwe zorgen die het bezoek van de

onderzoeksrechter veroorzaakt hadden.
En die waren nog niet voorbij. Integendeel.
De volgende morgen kwam Trui verschrikt Gerard zijn kamer binnenlopen. De jonge man zat te lezen.
'Mijnheer! De heren van gisteren zijn er! Ze willen u dadelijk spreken. Ze zijn een heel eind van het huis uitgestapt. Alsof ze niet wilden dat we hen opmerkten.'
Gerard fronste zijn voorhoofd. Wat voor de drommel betekende dat? Het leek wel of ze hem achtervolgden!
'Laat ze binnen,' zei hij kort.
De gezichten van de heren stonden ernstig. De stilte woog als lood. Eindelijk schraapte de onderzoeksrechter zijn keel.
'Ga toch zitten,' zei Gerard.
Hij schrok van de schrille klank van zijn eigen stem.
'Niet nodig,' zei de onderzoeksrechter. 'We hebben een ernstige beschuldiging tegen u. Wilt u dit eens lezen.'
Gerard greep het stuk papier dat de onderzoeksrechter hem toestak. De ogen van de anderen stonden misprijzend.
Gerard vouwde de brief langzaam open. Zijn hart klopte in zijn keel. Dit betekende helemaal niets goeds.
Hij merkte dadelijk dat de brief niet ondertekend was. Natuurlijk! Maar Gerard begreep ook dat het gerecht deze brief ernstig zou nemen. Hij was in een zwierig handschrift geschreven en de stijl verried dat de afzender een ontwikkeld man was. Gerard zijn ogen vlogen over de tekst. Ongelooflijk! Iemand schreef dat hij, Gerard Van Dulken, voor een paar dagen een als jongen verkleed meisje naar de boot had gebracht in Breskens. Klaasje, natuurlijk! De bultenaar had hen dan toch herkend.
'Mijnheer Van Dulken,' zei de onderzoeksrechter, 'hebt u nu ook nog een voor de hand liggende verklaring?'
De lichte spot in zijn stem ontging Gerard niet.
'Nee,' zei hij, 'ik begrijp het niet!'
De onderzoeksrechter keek triomfantelijk naar de anderen. Hij was er zeker van dat hij nu het juiste spoor gevonden had.
Gerard zijn hersenen werkten op volle toeren. Hij deed alsof hij de brief opnieuw letter na letter doornam. Had het nog zin te loochenen? Nu hij verdacht werd, kon de politie gemakkelijk onderzoeken of hij op de bewuste dag naar Breskens geweest was. De stalhouder, mensen op de kade, Trui! Tientallen getuigen zouden formeel verklaren dat zij hem in Breskens gezien hadden.
Moedeloos liet hij zijn hoofd zinken.
'Kunt u ons zeggen wie dat meisje was en waarom ze mannen-

kleren droeg?' vroeg de onderzoeksrechter.
'Het was Dora Torens,' zei Gerard mat. 'Ik heb haar inderdaad helpen vluchten.'
Er viel een langdurige stilte.
'Mijnheer Van Dulken,' zei de onderzoeksrechter, 'ik wil u formeel waarschuwen. Elk woord van uw verklaring wordt nu opgetekend. Het zal later tegen u gebruikt worden indien deze zaak ooit voor de rechter komt.'
Gerard knikte. Hij had de strijd verloren. Wat kon hem het hele onderzoek nog schelen?
'Dan heeft u dat meisje ook hier verborgen?' vroeg de onderzoeksrechter.
Gerard knikte.
'Wilt u luidop antwoorden?' drong de magistraat aan.
'Ja,' zei Gerard. 'Ik heb Dora hier verborgen.'
Hij hoorde het potlood van de man die alles opschreef, krassen over het papier. De stilte was doorzichtig.
'Gisteren heeft u dat ten stelligste geloochend. En uw dienstbode heeft die versie van de feiten bevestigd.'
'Inderdaad,' antwoordde Gerard. 'Ik had haar met ontslag bedreigd als ze iets durfde vertellen. Zij is een oude vrouw en zij vreesde dat ze nergens nog een betrekking zou vinden. Ik heb haar ieder woord dat ze moest antwoorden, ingestampt. Haar treft geen schuld.'
'Dat zullen we dan maar aannemen,' zei de magistraat. 'Tenslotte winnen we er niets bij wanneer we die vrouw ook nog in het gedrang brengen. We zullen haar wel op het onvoorzichtige van haar houding wijzen.'
Nu hij de oplossing van het raadsel duidelijk voor zich zag, was de magistraat bereid grootmoedig te zijn.
'Waarom heeft u Dora Torens voor het gerecht verborgen? U wist dat ze gezocht werd.'
'Natuurlijk wist ik dat! Ik wist het zelfs vroeger dan u, heren van het zogeheten gerecht! Het meisje had begrepen dat zij vervolgd zou worden. Jullie konden geen meer gedroomd slachtoffer vinden. De avond van de moord zelf is ze om hulp komen smeken. Iemand had haar trouwens al bedreigd.'
'Mijnheer Van Dulken!'
De stem van de magistraat knalde als een zweepslag.
'U hoeft ons echt niet de les te lezen! Daarvoor bent u in een te ongemakkelijke positie!'
Gerard boog zijn hoofd. Al de onrust, de angst, de spanning van de

vorige dagen borrelden in hem op en maakten hem weerspannig!
'Ik ben onverstandig geweest,' bekende Gerard. 'Ik had beter meteen de waarheid gezegd. Maar ik was bang dat iemand de feiten verkeerd zou uitleggen. Ik geloofde in de onschuld van het meisje. Ze heeft me trouwens meer dan eens gezworen dat ze met de dood van die schilder helemaal geen uitstaans had.'
'Wij vinden het bijzonder fijn dat u ons werk wilt opknappen,' zei de onderzoeksrechter sarcastisch. 'Maar toch verkiezen wij zelf te beslissen wie al dan niet schuldig is.'
'Maar het is ongerijmd om dat meisje van een moord te verdenken!'
'O ja?' snauwde de onderzoeksrechter. 'Heeft u soms ook inzage van het dossier? Weet u hoe iedereen over die Dora Torens denkt?'
'Nee,' protesteerde Gerard, 'maar ik ken haar waarschijnlijk beter dan wie ook.'
Met spottend opgetrokken wenkbrauwen keken de heren naar hem. Hij bloosde.
'Ik bedoel,' stotterde hij, 'we hebben veel gepraat. Dat meisje kan geen moord gepleegd hebben. Daarvoor is zij te fijngevoelig. Haar omgeving beoordeelt haar helemaal verkeerd. Dat zult u trouwens zelf merken wanneer u haar ondervraagt.'
De onderzoeksrechter haalde ongeduldig zijn schouders op.
'Dat is niet het probleem dat ons vandaag bezighoudt,' zei hij kort. 'Kunt u ons vertellen waarom u het gisteren nodig oordeelde om het gerecht te hinderen.'
'Dat was helemaal niet mijn bedoeling,' pleitte Gerard. 'Ik wou integendeel de gerechtigheid laten zegevieren.'
'Mijnheer Van Dulken, laten we niet langer langs elkaar heen praten. U begrijpt heel goed wat ik bedoel.'
Gerard zuchtte. Met die man viel niet langer te praten.
'Ik handelde alleen uit menslievendheid en rechtvaardigheidsgevoel. Dat is alles wat ik te zeggen heb.'
'U schijnt de ernst van de toestand nog altijd niet in te zien!'
De stem van de onderzoeksrechter klonk nu ronduit woedend.
Gerard schrok ervan.
'U was niet thuis toen de moord op Poston gebeurde?'
'Nee, ik was nog buiten. Ik heb u trouwens verteld dat ik Dora Torens toen ontmoet heb. Ik kwam van Knokke.'
'U was anderhalf uur vroeger in Knokke weggegaan. Normaal loopt u ongeveer een half uurtje om in de stad te komen, is het niet?'

Gerard knikte.
'Hangt ervan af hoe gehaast ik ben. Maar op een half uur mag u het wel ongeveer houden.'
'Gedurende het uur tussen uw vertrek uit Knokke en uw ontmoeting met Dora, wat heeft u dan gedaan?'
'Gewandeld. Dat doe ik wel meer. Ik hou ervan in de regen te lopen.'
De onderzoeksrechter keek Gerard doordringend aan.
'Je hebt dus Dora niet ontmoet voor die moord gebeurd was?'
Gerard haalde zijn schouders op.
'Ik weet niet precies wanneer die moord gepleegd was. Althans, ik wist het niet precies. Dora heeft me verteld dat ze achtervolgd werd. Dus vermoed ik dat de misdaad op dat ogenblik al gepleegd was!'
'U vermoedt dat?'
Voor het eerst hoorde Gerard de stem van één der andere heren. Hij keek verrast om. De man die gesproken had, was lang en mager. Onder zijn neus en op zijn kin schemerde een donkere schaduw. Waarschijnlijk had de man een erg sterke baard. Zijn ogen brandden koolzwart onder fijne, te fijne, wenkbrauwen.
'Inderdaad,' antwoordde Gerard. 'Ik kan het niet zeker weten.'
'Kunt u een nauwkeurige beschrijving geven van de weg die u op uw 'wandeling' gevolgd hebt?'
De man sprak het woord 'wandeling' met een vreemde nadruk uit. En plotseling, in een flits, besefte Gerard de vreselijke waarheid.
'U verdenkt me toch niet?' hijgde hij ongelovig.
De anderen zwegen en keken Gerard strak aan.
'Zou dat zo vreemd zijn?' siste de man met de zwarte ogen. 'Zou u dat echt zó buitengewoon vreemd vinden?'
'Maar!' stotterde Gerard Van Dulken. 'Dat is waanzin!'
'Toe maar!' snauwde de ander terug. 'Waanzin nog wel. Nee, mijnheer, dat is heel redelijk! Mag ik u eens mijn versie van de feiten geven? Althans, ik vermoed dat het drama zich zo afgespeeld heeft? Wanneer ik me vergis, mag u me onderbreken.'
Gerard had al geknikt voor hij nagedacht had.
'U, de jonge, rijke aristocraat uit de verre stad, kwam hier wonen. U was gewend aan een vrolijk leventje - loochent u dat maar niet, wij hebben ook onze informatie - en heel spoedig al ging de eenzaamheid u kwellen. U maakte kennis met Elvira Van Breeden. Heel fijn. Een goede partij, zoals men gewoonlijk zegt. Maar Elvira is vrij ernstig. Ze houdt er niet van dat men haar al te voortvarend het hof maakt.'

'Mijnheer!' schreeuwde Gerard. 'Ik zal niet toelaten...'
'Juffrouw Van Breeden was zo vriendelijk ons één en ander over haar opvattingen over liefde en vrijage te vertellen,' zei de ander. 'Het was niet persoonlijk!'
Gerard schudde zijn hoofd. Dit moest een nachtmerrie zijn.
'Maar u, mijnheer de jonge aristocraat, wou meer! En dat meer had u bovendien nog graag onder de hand ook. Dora was niet alleen mooi en hitsig, ze was altijd klaar om voor geld of een geschenkje een man ter wille te zijn. Geld en geschenken zijn voor u geen probleem! De strandloopster wist dat al heel vlug. U was een gedroomd slachtoffer voor haar. Want u was niet alleen rijk, u geloofde ook nog haar verhaaltjes. U was in haar verblind. Ze was te goed voor haar omgeving, niet? Onnozele hals!'
Gerard antwoordde niets. Zijn hoofd leek ieder ogenblik te zullen barsten. Hij kreunde onhoorbaar om hulp.
'En u maakte haar tot uw minnares. Wat u niet vermoedde was, dat Dora er nog andere vriendjes op nahield. Die hadden ook geld. Die gaven haar ook geschenkjes in ruil voor wat liefde. Of hoe je zoiets dan ook noemt! In één woord, mijnheer, die Dora Torens was een slet!'
'Zwijg!' gilde Gerard gemarteld. 'Om de liefde Gods! Zwijg!'
'Nee, mijnheer! U zal naar me luisteren zolang ik dat goed oordeel. Het lieve leventje duurde tot op die avond waarover we het al de hele tijd hebben. U wandelde inderdaad. En bij die wandeling betrapte u Dora met Poston. Het meisje was handig genoeg om u te laten geloven dat de schilder haar lastig viel! En u liep erin. U ging met de man op de vuist. Toen u het niet van hem kon winnen, stak u hem neer! Is het niet? Is het zo niet gebeurd? Beken!'
Gerard schudde zijn hoofd.
'Nee,' fluisterde hij, 'ik heb Dora voor het gerecht verborgen. Maar zij is onschuldig en ik heb evenmin iets met die moord te maken. Gelooft u dat toch!'
Niemand zei nog een woord. Minutenlang werd er gezwegen. Tenslotte keek Gerard smekend naar de onderzoeksrechter.
'Gelooft u me toch!'
'Mijnheer Van Dulken,' zei de onderzoeksrechter, 'deze zaak is te ernstig. Wij zullen verplicht zijn om u naar Knokke mee te nemen voor verdere ondervraging.'
'Bedoelt u dat ik gearresteerd word?'
'Inderdaad,' knikte de man met de zwarte ogen. 'Daar komt het ongeveer op neer.'

Gerard sloeg zijn handen voor zijn ogen. Dit kon gewoon niet! Iemand probeerde hem erin te luizen! Hij keek om zich heen. De waanzinnige gedachte om te vluchten kwam bij hem op.
'Doet u dat liever niet,' zei de onderzoeksrechter die zijn blikken gevolgd had. 'Er zijn overal gendarmes opgesteld. We hebben dat zo onopvallend mogelijk gedaan om schandaal te vermijden. Maar bij een seintje van ons komen ze in actie. Gaat u liever zonder moeilijkheden mee.'
Gerard knikte. Het hamerde dof in zijn borst.
'Goed,' zei hij mat. 'Ik zal u volgen. Maar ik zweer u dat dit een misverstand is. En wanneer ik weer vrij kom, zal ik weten wat mij te doen staat.'
'Spaar ons uw bedreigingen!'
Gerard keek de man met de zwarte ogen vol afkeer aan.
'Ik heb nooit een meer gemeen schepsel ontmoet! Ik walg van u, mijnheer. Ik hoop dat we elkaar hierna nog eens ontmoeten.'
'En dan zal u een mes in uw zak hebben! Is het dat wat u bedoelt?'
Gerard draaide zich om.
'Moet ik al dadelijk bagage meenemen?' vroeg hij aan de onderzoeksrechter. 'Blijf ik vanavond opgesloten?'
De man haalde alleen maar zijn schouders op. Gerard zuchtte. Hij mocht zich aan het ergste verwachten. De justitie zou hem niet meer loslaten.
Hij waarschuwde Trui dat hij weg moest en vertelde haar dat ze niet op hem hoefde te wachten voor het avondeten.
De oude dienstbode had angstige tranen in haar ogen.
'Maak je maar geen zorgen,' probeerde Gerard te glimlachen. 'Dit is allemaal meteen weer voorbij. En jou gebeurt niets!'
Gerard nam plaats in het rijtuig. Tot in Knokke zei niemand nog een woord. Ze reden naar het gemeentehuis. In een stoffige kamer stonden een paar stoelen rond een tafel. De onderzoeksrechter en de man met de zwarte ogen namen plaats.
'Gaat u zitten, mijnheer Van Dulken.'
Gerard deed het. Het was hem vreemd te moede. Hij begreep het niet helemaal. Het was alsof iemand anders zijn plaats ingenomen had. Hij zat alleen maar te kijken naar wat rondom hem gebeurde.
'Wij hebben een paar mensen gezocht die uw verklaring kunnen staven,' zei de onderzoeksrechter.
Zijn stem drong nauwelijks tot Gerard door. Het was alsof de man aan het andere eind van een eindeloze tunnel stond.
'Dank u.'

De onderzoeksrechter drukte op een schel. Het geluid rinkelde hol en spottend lang de muren omhoog.
'Zo moet een vlieg zich voelen als ze in een web zit en de draden beginnen te trillen omdat de spin zich beweegt.'
'Wat zei u, mijnheer Van Dulken?'
Gerard schrok. Had hij luidop gesproken? Hij besefte het niet. Toen zag hij Bert Van Doorne. Zijn neef kwam slechts aarzelend op de tafel toe. Hij vond de situatie duidelijk onprettig.
'Gerard,' zei hij, 'wat betekent dit allemaal?'
Gerard Van Dulken haalde zijn schouders op.
'Ik wil hierin niet gemengd worden, begrijp je!'
Gerard knikte.
'Ik heb een naam en een zaak te verdedigen!'
'Mijnheer Van Doorne!'
De stem van de onderzoeksrechter deed Bert opschrikken. Hij ging zitten op de stoel die hem aangewezen werd.
'Mijnheer Van Doorne, kent u Dora Torens?'
'Natuurlijk niet!'
Bert zijn stem klonk verontwaardigd.
'U weet wel iets af van die moord op de schilder, Poston.'
'Alleen wat ik daarover heb horen vertellen,' antwoordde Bert Van Doorne stuurs. 'Bovendien interesseert mij dat niet!'
Hij was heel erg op zijn hoede.
'De dag waarop de moord gebeurde, ontving u bezoek van uw neef?'
'Die komt zo vaak aanlopen dat ik onmogelijk kan zeggen wanneer hij er al dan niet geweest is.'
'Dan zult u voor één keer een inspanning moeten doen,' snauwde de onderzoeksrechter. 'Het gaat hier om een moord!'
'Zo bedoelde ik het niet,' stotterde Bert. 'Maar het is zoals ik u gezegd heb. Gerard loopt bij ons in en uit. Wanneer hij in de stad komt, zien we elkaar om een paar zaken te regelen. En die dag? Laat eens kijken.'
Hij nam een zakboekje en bladerde erin.
'Ja, hij is er geweest. We hebben gesproken over de plannen van aanleg voor de golfbaan.'
'Hoe laat is Gerard Van Dulken bij u weggegaan.'
'Mijnheer de onderzoeksrechter! Dat kan ik onmogelijk zeggen. Het was bijna donker als ik het mij goed herinner.'
De onderzoeksrechter zuchtte.
'Dank u voor uw komst, mijnheer Van Doorne. En wanneer u zich bepaalde details zou gaan herinneren, mag u niet nalaten ons

dadelijk op de hoogte te brengen. Goed ?'
Bert Van Doorne knikte. Hij stond op en liep de kamer uit. Zijn neef achtte hij geen blik meer waardig.
Er kwamen nog meer getuigen. Gerard had nooit kunnen vermoeden dat zoveel mensen zich voor zijn handel en wandel interesseerden. Er waren zelfs vrouwen die zich de kleur van zijn das herinnerden. Maar op één punt waren alle getuigen het eens. Gerard Van Dulken had de stad voor donker verlaten. Dat betekende dat Gerard voor méér dan een uur geen tijdsgebruik kon opgeven. Behalve dan dat hij gewandeld had.
Het was middag toen de onderzoeksrechter zuchtend opstond.
'Ik vind het jammer, mijnheer Van Dulken, maar uw verklaringen kunnen ons onmogelijk voldoen. Wij zijn verplicht één en ander nauwkeuriger te onderzoeken.'
'Natuurlijk,' knikte Gerard. 'Ik ben niet bang voor dat onderzoek. Ik heb onvoorzichtig gehandeld door Dora Torens te verbergen. Maar behalve dat heb ik mij niets te verwijten. Ik zal altijd tot uw beschikking zijn.'
'U begrijpt me alweer verkeerd, mijnheer Van Dulken ! Wij zullen u moeten vragen om met ons mee te gaan naar Brugge.'
Gerard werd lijkbleek. Zijn hart hamerde. Dat kon toch niet !
'Wilt u mij laten opsluiten ?'
De onderzoeksrechter knikte.
'Dat is ongehoord !'
'Mogen wij daar alsjeblieft over oordelen,' snauwde de man met de zwarte ogen !
'Maar het is monsterachtig !'
'Moord is altijd monsterachtig.'
Verzet, woede, wanhoop en wraakzucht laaiden in Van Dulken op. Hij wilde het uitschreeuwen. Zijn ogen staarden naar gesloten, koele, hooghartige gezichten. Hij besefte dat alles wat hij kon ondernemen, nutteloos zou zijn. En opeens voelde hij zich bijna dodelijk vermoeid. Hij zou meegaan naar Brugge. Daar zou de onzinnigheid van de beschuldiging wel spoedig blijken.
'Goed,' zei hij, 'ik ga met u mee.'
Bedaard volgde hij de heren naar buiten. Een groepje mensen stond blijkbaar te wachten. Haastig kroop Gerard in het rijtuig. Hij voelde de blikken van de toeschouwers tussen zijn schouderbladen branden. Wat moesten ze nu triomferen ! De heer van Schorreburg werd als een doodgewoon misdadiger naar de gevangenis gebracht !
Hij sloot zijn ogen en klemde zijn lippen op elkaar.

ELVIRA ZET DOOR

Elvira Van Breeden zat samen met haar moeder in de woonkamer. Ze was nog niet lang op. Af en toe keek mevrouw Van Breeden bezorgd naar het bleke gezichtje en de dromende ogen van haar dochter. Elvira had gezegd dat ze zich helemaal opgeknapt voelde. Maar mevrouw Van Breeden wist beter. Ze begreep het grote verdriet van haar dochter en ze leefde met Elvira mee. Elvira had haar op de hoogte gebracht van wat Daan verteld had! Mevrouw Van Breeden had eerst ongelovig het hoofd geschud. Het kon niet waar zijn. Zo erg had zij zich nog nooit in iemand vergist.
'Elvira, wil je een kop koffie? Of bouillon! Toe nou, neem een kop bouillon. Het zal je goed doen.'
Maar het meisje weigerde glimlachend. Ze nam het naaiwerkje weer op dat in haar schoot lag en probeerde verder te verstellen. Maar na een paar minuten droomde ze alweer weg. Mevrouw Van Breeden zuchtte gelaten. De tijd zou de enige medicijn zijn.
De voordeur werd geopend. De twee vrouwen hoorden haastige stappen. Ze keken elkaar aan.
'Vader?' zei Elvira verwonderd. 'Zo vroeg?'
Ze hoorden hem een bevel schreeuwen naar de meid. Dan kwam hij de kamer in. Je hoefde hem niet eens te kennen om te zien dat de heer Van Breeden erg opgewonden was.
'Moeten jullie nu eens horen!' riep hij. 'Dat is wat moois! Mijn goede naam zal hier besmeurd uitkomen.'
'Wil je ons kalm vertellen wat er gaande is,' suste mevrouw Van Breeden. 'Je praat gewoon in raadsels.'
'Het gaat over die zogenaamde verloofde van onze dochter!'
Elvira haalde haar schouders op. Vooruit maar, nog meer praatjes!'
'Wat ben ik blij dat ik dat heerschap de deur gewezen heb!' blafte Van Breeden. 'Toen waren jullie het niet met mij eens! Hij zit in de gevangenis van Brugge opgesloten! Zo! Wat zeggen jullie nu?'
Elvira sprong verrast op.
'In de gevangenis? Dat is onmogelijk! Je moet het verkeerd begrepen hebben!'
De heer Van Breeden ging triomfantelijk zitten.
'Helemaal niet! Hij werd aangehouden en is beschuldigd van de moord op die schilder uit Gent.'
Mevrouw Van Breeden was naast Elvira komen staan. Zij legde haar handen op de schouders van het meisje en deed haar neerzitten.

'Blijf kalm, liefje. Toe nou.'
Elvira sloot haar ogen en wrong haar handen. Wat ze nu hoorde gaf haar de genadeslag.
'Papa,' kreunde ze, 'je moet je vergissen. Je gelooft toch zelf niet...'
'Wat ik al dan niet geloof, doet hier niets ter zake!' zei de heer Van Breeden. 'Bovendien, als je mij vraagt, is die Gerard Van Dulken gewoon tot alles in staat. Je vergeet toch niet dat hij die Dora dagenlang in zijn huis verborgen heeft. En je weet toch nog dat zij precies gezocht werd wegens medeplichtigheid aan die moord op Poston! Nee hoor, het past allemaal netjes in hetzelfde beeld. Die strandloopster was zijn minnares. Hij heeft haar samen met Poston gezien en heeft die man uit jaloersheid neergestoken.'
'Laat haar nou,' schuddekopte mevrouw Van Breeden. 'Ze is weer helemaal overstuur.'
'Moeder,' zei Van Breeden hard, 'het wordt tijd dat Elvira de waarheid onder ogen ziet. Denk je dat ik ook niet gemerkt heb dat ze nog om die Van Dulken treurt?'
'Gerard kan dat niet gedaan hebben,' fluisterde Elvira. 'Ik ben er zeker van. Ik wil het niet geloven!'
Van Breeden sloeg driftig met zijn vuist op tafel.
'Denk je dat ze iemand als Van Dulken arresteren wanneer ze geen bewijzen hebben. In plaats van hem te verdedigen zou je me dankbaar moeten zijn dat ik je de schande bespaard heb! Stel je voor dat je nog altijd zijn verloofde was! Elvira Van Breeden, de verloofde van een moordenaar!'
Elvira sloeg haar handen voor haar oren. Ze begon hartstochtelijk te snikken.
'Alsjeblieft vader, zwijg. Je moet je vergissen. Het is gewoon onzinnig om Gerard van zoiets te beschuldigen. Voor mij zijn het alleen maar nieuwe lasterpraatjes!'
'Ga je me vertellen dat ik lieg?' schreeuwde de heer Van Breeden. 'Toe maar! Van Dulken werd naar de gevangenis van Brugge gevoerd. Dat is alles wat ik kan zeggen.'
'Dan is het een misverstand!' zei Elvira zo kalm mogelijk. 'Ik zal nooit geloven dat Gerard schuldig is. Willen jullie me verontschuldigen? Ik ga naar mijn kamer.'
Ze hield zich onnatuurlijk recht toen ze naar buiten liep.
Maar mijnheer Van Breeden verstond het zo niet.
'Elvira!'
'Vader?'
'Ben je dan niet meer bij je verstand? Voel je dan nog altijd iets voor die schurk? Neem je het dat hij een verhouding had met die

Dora, die slet ?'
Elvira haar lippen trilden maar haar stem klonk beheerst.
'Zelfs wanneer Gerard zwak geweest is, maakt dat van hem nog geen moordenaar.'
Vader Van Breeden lachte honend.
'Goed,' zei hij, 'we zullen het laatste woord aan de tijd laten. Heel spoedig al zul je inzien dat je je vergooid hebt aan een smerig sujet !'
Elvira draaide zich om en liep weg. Ze kon het niet meer aanhoren ! Gerard ! Wat was er toch gebeurd ?
Ze sloot de deur van haar kamer achter zich. Toen viel ze voorover op haar bed en liet haar tranen de vrije loop. Gedachteloos snikte ze. Het luchtte haar op. En heel snel al kon ze opnieuw helder denken. Ze bleef bij haar standpunt. Gerard kon niet schuldig zijn aan die moord. Er moest een verklaring zijn.
Ze balde haar kleine vuisten en wreef woest over haar ogen. Tot voor een paar dagen was ze bijna volmaakt gelukkig geweest met Gerard. Zou ze nu, bij de eerste moeilijkheden, alles vergeten wat hij voor haar betekende ?
'Nooit !' schreeuwde ze halfluid. 'Ik zal blijven geloven dat hij van me houdt. Misschien heeft hij me nu veel meer nodig dan voor een paar dagen.'
Ze voelde zich zelfs niet meer beledigd. Ze stelde zich Gerard voor, eenzaam en verlaten in een cel. Niemand die een goed woord voor hem over had, niemand die naar hem wou luisteren !
Elvira haar ogen glinsterden strijdlustig. Ze zou er zich niet zomaar bij neerleggen dat iedereen Gerard veroordeelde. Niet voor zij precies wist wat er gebeurd was. En er was slechts één mens op aarde die haar dat kon vertellen: Gerard zelf.
Nadenkend kauwde Elvira op haar duim. Wat kon ze doen om Gerard te helpen ? Vóór alles zou ze hem een brief schrijven. En in die brief zou ze hem verzekeren dat haar gevoelens voor hem nog altijd dezelfde waren en dat ze in zijn onschuld geloofde. Ze moest hem helpen om zijn hoofd rechtop te houden, om te vechten voor zichzelf en voor hun geluk. Het zou hem beslist goed doen te weten dat er nog altijd iemand was die partij voor hem koos.
Elvira kwam overeind. Meer dan een uur schreef zij. Vastberaden sloot zij de vellen in een enveloppe en adresseerde die aan de gevangenis van Brugge. Ze nam een warme mantel en sloeg die om. De brief borg ze diep in één van de zakken. Dan sloop ze de trap af. In de woonkamer was alles rustig.
Gerard Van Dulken zat op zijn brits. Hij had zich gelaten geschikt

in zijn lot. De nacht die achter hem lag, was vreselijk geweest. Vreselijker nog dan de eerste. Toen had hij niet helemaal beseft wat hem overkomen was. De urenlange verhoren hadden hem uitgeput. Maar de eerste, eindeloze gevangenisdag hadden hem heel helder de werkelijkheid doen beseffen. Hij was een gevangene! En die idee had hem belet ook maar één oog dicht te doen. Terwijl de slaap achter zijn oogleden brandde, had hij naar de kale muren liggen staren. Hij had ieder geluid van de nacht gehoord. De slepende stappen van de oude cipier met nachtdienst, het gerinkel van sleutels, het hoesten van andere gevangenen. En dat tot de morgen. Dan waren de beangstigende gedachten gekomen. Hoe zou hij ooit zijn onschuld bewijzen? Hoe zou hij de onderzoeksrechter er ooit van overtuigen dat hij Dora alleen maar bij toeval ontmoet had? Hij had al vaker over gerechtelijke dwalingen gehoord. Hij had gelezen over mensen die tientallen jaren opgesloten gebleven waren tot de ware dader van één of andere misdaad bij toeval gevat werd.
Die idee had hem opgejaagd. Hij had door zijn cel gebeend. Drie passen heen, drie terug. Twee naar rechts en twee terug. En dan leunde hij tegen de rauwe muur of bonsde zijn vuisten stuk op de deur.
Maar nu? Gerard had ingezien dat alle verzet nutteloos was. Straks zou hij opnieuw bij de onderzoeksrechter gebracht worden. Hij zou bij zijn versie van de feiten blijven. Hij had Dora opgenomen uit medelijden. Zijn maîtresse was ze niet geweest. Hij had Poston nooit ontmoet, hem alleen maar vanuit de verte gezien terwijl hij wandelingen maakte langs het strand.
De grendel werd onverwacht weggeschoven. Gerard keek op. Was het nu al tijd? De cipier stak zijn hoofd om de deur.
'Een brief voor u, Van Dulken.'
Gerard sprong op. Hij rukte de brief zowat uit de handen van de cipier. Hij merkte dat de omslag al geopend was. Hij haalde de opgevouwen brief te voorschijn. Wie zou hem geschreven hebben? Gerard herkende dadelijk het handschrift. Elvira!
De celdeur viel met een bons dicht. Gerard hoorde het niet.
Zijn ogen vlogen over de lijnen die Elvira hem schreef. Hij geloofde niet wat hij las. Na alles wat gebeurd was, liet ze hem niet in de steek! Wat een prachtmeid was Elvira! En voor het eerst doorvoelde hij volledig hoe verkeerd hij geweest was. Hoe had hij zich ooit kunnen laten misleiden door die vurige ogen van Dora? Hoe had hij ooit kunnen geloven dat een hitsig lijf en vlammende zoenen belangrijker waren dan rustige, echte liefde? Waaraan had

hij het verdiend dat Elvira hem trouw bleef, ook nu alles fout ging ?
Hij las de brief opnieuw. Hij dronk ieder woord als het ware in. Uren lang nog zat hij naar de brief te staren. De cipier bracht hem zijn middagmaal en vroeg of hij nog iets wenste. Boeken of een krant.
'Kan ik een pen en schrijfpapier krijgen ?' vroeg Gerard. 'Ik zou graag een brief beantwoorden.'
En Gerard schreef een brief. Hij stortte zijn hart uit en verzweeg niets. Hij legde Elvira uit hoe hij Dora ontmoet had. Hij vertelde hoe hij haar bij zich genomen had omdat hij in haar onschuld geloofde, omdat hij medelijden met haar had.
En hij verzweeg ook niet dat haar uitdagende schoonheid hem bekoord had, dat hij haar omhelsd en geliefkoosd had. Maar hij bezwoer Elvira te geloven dat er nooit iets meer tussen hen gebeurd was, dat hij de hele tijd gevochten had tegen de passie die dreigde hem mee te slepen.
En hij vroeg Elvira om vergiffenis. Hij wist nu dat zij de enige echte liefde was die hij ooit zou kennen.
Pas toen de brief klaar was, vroeg Gerard zich af hoe hij de brief bij Elvira zou krijgen. Hem via de post verzenden was uitgesloten. De heer Van Breeden zou hem nooit aan Elvira geven.
Gerard werd er stil bij.
Opnieuw werd de celdeur geopend.
'Wilt u mij volgen, mijnheer. Er is bezoek voor u.'
Gerard keek verrast op. Zou het mogelijk zijn dat Elvira hem kwam opzoeken ? Een wilde hoop joeg door hem heen. Maar dan dwong hij zichzelf om kalm te blijven. Hij stond op en stak de brief in zijn zak. Natuurlijk kon het Elvira niet zijn. Die had hem pas geschreven en bovendien zou zij nooit de kans krijgen om de verre reis naar Brugge te maken. De cipier slofte licht gebogen voor hem uit. Aan het einde van een smoezelige gang opende hij een deur. Gerard stapte de kleine kamer binnen.
'Ben !'
De twee vrienden vielen in elkaars armen. Ben Lorens was naar hem toegekomen. Dat betekende dat hij twee bondgenoten had die in zijn onschuld geloofden.
Gerard wees naar de ruwe stoel die midden in het vertrek naast een stoffige tafel stond.
Ben Lorens nam plaats.
'Gerard,' zei hij, 'wat is er gebeurd ? Stel je mijn verrassing voor toen ik hoorde dat ze je gearresteerd hadden. Ik ben dadelijk hier-

heen gekomen.'
'Ben, ik ben je vreselijk dankbaar! Het is allemaal één groot misverstand. Hoe meer ik erover nadenk hoe minder ik ervan begrijp.'
Ben Lorens knikte.
'Gerard, ik had je gewaarschuwd!'
'Maar toen wist jij niets af van die geschiedenis met Dora!'
'Inderdaad. Ik weet er trouwens niet veel van af. Was ze je minnares?'
Gerard schudde zijn hoofd. Iets ergerde hem in de houding van Ben Lorens. Het leek wel of die niet oprecht was. Maar dadelijk verwierp Gerard die gedachte.
'Nee,' antwoordde hij. 'Dora Torens was mijn maîtresse niet. Ik kan moeilijk uitleggen wat ze precies voor mij betekende. Het is zoiets als een gepassioneerde droom geweest. Maar dan een droom die steeds opnieuw door mijn gedachten spookte.'
En ook aan Ben vertelde Gerard precies wat er gebeurd was. Hij verzweeg niet dat Dora hem tot in zijn merg bekoord had. Hij drukte zijn spijt uit over zijn lichtzinnigheid. Hij probeerde zich helemaal niet te verontschuldigen. Maar hij bleef erbij dat hij Dora alleen maar uit medelijden opgenomen had.
'Geloof me, Ben,' besloot hij. 'Ik heb een fout begaan. Maar ik heb er meer dan genoeg voor geboet. Het toeval alleen heeft gewild dat ik ook nog in die moordzaak verwikkeld geraakt ben.'
'Maar daarvoor moet het gerecht toch wel een gegronde reden hebben! Men sluit niet zomaar iemand op!'
'Ach,' zuchtte Gerard. 'Alles pleit tegen me. Alleen het feit al dat ik Dora verborgen gehouden heb.'
Ben Lorens knikte. Hij legde zijn hand op die van Gerard.
'Als ik iets voor je kan doen,' zuchtte hij, 'moet je het me vragen. Is Elvira op de hoogte?'
Gerard knikte. Hij haalde de brief te voorschijn.
'Ze heeft me vandaag geschreven dat ze ondanks alles nog van me houd en dat ze me niet in de steek wil laten. Ze is een pracht van een meisje. Ik heb haar geantwoord. Maar ik kan de brief niet gewoon verzenden. De oude Van Breeden zou hem natuurlijk onderscheppen. Wil jij hem ongemerkt bezorgen, Ben?'
'Natuurlijk, kerel! Meer zelfs. Ik zal alles doen wat in mijn vermogen ligt om je uit de penarie te halen. Als jij me verzekert dat het een misverstand is, geloof ik je.'
Ben knikte zijn vriend bemoedigend toe.
'Let er vooral op dat Elvira haar vader die brief niet te pakken krijgt,' drong Gerard nogmaals aan. 'Voor Elvira zou de ellende

dan niet meer te overzien zijn.'
'Maak je geen zorgen,' lachte Ben, 'ik vind heus wel wat.'
De cipier klopte aan. De bezoektijd was verstreken.
'Ben,' zei Gerard haastig, 'ik heb je nog niet gevraagd hoe het met Martha is.'
'Ik begrijp je,' knikte Ben. 'Je hebt nou wel andere dingen aan je hoofd. Trouwens, het gaat helemaal niet beter. Het kan iedere dag met haar aflopen. En toch blijft ze maar hopen, tegen beter weten in. Nou ja!'
Lorens lachte dapper. Gerard greep zijn arm en drukte die. Hij hoopte dit ooit te kunnen vergelden.
De twee vrienden namen slechts aarzelend afscheid. Voor Gerard begon de vreselijke opsluiting opnieuw. Maar nu voelde hij zich niet langer meer verlaten. Er waren buiten tenminste twee mensen die nog in zijn onschuld geloofden.
Opeens besefte hij overduidelijk dat hij niet meer aan Dora gedacht had. De indruk die ze bij hem nagelaten had, was beslist niet erg diepgaand geweest. Hoe zou zijn beschermelinge het maken? Zou ze ergens een veilig heenkomen gevonden hebben?
Het werd Gerard een beetje bang te moede. Als Klaasje de kans gezien had om Van Breeden en de onderzoeksrechter te vertellen dat hij Dora naar Breskens gebracht had, was het goed mogelijk dat de bultenaar ook de verblijfplaats van Dora opgespoord had. Gerard schudde zijn hoofd. Nee, hij wou niet opnieuw aan Dora denken. Zij moest zich maar redden.
Met Dora ging het intussen niet zo best. Toen ze in Vlissingen van de boot gestapt was, had ze bijna meteen Klaasje opgemerkt. De bultenaar had trouwens geen moeite gedaan om zich te verbergen. Heel de tijd was hij achter Dora blijven aanlopen. Het meisje was er zelfs wat onrustig bij geworden. De vreemde kleren die ze nog altijd droeg, hadden haar gehinderd bij het lopen.
Ze had dadelijk opgemerkt dat sommige voorbijgangers achterdochtig naar haar bleven kijken. En opeens had ze er genoeg van gehad. Helemaal onverwacht was ze een zijstraat ingeslagen. Rennend was ze aan de andere zijde van de straat verdwenen. Ze had gehoord hoe Klaasje haar probeerde in te halen. Maar die kans had ze hem niet meer gegeven. Terwijl ze holde had ze een besluit genomen. Een half uur later had ze een kaartje gekocht voor de trein naar Rotterdam. Daar had ze in een klein koffiehuis een onderkomen gevonden. Eerst had ze een dag en een nacht aan één stuk geslapen. Dan had ze gedurende dagen en dagen door de stad gezworven om werk te vinden. Maar dat was niet gelukt. En

terwijl Gerard Van Dulken aan haar dacht, zat zij opnieuw in haar kamer. Dat was niet meer dan een klein vertrek onder de pannen, armoedig gemeubeld met een smal bed, een wankele wastafel en een houten stoel. Als enige verlichting brandde er een flakkerende kaars. Het schijnsel wierp schichtige schaduwen op de morsige muren. Hier en daar hing een stuk behangselpapier er gescheurd en triest bij. Dora keek somber rond. Ze dacht terug aan de ruime, gezellige logeerkamer op Schorreburg. Dora liet zich achterover vallen op het bed. Het kraakte vervaarlijk.
Tranen van zelfmedelijden prikten achter Dora haar ogen. Wat zou Gerard nu uitvoeren? Zou hij nog af en toe eens aan haar denken of was hij alleen maar blij van haar verlost te zijn?
Nee, dat kon ze niet geloven. Hij was erg op haar verslingerd geweest. Dora glimlachte. Eigenlijk moest hij haar eens kunnen zien zoals ze daar op haar bed lag.
Dora kreeg een idee. Waarom zou ze hem niet schrijven? Als hij haar adres kende, zou hij haar wellicht komen opzoeken. Misschien zou ze hem dan kunnen overhalen om een paar dagen bij haar te blijven. En dan was weer alles mogelijk. Voor Gerard kon het toch niet zoveel uitmaken waar hij precies woonde.
Dora kwam overeind. Ze zou dadelijk met haar brief beginnen. Langzaam, met grote, ronde letters schreef ze. Ze vertelde Gerard over haar tocht, over het vreemde mannetje dat haar gevolgd was en tenslotte over haar tocht naar Rotterdam.
'Hier ben ik dan,' besloot ze, 'in een armoedig kamertje en ik denk aan je. Ik verlang naar je, Gerard. Je hebt me gezegd dat ik altijd een beroep op je mocht doen. Ik heb eerst gedacht dat het niet nodig zou zijn, dat ik je zou kunnen vergeten en dat ik uit je leven zou verdwijnen. Maar ik kan niet. Jij bent de enige man die in mijn leven telt. Als je kunt, zoek me dan eens op. Ik smeek je erom.'
Dora las de brief opnieuw. Ze vond het niet zo kwaad voor een strandloopster. En Gerard zou begrijpen dat ze nog altijd dol op hem was, dat ze met haar hele ziel maar ook met haar lichaam naar hem verlangde. Gedachteloos liet ze haar handen glijden over haar borst en haar dijen. Ze huiverde bij de vloed van gevoelens die door haar heen stormde. Dan schudde zij haar hoofd.
Ze sloot de brief en stak hem in een enveloppe. Voorzichtig ging ze de wankele trap af. De hospita stak zoals altijd nieuwsgierig haar hoofd naar buiten.
'Hoeveel moet er op een brief naar België?' vroeg Dora terwijl ze zich inspande om vriendelijk te zijn.
'Naar wie schrijf jij in België?' vroeg de vrouw achterdochtig. 'Je

hebt me verteld dat je uit Zeeland kwam.'
Dora bloosde. Maar ze hervatte zich onmiddellijk.
'Ik heb een zus die in Knokke dient,' zei ze. 'Ik heb haar geschreven dat ik hier ben.'
De vrouw knikte en rommelde in een blikken trommeltje. Ze gaf Dora twee postzegels.
Dora knikte dankbaar en kleefde de zegels op de enveloppe. Ze merkte wel dat de hospita over haar schouder probeerde te gluren om het adres te lezen.
'Loop heen, oude feeks!' dacht Dora bij zichzelf. 'Dat lukt je toch niet.'
'Om de hoek is een postbus,' zei de vrouw. 'Als je voortmaakt, gaat de brief nog vanavond weg.'
Dora holde. Ze keek naar de lucht. Die was voor het eerst sedert lang weer helder. Het leek of de sterren haar een bemoedigend knipoogje gaven.
Een half uur later gleed ze met een verlichte zucht tussen de ruwe lakens. Ze staarde naar de kaars die bijna uitgebrand was.
'Maak je voorlopig geen illusies, Dora Torens,' zei ze. 'Je weet niet eens of Gerard Van Dulken je nog wil zien.'
Maar toch glimlachte Dora toen ze insliep.
Een week later was Dora haar stemming heel wat minder rooskleurig. Ze zat op de rand van haar bed en probeerde onhandig een scheur in haar jurk te verstellen. Een betrekking had ze nog niet gevonden. Ze had er trouwens niet veel moeite voor gedaan. Maar de volgende dag zou ze er beslist werk van maken. Haar geldvoorraad begon immers angstwekkend te slinken en van Gerard had ze nog altijd geen antwoord gehad.
'Dat kon ook niet!' probeerde ze zichzelf moed in te praten. 'De posterijen werken niet zo vlug. Heb toch wat geduld.'
Ze betrapte er zich opnieuw op dat ze luidop met zichzelf praatte.
Er werd geklopt. Zonder op een antwoord te wachten stapte de hospita naar binnen. Achter haar stonden twee stug uitziende mannen.
'Deze twee heren willen u spreken,' zei de hospita.
Er klonk dodelijke minachting uit haar stem.
Dora kwam als in een droom overeind. Dat kon niet!
'Ben jij Dora Torens?' vroeg de oudste van de mannen.
De grond leek onder Dora haar voeten op en neer te gaan. Het bloed vloeide uit haar gezicht weg. Ze begon heftig te beven. Als uit de verte hoorde ze iemand schreeuwen:
'Kijk uit! Ze valt in zwijm!'

Iemand greep haar stevig beet en deed haar op een stoel neerzitten. Een harde hand gaf haar korte klapjes op haar wangen.
'Ben jij Dora Torens?'
Dora hief haar hoofd op en keek in een paar harde, starende ogen.
'Ja,' zei ze.
Het klonk als een lange, snikkende zucht.
De spanning en de angst van de afgelopen dagen hadden ongemerkt haar weerstand ondermijnd. Ze had de kracht niet meer om te ontkennen.
'Wil je dan maar met ons meegaan?'
'Waarheen?'
Dora haar trillende lippen vormden nog nauwelijks de klanken die ze uitsprak.
'Naar het politiebureau.'
'Ik heb niets gedaan! Ik ben onschuldig! Nee! Ik wil niet!'
De hospita kwam tussenbeide.
'Een schande is het! Waarom heb je mij verteld dat je Greta Hammers heette. Wel? Spreek op! Waarom?'
Het meisje antwoordde niet. Ze weende met korte, snikkende schokken. Haar handen wrongen zich in elkaar.
De oudste van de twee politiemannen werd duidelijk ongeduldig.
'Maak voort,' blafte hij, 'zoek je spullen bij elkaar en kom mee.'
Dora richtte zich in haar volle lengte op en droogde strijdlustig haar tranen.
'Nee,' zei ze. 'Jullie hebben het recht niet om mij te arresteren.'
Ze sloeg haar beide armen om de sponde van het bed en keek de rechercheurs aan.
'Voor de laatste keer,' zei de man. 'Ga je mee of moeten we je dwingen?'
'Waag het niet mij aan te raken!' snauwde Dora.
'Goed,' zei de rechercheur. 'Je hebt het gewild. Sleep haar weg.'
De twee mannen grepen Dora beet en rukten haar los. Maar zo gemakkelijk gaf het meisje zich niet gewonnen. Ze vocht als een wilde kat om haar vrijheid. Ze beet en klauwde in machteloze woede om zich heen en hamerde met haar vuisten op de mannen in.
De hospita had zich verborgen. Die vergenoegde er zich mee vanop een veilige afstand scheldwoorden te schreeuwen.
Dora haar weerstand duurde niet lang.
Nog altijd worstelend brachten de rechercheurs haar de trap af.
'Schurken! Lafaards! Brutale schurken!' huilde Dora. 'Dat is echt fijn, wat? Met zijn tweeën tegen één meisje.'

De hospita rommelde Dora haar bezittingen samen in het koffertje waarmee het meisje aangekomen was.
In de gelagkamer kwam Dora tot bezinning.
'Laat me met rust,' zuchtte ze. 'Ik zal kalm blijven.'
De twee rechercheurs keken elkaar aan.
'Bij de eerste beweging die me niet bevalt, krijg je een oplawaai, begrepen?' snauwde de oudste.
Dora knikte moedeloos. Ze begon het hopeloze van de situatie te begrijpen. Was het die brief geweest die de politie op haar spoor gebracht had? Maar dat betekende dat ze Gerard zijn handel en wandel heel scherp in het oog hielden. Zou hij ook moeilijkheden hebben?
Snikkend trok ze haar mantel aan en nam haar hoedje.
'Is ze u niets meer schuldig?' vroeg de rechercheur aan de hospita?
'Ze heeft vooruit betaald. Ik hoop maar dat het geen gestolen geld was!'
'Nee, oude kraai!' snauwde Dora. 'Het was geen gestolen geld. Net alsof je er wat om zou geven.'
De vrouw zette haar handen in haar heupen en wilde een brutaal antwoord geven maar de rechercheurs deden haar zwijgen.
Ze namen Dora tussen zich in en stapten naar een rijtuig dat enkele huizen verder langs de stoeprand stond. Dora stapte in. Ze schreide niet meer. Met een strak, bleek gezicht staarde ze naar de drukte in de straten van Rotterdam. Toen ze voor een indrukwekkend, grijs gebouw stilhielden, had niemand een woord gesproken. De rechercheurs brachten Dora naar een ruime kamer met hoge ramen. Die zagen uit op een kaal tuintje. Achter een schrijftafel zat een oudere heer met een kort, grauw baardje.
De officier van justitie knikte.
'Ga zitten,' zei hij. 'Jij bent dus Dora Torens?'
Zijn stem klonk niet onvriendelijk.
'Ja,' zuchtte Dora.
'En je komt uit België? Vertel me eerst eens hoe je tot hier geraakt bent. We hebben lang naar je gezocht, weet je?'
Dora knikte schouderophalend. In een paar zinnen vertelde ze hoe ze het beter geoordeeld had om niet in Vlissingen te blijven en naar Rotterdam te komen.
'Je weet waarvan je beschuldigd wordt?' zei de officier die een paar aantekeningen gemaakt had.
Dora knikte opnieuw.
'Dat is wel een vreselijke zaak, niet?'

'Ik ben onschuldig!' zei Dora.
Meteen barstte ze opnieuw in tranen uit.
De officier van justitie liet haar. Eén ogenblik voelde hij zelfs iets als medelijden. Hij vroeg zich af of het mogelijk was dat een prachtig, jong meisje als dit in een moordzaak gewikkeld kon zijn. Nou ja, schijn bedriegt en hij had in zijn loopbaan al wel meer beleefd.
Dora was opnieuw kalmer geworden.
'Dat laten we dan maar aan het Belgische gerecht over, jongedame. Voor ons is de kous af. Ze hebben om je uitlevering gevraagd. Vannacht houden we je hier. Morgen brengen we je naar Middelburg over en dan ga je naar Brugge.'
Wanhopig staarden Dora haar ogen de officier aan.
'Kunt u me niet laten lopen ? Ik ben eerlijk onschuldig.'
De man schudde zijn hoofd en drukte op een bel.
'Ga nou kalm mee,' zei hij vriendelijk. 'Als je echt onschuldig bent, zal het gerecht in Brugge dat heel snel uitvinden. Ik wens je zelfs geluk.'
Een agent in uniform kwam naar binnen.
'Breng dat meisje weg. Zorg dat ze nog wat te eten krijgt.'
De agent salueerde en glimlachte bemoedigend naar Dora.
'Kom maar mee,' zei hij.
Ze liepen door een lange gang. Dan hield de agent de deur van een kale kamer voor Dora open. Langs de muur zag ze een smalle, houten brits. Daarop lagen netjes gevouwen dekens.
'Je krijgt zo dadelijk je avondmaal.'
Dora knikte en viel op de brits neer. Dit was wel geen echte gevangenis maar er waren toch stevige, zwarte tralies voor het kleine raam. En de agent draaide tweemaal zijn sleutel om in het slot voor hij met holle, echoënde stappen wegliep.
Kreunend bedekte Dora haar gezicht met haar handen.
'O, Gerard,' snikte ze, 'help me. Help me nu ook nog!'
Gerard zat ook mistroostig in zijn cel. Hij had alles besef van tijd verloren. Hij wist niet eens meer hoeveel dagen hij nu al opgesloten gezeten had ? Hij vroeg zich af of er ooit een einde zou komen aan dat vreselijke wachten. Met een huivering zag hij de nieuwe, martelende nacht tegemoet. Zolang er beweging en rumoer was, bleef de opsluiting draaglijk. Maar zodra de nacht viel, werd het in de gevangenis beangstigend stil.
De grendel van zijn celdeur verschoof. Gerard keek er zelfs niet meer van op. Dat betekende alleen maar een nieuw verhoor. En hij kon niet anders dan herhalen wat hij al wel tien keer verteld had.

'Van Dulken, meekomen.'
Gerard stond op. Zijn huid was vaal en grauw. Onder zijn ogen waren diepe, zwarte kringen te zien.
Hij stapte het bureau van de onderzoeksrechter binnen en merkte dadelijk dat er nieuws was.
'We hebben Dora Torens!' zei de onderzoeksrechter triomfantelijk. 'Nu zal er eindelijk schot komen in deze zaak.'
Gerard haalde zijn schouders op.
'We hebben om haar uitlevering gevraagd. Ze werd in Rotterdam opgepakt.'
'Kom ik dan vrij?' vroeg hij.
'Ach,' zei de onderzoeksrechter, 'die formaliteiten voor zo'n uitlevering nemen vaak weken in beslag.'
Gerard glimlachte wrang. Dat was ook een manier om hem te laten verstaan dat zijn opsluiting nog weken kon aanslepen. Het denkbeeld was bijna ondraaglijk.
'We hebben haar gevonden nadat ze een brief naar u geschreven had.'
Gerard schrok. Wat betekende dat?
'Als wij de tekst van die brief goed begrijpen, was Dora stevig op u verslingerd, mijnheer Van Dulken?'
Gerard haalde zijn schouders op.
'Meer dan men zou verwachten van iemand die alleen maar 'een onderkomen' had gevonden bij een behulpzame ziel!'
Gerard schoof ónrustig heen en weer op zijn stoel.
'Zo,' zei de onderzoeksrechter. 'Dat was het dan. Ik wou u alleen op de hoogte houden. U hebt nog altijd niets aan uw verklaringen toe te voegen?'
Gerard schudde zijn hoofd.
'Dan mag u naar uw cel terug. Binnen!'
Een bediende kwam naar binnen, legde een briefje op de schrijftafel van de onderzoeksrechter en keek vragend naar Gerard. De twee mannen fluisterden onverstaanbaar.
'Er is bezoek voor u,' zuchtte de onderzoeksrechter tenslotte. 'Eigenlijk zou ik het niet mogen toestaan. Maar ik wil niet hardvochtig zijn.'
Gerard keek vreemd op. Wie kon hem nu opzoeken? De enige die hij teruggezien had, was Ben Lorens. Die had hem verteld dat hij de brief aan Elvira bezorgd had. Toen had de onderzoeksrechter geen moeilijkheden gemaakt. Wie kwam er dan nu op bezoek. Nee! Gerard durfde er niet aan te denken. Het zou te mooi zijn. Maar zijn hart sloeg in zijn keel toen hij haastig achter de cipier

aanschuifelde naar de spreekkamer. De deur kriepte open. Gerard stapte over de drempel. Elvira!
Het meisje liep op hem toe. Ze vielen in elkaars armen.
'Gerard!'
Minutenlang stonden ze zo. Geen van beiden sprak een woord. Dat was ook niet nodig. Ze begrepen elkaar wel.
Tranen liepen over het gezicht van Elvira toen ze zich van Gerard losmaakte en ging zitten. O, wat zag hij eruit. Was dat de jonge man die zij gekend had? Die kerel met zijn moedeloos gebogen schouders en zijn vermoeide ogen?
'Dank je, Elvira,' fluisterde Gerard. 'Dank je omdat je gekomen bent.'
Elvira glimlachte dapper en keek hem aan. Ze voelde een ongekende kracht in zich. Ze stak haar hand uit en streelde de vingers van Gerard. Ergens in de buurt sloeg een klok.
'Gerard!'
Ze glimlachten nu allebei. Ze hadden tijd en plaats vergeten. Ze beseften niet langer dat ze in de sombere spreekkamer van een gevangenis waren. Ze dachten er niet aan dat Gerard over een paar minuten al terug zou gaan naar zijn cel.
'Ik moest je eenvoudig zien,' zei Elvira. 'Ik kon het niet langer uithouden thuis. Ik verlangde zo erg naar je.'
Ze stond op en kwam op Gerard zijn knie zitten. Ze zoende hem, lang en hartstochtelijk.
'Elvira, kun je me vergeven?' fluisterde Gerard. 'Ik heb je zoveel verdriet gedaan!'
Snel legde het meisje haar vingers op zijn mond.
'Praat er alsjeblieft niet over,' zei ze, 'dat is voorbij. Je hebt me in je brief alles uitgelegd. Ik geloof je. Laten we er dus niet meer aan denken. Er zijn zoveel prettiger dingen!'
'En je vader? Wat zal hij zeggen als hij verneemt dat je me opgezocht hebt.'
Elvira lachte. Het klonk onbezorgd, roekeloos!
'Denk je dat ik mij daarover zorgen maak, liefste? Wat kan hij doen? Schreeuwen? Zijn ogenblikken als deze geen standje waard?'
Gerard knikte. Elvira had gelijk. Naar de duivel met die sombere gedachten!
'Ik heb ook iets minder prettigs vernomen,' zei Elvira. 'Martha, de vrouw van Ben Lorens, is vanmorgen overleden.'
Gerard schrok. Ach! En hij kon zijn vriend niet troosten. Hij zou hem een brief schrijven.

'Het is erg,' zuchtte hij. 'Zij was zo'n lieve, dappere vrouw.'
Elvira knikte. Ze streek door Gerard zijn haren.
'Heb je er geen idee van wanneer ze jou hier buiten laten ? Het is gewoon een schande !'
Gerard schudde zijn hoofd.
'Ze blijven maar zoeken. Ze hebben geen echte bewijzen tegen me en ook niet tegen iemand anders. Ik heb hen al gesmeekt me vrij te laten. Ze vrezen blijkbaar dat ik in lucht zal opgaan.'
'Is het erg vreselijk in die cel, Gerard ?'
Gerard lachte geruststellend.
'Dat gaat wel. Ik heb boeken en kan schrijven als ik dat wil. Verder probeer ik geduldig te zijn en de moed niet te verliezen. Ik ben ervan overtuigd dat alles goed komt, zelfs al duurt dat dan nog een poosje.'
Elvira drukte zich opnieuw tegen Gerard aan.
'Ik zal op je wachten,' fluisterde ze. 'Ook al moet het jaren duren ! Ik hou van je Gerard.'
De jonge man knikte. Het was goed zo. Elvira was een prachtmeid. Hij zou de dagen die kwamen, met meer moed tegemoet zien.
Elvira praatte luchtig over thuis. De oude heer bewaakte haar strenger dan ooit te voren. Maar Elvira liet zich niet meer in het hoekje drummen !
Gerard lachte af en toe. Dan vertelde hij over de aanhouding van Dora Torens. Er gleed een schaduw over het gezicht van Elvira toen hij de naam van het meisje uitsprak.
'Zij is nu de enige die een nieuw element in deze zaak kan brengen,' zuchtte Gerard. 'Als zij bij die moordzaak betrokken is, wat ik ondanks alles nog steeds betwijfel, moet zij spreken !'
Er klonken voetstappen in de gang. Gerard schrok op. Nu al ?
'Tijd !'
De cipier kwam niet naar binnen. Maar hij bleef voor de deur staan. Elvira sprong overeind.
'Komen ze je nu al terughalen ?' vroeg ze.
'Helaas, liefje,' zuchtte Gerard. 'De tijd is om.'
Pas nu viel het hem op dat Elvira ook vermagerd was. Zij zag er bleek en kwetsbaar uit. Haar ogen leken te groot voor het smalle gezichtje dat ze naar hem ophief.
'Blijf kalm, liefje,' zei Gerard. 'Ik smeek je, heb nog wat geduld. Het komt allemaal voor elkaar.'
De cipier klopte opnieuw en maakte de deur open. Elvira vocht tegen haar tranen. Zij greep Gerard zijn handen.
'Ik kom terug zodra ik de kans zie,' fluisterde ze.

Gerard kon zich niet langer goed houden. Hij sloeg voor het laatst zijn armen om Elvira heen. Hij drukte een vlugge kus op haar lippen. De cipier keek onbescheiden toe en rinkelde met zijn sleutelbos.
'Vaarwel, liefje!'
'Tot heel spoedig,' fluisterde Elvira terug. 'En verlies de moed niet. We moeten elkaar steunen!'
Gerard knikte en draaide zich om. Hij liep achter de bewaker aan terug naar zijn cel. Elvira zag hem gaan en onwillekeurig stak zij haar handen uit in een wanhopig gebaar om hem tegen te houden. De bons van een dichtvallende deur bracht haar terug tot de werkelijkheid. Haastig zocht ze haar tasje en handschoenen. Dan liep ze naar de deur. De vloer golfde voor haar uit. De portier keek haar vreemd na. Ze stapte als in een droom de straat uit. Bijna verbaasd snoof ze de geur van de buitenlucht op.

DOKA, DE OUDE ZWERFSTER

Een paar weken na de aanhouding van Gerard Van Dulken zaten Zwarte Kees en Daan Van Breeden in een kroeg bij het Zwin. Ze hadden alweer stevig gedronken en hun gebaren werden vaag. Opeens vloog de deur open. Een windstoot huilde naar binnen.
'Deur dicht!' brulde Daan. 'Ellendige rotwind.'
De man die binnengekomen was, keek verbaasd naar het tweetal.
'Zeg!' riep hij, 'weten jullie het al. Ginder, bij het veer, staat Dora Torens. Een boel Hollandse marechaussees hebben haar over de grens gebracht om haar over te leveren aan de gendarmes. Ze wachten om over te zetten. Er is geen water genoeg.'
Zwarte Kees sprong op. Hij veegde in zijn haast een bierglas van de tafel. Het spatte op de vloer uit elkaar.
'Dat wil ik zien!'
De waard schommelde achter de schenkbank vandaan met een stoffer en een blik.
'Ezel!' schold hij, 'kun je niet uitkijken?'
Maar Kees hoorde hem niet. Hij greep zijn korte jekker en zijn pet.
'Kees,' zei de waard, 'kijk uit. Haal je voor die slet geen moeilijkheden op de nek. Je weet dat ze nog altijd naar je uitkijken. Als ze je opmerken, hebben ze je in geen tijd te pakken. En dan mag je ervan overtuigd zijn dat je een lekker poosje gaat brommen.'
Maar Zwarte Kees hoorde de waarschuwing niet. Hij zag er vreselijk uit. Zijn gezicht was in een afzichtelijke grijns vertrokken.

'Ik wil haar zien. Ik wil in haar gezicht spuwen! Wij waren te min voor haar. Ze wou zonodig een rijke minnaar. Nu is ze erbij. Ik zal lachen als ze haar opknopen!'
'Ik ga met je mee,' zei Daan. 'Hou je gemak, Kees. We hebben een paar glazen gedronken en...'
Zwarte Kees rukte zich los en holde naar het veer. Het nieuwtje scheen al snel verbreid te zijn. Een hele groep nieuwsgierigen stonden bij de steiger. Voortdurend kwamen er nog anderen bij.
Dora stond bevend tussen de marechaussees en dook weg in haar wijde mantel. Haar lippen trilden en in haar ogen stond grauwe angst te lezen. Ze had willen vluchten voor die onbeschaamde, nieuwsgierige ogen die haar aanstaarden als was ze een vreemd, wild dier. Ze bleef met moeite overeind. De Hollandse politieambtenaren stonden stram in de houding. Ze keken noch links noch rechts en schenen niet eens verveeld nu ze zolang moesten wachten.
'Dora Torens! Je bent een slet! Hoeveel betaalde Van Dulken je? Ik heb ook geld! Doe je het met mij ook een keertje!'
Dora kromp in elkaar. De omstanders lachten. Het was vernederend.
'Wel! Zijn we nog altijd te min voor je? Geld heeft geen reuk weet je? En wij zijn net zo'n hete kerels als die vent van de Schorreburg!'
Dora herkende de stem die geschreeuwd had. Haar wanhopige ogen zochten het gezicht van Zwarte Kees. De shurk! Waarom moest hij haar zo behandelen?
En op dat ogenblik besefte Dora helemaal duidelijk wat haar nu te wachten stond. Dit was slechts het begin. Hier was ze nog tussen volk van haar slag. En hoor ze maar eens jouwen! Wat zou het worden als al die burgermannetjes uit Knokke haar zouden zien? Knokke! Ba!
Zwarte Kees bleef schelden. Opeens draaide één van de politiemannen zich om en beende naar de kerel. Die achtte het geraadzaam een beetje achteruit te wijken. Je kon nooit weten.
'Zwijg!' blafte de marechaussee. 'Als ik je nog één keer hoor, laat ik je aanhouden.'
'Zo! Mag ik dan niet zeggen wat ik denk?'
'Zeggen wel, schreeuwen niet! Ik wil niet dat hier een opstootje van komt, begrepen? Hou je mond en blijf uit de buurt.'
Zwarte Kees zweeg. Zijn gezicht stond spottend. De marechaussee liep terug naar zijn plaats.
Dora glimlachte dankbaar. Maar er kwam geen woord over haar

lippen. Waarom kwam die veerboot niet?
Het duurde nog meer dan een uur eer de overzet aanlegde. Het volk joelde opnieuw toen de gendarmes aan land stapten. De marechaussee salueerde vormelijk en stapte weg. Dora was in de handen van het Belgische gerecht. De veerboot verdween opnieuw.
'Slet! Teef! Slet!' galmde het over het water.
Dora stopte haar oren.
Ze staarde naar het grauwe water. Het deed haar terugdenken aan de tijd op Schorreburg. Waarom had ze niet gedaan wat ze zo vaak gezegd had? Waarom miste ze nu de moed om twee snelle stappen te doen en over de reling te springen. Eer iemand haar kon helpen, zou alles voorbij zijn. Maar Dora zette die twee stappen niet. Ze kon het niet. Ze was bang voor de grote leegte die ze niet kende.
Na een kwartier ongeveer bereikte de veerboot de overzijde. Dora merkte met ontsteltenis dat ook daar een talrijke groep mensen samengestroomd was. Ze hoorde nu al huilen en jouwen. Van op een afstand herkende ze mannen en vrouwen uit het Zoute.
Zodra Dora op de loopplank verscheen, sprong een vrouw vooruit. Zij leek wel een furie. Voor iemand haar had kunnen tegenhouden, had ze Dora een klinkende klap in haar gezicht gegeven.
'Moeder!' schreeuwde Dora. 'Au!'
De vrouw toonde niet de minste ontroering. Integendeel. De smekende kreet van haar dochter leek haar dol te maken. Twee gendarmes moesten haar bij haar armen terugrukken.
'Daar ben je dan!' brieste de vrouw. 'Dag, juffrouw die niet wou werken. Je moest een dame worden, wat? Je bent een heel eind opgeschoten. Eerlijk! De minnares van een rijke vuilik die in de gevangenis zit!'
Dora duizelde. Ze hadden Gerard dus gearresteerd.
'Om je moeder moet je je geen zorgen maken, hoor! Die leeft wel verder met de schande. Nu zie je wel waar dat zwerven door de duinen je gebracht heeft.'
Dora haar moeder stak haar scherpe neus vooruit. Haar ogen fonkelden moordziek.
'Ik wou dat ik je even maar voor me alleen had. Je zou eens zien hoe ik die verleidelijke snoet van je zou bijwerken. Slet!'
En onverwacht spuwde de vrouw. Het volk juichte. Dat was nog eens wat!
Dora huiverde en keek radeloos om zich heen. De gendarmes grepen niet in. Wie durfde moorden, moest maar tegen een stootje kunnen.
Overal om zich heen zag Dora ogen vol haat, verachting en

meedogenloze spot. Ze keek haar moeder smekend aan. Zij was toch haar dochter ? Voelde zij dan niets meer voor haar ?
De vrouw leek de stomme vraag te begrijpen.
'Verrek ! Je bent mijn dochter niet meer ! Ik hoop dat ze je opknopen !'
'Moeder ! Ik ben onschuldig !' gilde Dora.
Het volk huilde. Iemand riep gewaagde grapjes. De gendarmes vonden opeens dat het welletjes geweest was.
'Doorlopen, mensen,' zei de wachtmeester. 'We moeten nog naar Brugge !'
De kleine groep zette zich in beweging. Een eindje verder stonden twee rijtuigen klaar.
Het volk drumde op. De paarden trappelden schichtig. Dora keek nog een laatste keer om naar haar moeder. Die stond onbewogen naar haar te staren. Nooit had Dora zich zo ongelukkig gevoeld.
De koetsen rolden weg. Dora merkte dat ze naar Knokke reden. Daar wachtte de onderzoeksrechter haar op.
'Dora Torens ?'
Het meisje knikte.
'Antwoord aisjeblieft !'
'Ik ben Dora Torens.'
'Je weet waarom je hier bent ?'
Dora knikte opnieuw. De onderzoeksrechter fronste zijn wenkbrauwen. Het was de hoogste tijd dat dit meisje eerbied kreeg voor het gerecht en zijn vertegenwoordigers.
'Ik heb je wat gevraagd.'
'Ja, mijnheer !'
'Wat, ja mijnheer ? Wat betekent dat ?'
'Ik weet waarom ik hier ben, mijnheer.'
De onderzoeksrechter wreef zijn handen. Hij zou dat varkentje wel wassen. Voor dat kind bij hem wegging, zou ze weten met wie ze te maken had.
Hij begon zijn meedogenloos verhoor. Dora bekende dadelijk dat zij een paar dagen op Schorreburg doorgebracht had. Maar zij loochende hardnekkig dat ze ook maar iets te doen had met de moord op de schilder. Ze hield het er ook op dat Gerard Van Dulken haar alleen maar uit medelijden bij zich opgenomen had. Omdat hij geloofde dat zij onschuldig was en het gevaar liep door het gerecht achtervolgd te worden.
Die woorden maakten helemaal geen goede indruk op de onderzoeksrechter. Zo ! Zij vreesde het slachtoffer van het gerecht te worden.

'Je kende Van Dulken al veel langer ?' zei hij schijnbaar achteloos.
'Nee,' schuddekopte Dora. 'Ik ontmoette hem voor het eerst op die avond en vroeg hem alleen of ik met hem mee mocht door het bos. Toen het zo hard begon te regenen, stelde hij me voor om in zijn huis te schuilen.'
'En je bleef er meteen ? Wel een vreemde manier van doen na zo'n vluchtige kennismaking.'
'Gerard Van Dulken was heel vriendelijk. Niet zoals andere heren. Heel terughoudend en beschaafd. Daarom had ik vertrouwen in hem. Ik voelde meteen aan dat hij de situatie niet zou uitbuiten.'
De onderzoeksrechter grinnikte.
'Alsof jij daar bang voor bent ! Moet je je vrienden eens vragen !'
'Ik heb geen andere vrienden.'
'Toch wel ! Zwarte Kees en Daan Van Breeden om er maar twee te noemen.'
'Met zo'n gepeupel laat ik mij niet in !'
De onderzoeksrechter lachte nu luidop. Hoor me dat kind eens aan. Je zou zowaar gaan denken dat ze van goede afkomst was !
'En wat die kerels vertellen komt alleen voort uit het feit dat ze jaloers zijn. Ze hebben een blauwtje gelopen en kunnen dat niet verkroppen.'
'Dat zien we wel,' suste de onderzoeksrechter. 'Breng haar weg !'
Tien minuten later was Dora op weg naar Brugge. Ze zat weggedoken in een hoekje van het rijtuig, ziek van ellende en angst.
De volgende morgen ontwaakte zij al vroeg. Verwonderd keek ze naar de vale muren en het kleine raampje waardoor het grauwe licht van de morgen naar binnen viel. Onmiddellijk werd ze weer geconfronteerd met de herinneringen aan de vorige dag. Ze kromp opnieuw schuw in elkaar bij de gedachte aan die martelende muren en tegelijk voelde zij een soort opluchting. Ze zou eindelijk weten wat de toekomst nog voor haar inhield. In de gevangenis was ze tenminste beveiligd tegen de kwetsende, wreed-nieuwsgierige ogen van de buitenwereld.
De cipier bracht haar ontbijt. Dora trachtte wat te eten van het kleffe, bruine brood. Maar het ging niet. Ze dronk een paar glazen water en probeerde zich zo goed en zo kwaad als het ging te wassen. Dan gooide zij zich terug op haar brits om na te denken.
Het duurde niet lang voor de grendel van de deur teruggeschoven werd. De deur draaide krijsend open.
'Kom mee !' zei de cipier stug.
Dora liep verlegen achter hem aan door de lange gang. Ze werd binnengelaten in een kleine, stoffige kamer.

'Alweer een nieuw verhoor!' zuchtte Dora bij zichzelf. 'Kunnen ze me niet met rust laten! Ik heb hen toch verteld wat ze wilden weten.'
De man achter de tafel kende zij niet. Maar hij zag er wreed uit. Hij was lang en mager. Zijn kin schemerde blauw. Hij moet een sterke baard hebben, dacht Dora. Zijn koolzwarte ogen priemden onder dunne, te dunne wenkbrauwen. Dora was meteen in de war.
'Zullen wij samen wat praten?' zei de man.
Dora knikte. Ze probeerde kalm te blijven en klemde haar trillende vingers in elkaar.
'Je hebt gisteren verklaard dat je van de moord op Poston helemaal niets afweet. Klopt dat?'
Dora knikte.
'Je kende Poston toch wel.'
'Ik heb wel eens een praatje met hem gemaakt. Hij zat vaak te schilderen. En als ik voorbijwandelde, bleef ik wel eens kijken.'
'We hebben een paar getuigen die beweren dat je hem heel wat beter kende. En dat Gerard Van Dulken daar heel erg boos om was.'
'Dat is gelogen! Gerard heeft me alleen uit medelijden geholpen.'
'Dus je was beslist zijn liefje niet?'
'Nee!'
'Heb je ooit geld gekregen van Poston? Of geschenken?'
'Ik bedelde niet,' snauwde Dora die niet begreep waar de man op aanstuurde.
'Je bent wel eens met hem uitgeweest.'
Dora schudde haar hoofd. Ze vermoedde een valstrik.
'Ik kende hem alleen maar van hem te zien. We hebben nauwelijks een paar woorden met elkaar gewisseld.'
'Breng Van Dulken binnen!'
Dora schrok vreselijk. De man die haar ondervroeg verloor haar geen oogwenk uit het oog. Hij rekende erop dat de verrassing Dora dingen zou doen zeggen of doen die later tegen haar gebruikt konden worden. Dora klemde zich vast aan haar stoel. Waarom deed die kamer zo gek?
Gerard kwam binnen, kalm en beheerst. Hij knikte vriendelijk in de richting van Dora. Het meisje zag alles als door een sluier. Niets was nog scherp omlijnd. Er kwamen tranen in haar ogen. Wat zag Gerard er grauw en vermoeid uit. Ze onderdrukte de neiging om in zijn armen te vliegen. Ze moest zich beheersen. Moest!
Ze knikte nauwelijks terug. Gerard merkte wel dat ze helemaal overstuur was en vreesde meteen dat het verkeerd zou uitgelegd

worden. Dora hoorde niet eens de vraag die de adjunct van de onderzoeksrechter haar stelde. Met gebogen hoofd vocht ze tegen haar tranen.
'Spreek op!' snauwde de ondervrager.
'Ik heb alles gezegd,' zei Dora moeilijk. 'Ik heb daaraan niets toe te voegen.'
Zelfs nu bleven Gerard en zij bij hun verklaringen. Ze hadden elkaar voor het eerst ontmoet op de avond van de moord. Gerard had haar alleen uit medelijden opgenomen en geen van beiden had iets te maken met de moord op Poston.
En daar kon zelfs het scherpste kruisverhoor niets aan veranderen. De adjunct-onderzoeksrechter werd er zowaar woedend bij.
'Breng haar weg!'
Nog een laatste keer keken Gerard en Dora elkaar aan. Het meisje voelde een heftig verlangen in zich opwellen om hem te omhelzen. Maar ze besefte meteen ook dat zoiets alleen maar nieuwe moeilijkheden met zich zou brengen. Gerard was bij het weerzien wonderlijk kalm gebleven. Natuurlijk vond hij Dora nog erg mooi. Maar ze wekte niet meer de passie op die hij tevoren gekend had.
'Geloof me!' schreide Dora toen ze naar buiten gebracht werd. 'Ik ben onschuldig. Ik heb niets gedaan!'
De ondervrager liet de stilte die op de uitbarsting volgde een poosje doorwegen.
'Ze was wel erg onder de indruk van dit weerzien,' zei hij tenslotte.
'Is dat zo vreemd?' vroeg Gerard die vastbesloten was zich niet uit zijn evenwicht te laten brengen. 'Ze is overstuur door haar aanhouding. Bovendien vindt ze mij terug in de gevangenis. Ze denkt dat zij daarvan de oorzaak is. Vergeet u niet dat ze mij zowat als haar enige toeverlaat ziet.'
'Hm!' bromde de man. 'U mag gaan.'
Gerard kwam terug in zijn cel. Toen hij op zijn brits neerplofte, brak plotseling bij hem de veer van de weerstand. De eenzaamheid, het gebrek aan lichaamsoefeningen, de ondermijnende verhoren ontnamen hem zijn laatste restje moed.
Iemand belde aan de grote deur van Schorreburg. Het statige huis lag rillerig in het grijze winterlandschap. Sedert het vertrek van haar jonge meester was Trui nog nauwelijks de deur uit geweest. En er kwam ook nooit iemand om haar op te zoeken. Het bellen deed haar dan ook verbaasd opkijken. Wie kon dat zijn?
Ze keek wantrouwig door het spionnetje voor zij de deur openmaakte.
'Doka!'

Het oude vrouwtje buiten keek verrast op. Dan plooide haar gerimpeld gezicht zich in een glimlach.
'Ik maak dadelijk open.'
Trui was erg blij met het bezoek. Doka was een klein, gebogen vrouwtje dat in het Zoute woonde. Zij kwam aan de kost door met garen en band te venten. Voor haar handeltje ondernam Doka lange zwerftochten in de omgeving. Ze praatte met tientallen mensen en kende zo alle nieuwtjes uit de hele streek.
'Dag Trui,' zei Doka. 'Ik dacht zo, laat ik maar eens gaan kijken hoe Trui het stelt. Het moet wel allenig zijn in dat grote huis.'
Trui maakte de deur omzichtig weer dicht.
'Wat je zegt, mens! Wat je zegt.'
De blauwe, pientere ogen van Doka flitsten overal rond.
'Het is goed dat je eens komt aanlopen,' zei Trui. 'Ik zie hele dagen geen mens. Vooruit, we gaan naar de keuken. Daar is het warm.'
Trui ging dadelijk aan de slag met koffie en zelfgebakken koek. Tien tellen later zaten de twee vrouwen te babbelen.
'Het is toch erg,' zuchtte Trui. 'Zo'n nette, oppassende jongen!'
'Ja,' knikte Doka. 'Ik heb er iets over gehoord.'
'Hij zit nu al meer dan twee weken in de gevangenis. Het is een schande. Hij zou toch niet weglopen als ze hem hierheen lieten komen. Vooral als hij niets met die moord te maken heeft.'
Doka schudde bedenkelijk haar hoofd.
'Ach, mens! Als die heren je eenmaal vasthebben, laten ze je niet zo makkelijk weer gaan,' zei ze en dronk genietend een teug van haar koffie.
'En dat mijnheer zo dom heeft kunnen doen met die Dora Torens! Ik had het dadelijk in de gaten. Die sluwe feeks wikkelde hem gewoon rond haar vinger. Die jonge mannen zijn allemaal dezelfde. En nu zit hij door haar schuld in de gevangenis. Het is God geklaagd.'
Doka grinnikte.
'Die Dora! Een gek kind! Ik heb haar dikwijls genoeg gezien. Met Zwarte Kees, met Poston, met Daan Van Breeden en nog met een paar andere heren! Heren van wie je zoiets nooit zou verwachten. Als je de hele dag op de baan bent als ik, zie je wel wat!'
Trui spitste haar oren.
'Nog wat koffie?' zei ze. 'Neem nog een stuk koek. Wat zei je?'
'Niets. Een arm mens als ik doet er beter aan te zwijgen.'
Trui wachtte.
'Doka,' zei ze dan, 'weet jij soms meer van die hele zaak?'
'Nee, nee,' schuddekopte Doka. 'Maar ik kan je wel vertellen dat

het gerecht het helemaal fout heeft met Gerard. Er zijn rare dingen gebeurd in het Zoute.'
'Doka,' zei Trui, 'als je iets weet, moet je dat dadelijk vertellen.'
Maar de oude vrouw schudde koppig haar hoofd.
'Ik heb geleerd te horen, te zien en te zwijgen. Vooral dat laatste. Dat weet jij ook wel. Die Dora Torens is een sluwe heks, een echte jonge slet.'
'Moet je mij vertellen,' viel Trui in. 'Ik had haar kunnen schoppen! Maar mijnheer wilde geen kwaad woord over haar horen! O, maar! Hij heeft me meer dan eens afgesnauwd als ik wat over Dora wou zeggen. Tegen hem hing ze de vermoorde onschuld uit. En hij geloofde al haar leugens. Ik zag in haar ogen wat ze dacht!'
'Ja, ja,' knikte Doka. 'Als je alles wist, zou je nog vreemder opkijken.'
'Wil je dan eens vertellen,' barstte Trui uit. 'Je maakt een mens eerst nieuwsgierig en dan zeg je niets.'
'Een mens kan niet voorzichtig genoeg zijn!'
'Maar als je iets weet dat licht in deze zaak kan brengen, moet je spreken!' drong Trui aan. 'Je wilt toch niet dat een onschuldige opdraait voor de fouten van iemand anders!'
Doka voelde zich opeens niet meer rustig.
'Ik weet niets precies,' mompelde ze. 'Misschien vertel ik het je later wel.'
Trui haalde haar schouders op. Ze was uit haar humeur nu Doka haar niet in vertrouwen nam. Het vrouwtje voelde dat best aan en veranderde van onderwerp. Ze had ook nog een hoop nieuwtjes uit Knokke. Heel snel al was de bui over. Ze kwebbelden tot het bijna donker was. Doka schrok er zelfs van dat het al zo laat was.
Trui bracht het vrouwtje tot bij het hek.
'Kom nog maar eens aanlopen,' zei ze. 'Je weet nu hoe eenzaam ik hier zit. Ik zal blij zijn weer eens met iemand te kunnen praten.'
'Reken maar,' lachte Doka. 'En hou de koffie alvast warm.'
Ze slofte weg. Trui keek de gebogen gestalte na. Iets hinderde haar. Ze voelde meer dan ze wist dat Doka haar jonge meester zou kunnen helpen. Nadenkend duwde ze de zware tuinpoort dicht. Ze duwde ook de grendel op de voordeur.
'Doka weet meer dan ze kwijt wil,' mompelde ze bij zichzelf. 'Ik moet haar doen vertellen wat zij gezien heeft. Zij is bang en durft daarom geen mond openmaken. En toch brandt ze van verlangen om haar verhaaltje te kunnen doen.'
In de keuken vroeg Trui zich af of ze nog wat zou eten. Maar dan

schudde ze haar hoofd. Met een stuk koek kwam ze er ook wel. Al die rompslomp voor haar alleen!
Ze zou maar vroeg naar bed gaan. Dat spaarde licht en brandstof. Eerst keek ze nog eens grondig alle sloten en grendels na. Toen ze de trap opging, huiverde Trui. De vlam van haar kaars flakkerde spookachtige schaduwen op de muur. Het grote huis leek te ademen en te leven. De stilte was geen oogwenk volkomen. Daar knarste alweer iets.
Trui had hoogstens een paar uur geslapen toen ze opgeschrikt ontwaakte. Ze had een geluid gehoord dat van de benedenverdieping kwam. Ze ging overeind zitten in bed en luisterde gespannen. Ze hoorde niets.
Gerustgesteld wilde ze opnieuw gaan liggen toen ze een luide bons hoorde. Nu was er geen twijfel meer. Iemand had een stoel omvergelopen. En dat in de kamer van mijnheer!
'Dieven,' dacht Trui, 'ze weten dat ik alleen ben en willen van de gelegenheid gebruik maken. Maar dat zal ze niet glad zitten.'
Ze vroeg zich een ogenblik af wat ze kon doen. Een raam opengooien en gillen? Wie zou haar horen, midden in de nacht en op die afgelegen plaats? Naar beneden gaan durfde ze niet. De dieven konden haar wel vermoorden. En in een flits herinnerde ze zich alle vreselijke verhalen over diefstallen die ze de laatste tijd gehoord had. Meestal werden die misdaden gepleegd in huizen waar oudere vrouwen alleen woonden. Trui rilde van angst en kroop diep weg onder haar dekens. Maar na een paar ogenblikken was ze weer kalm geworden. Ze kon die schurken toch niet ongehinderd hun gang laten gaan! Als ze niet tussenbeide kwam, roofden ze misschien het hele huis leeg! Ze ging opnieuw overeind zitten en luisterde. Ze hoorde duidelijk dat iemand in de kamer beneden haar rondscharrelde. En opeens herinnerde zij zich het jachtgeweer in de slaapkamer van Gerard. Als zij dat nou eens kon halen en er de inbrekers mee bedreigde. Trui aarzelde niet langer. Ze sloop geluidloos haar kamer uit. Ze lette goed op waar ze haar voeten zette. Er mocht geen plank kraken!
Geluidloos opende ze de deur van Gerard zijn slaapkamer en tastte naar het geweer dat boven op de kast lag. De loop ervan voelde dodelijk koud aan. Naast Gerard zijn bed glom een kandelaar in het maanlicht dat door het raam naar binnen viel. Ze stak de kaars aan en sloop de trap af. Ze kwam beneden. Bij de flikkerende vlam zag ze zichzelf in de kleine spiegel die aan de muur hing. Ze schrok van haar bleek, vertrokken gelaat.
Met bonzend hart en knikkende knieën schuifelde ze naar de deur.

Midden in de hal bleef ze besluiteloos staan. Ze trachtte de duisternis te doorgronden. De kandelaar in haar hand trilde zo dat er druppels kaarsvet op de grond vielen.
Opeens draaide helemaal onverwacht de deur van Gerard zijn werkkamer open. De man schrok even erg als Trui. Hij droeg een wijde, donkere kapmantel en zijn hoed was diep over zijn ogen getrokken. Ondanks haar verwarring merkte Trui dat de man niets in zijn handen hield.
De inbreker stormde op Trui af en duwde haar opzij. De vrouw wankelde tegen de muur aan. De kaars viel uit haar hand en doofde op de vloer. Deuren sloegen. Dan was het opnieuw stil.
Trui kwam jammerend overeind. Ze beefde over heel haar lichaam.
'Hij is weg,' zei ze opgelucht.
Ze ging haastig kijken naar Gerard zijn werkkamer. Op het eerste gezicht merkte ze niets van de diefstal. Er waren geen laden uitgetrokken, de meubels stonden netjes op hun plaats. Het grote cylinderbureau was afgesloten zoals altijd.
Trui haalde haar schouders op. Ze snapte het niet. Nadenkend liep ze de trap op en kroop in bed. Maar ze deed geen oog meer dicht. Onwillekeurig luisterde ze naar ieder geluid. Maar ze hoorde alleen de gewone geruchten, het kraken van een trap, het slaan van een luik. Toen eindelijk het grijze licht van de morgen door de ramen sijpelde, ademde ze opgelucht.
Nog nooit had ze de morgen met zoveel vreugde zien komen. Ze maakte haastig toilet en liep dan de trap af.
Voor de deur van Gerard zijn kamer aarzelde ze even. Wat zou zij er vinden ? De vorige avond had ze immers slechts vluchtig rondgekeken. Maar ook in het grauwe licht van de wintermorgen zag de kamer er heel normaal uit.
Ze bekeek de meubels heel nauwkeurig. Nergens een kras of een spoor van braak. Trui schudde haar hoofd. Ze begon zich net af te vragen of ze niet gedroomd had. Maar de druppels kaarsvet op de vloer in de hal waren echt !
In zichzelf pratend liep Trui het hele huis door. Ze stond voor een volkomen raadsel. Alle deuren en luiken waren potdicht.
Ze warmde koffie van de vorige dag en at lusteloos een boterham. Toen besloot ze om voor alle zekerheid naar de gendarmes te gaan en hen het vreemde bezoek te melden. Ze mocht immers niet het risico lopen dat de man die ze vannacht betrapt had alleen maar op verkenning uit was.
Zonder veel animo begon ze de woonkamer te doen. Om elf uur

werd er onverwacht gebeld.
Voor de deur stonden twee heren. Eén ervan herkende Trui dadelijk. Het was de onderzoeksrechter die haar jonge meester doen arresteren had.
'Wat wensen de heren?' vroeg ze stug.
Ze zag die heren niet graag komen. Vooral niet sedert de laatste keer toen ze die brief uit Holland waren komen ophalen.
'Mogen wij nog eens een kijkje nemen in de studeerkamer van mijnheer Van Dulken?' vroeg de onderzoeksrechter.
'Wat zoeken jullie nog meer?' zei Trui. 'Die kamer is al tien keer doorzocht. En ik blijf altijd met de rommel achter.'
'We zullen ditkeer geen rommel hoeven te maken,' snauwde de onderzoeksrechter.
'Wat een koude drukte maakt die kerel,' dacht Trui.
Ze liet de heren in de werkkamer binnen. Met een gewichtig gezicht bleven ze staan wachten tot Trui verdwenen was.
De vrouw was nauwelijks opnieuw in de keuken toen er gescheld werd.
'Verroest,' mompelde Trui, 'ik hoop dat ze me niet de hele dag in de draai zullen houden.'
Ze slofte boos naar de werkkamer van Gerard.
'Mijnheer?'
De onderzoeksrechter zag er voldaan uit, als een kat die volop room gesnoept heeft. Trui kreeg hoe langer hoe meer een hekel aan die vent.
'Je hebt toch altijd volgehouden dat je meester geen verhouding had met Dora Torens, is het niet?'
Trui knikte. Ze was erg verbaasd dat de onderzoeksrechter daar nog eens over begon.
'En deze brieven dan?'
Trui haalde haar schouders op:
'Wat voor een brieven? Mijnheer Van Dulken kende Dora niet voor de moord op Poston. Dat is alles wat ik je kan zeggen.'
'Niet zo brutaal, dame!'
De onderzoeksrechter deed een stap naar voren en duwde de brieven die hij vasthield onder Trui haar neus.
'Weet je wie die geschreven heeft?'
Opnieuw haalde Trui haar schouders op.
'Niemand minder dan Dora Torens. En weet je wat ze schrijft?'
Het was alsof de stilte meegrijnsde.
'Ze maakt gewoon een afspraakje met hem, met jouw meester!'
'Onmogelijk,' stoof Trui op. 'Die brieven zijn hier nooit toe-

gekomen! Ik zou het wel bemerkt hebben. Ik neem altijd de post aan. Bovendien kende Gerard die Dora niet voor de moord.'
De heren keken haar spottend aan.
'Ik durf er een eed op doen!'
'Net zoals die avond toen je bij hoog en bij laag volhield dat die Dora Torens hier nooit geweest was?'
Trui ging zitten. Het werd haar allemaal te machtig.
'De brieven waren heel goed verborgen in een lade van de schrijftafel,' zei de onderzoeksrechter. 'Maar je ziet, uiteindelijk vinden wij ze toch. Ik vraag me af hoe we er bij ons vorig onderzoek overheen gekeken hebben.'
En toen, plotseling, ging Trui een licht op. Natuurlijk! Dat was het. De geheimzinnige inbreker! Die was niet iets komen halen, die wou alleen die brieven brengen! Die brieven waren speciaal in de schrijftafel neergelegd om Gerard definitief de das om te doen.
'De schurk!' fluisterde ze.
De heren keken verbaasd.
'Wat bedoel je daarmee?'
En Trui vertelde. Ze stotterde in haar haast om alles zo snel mogelijk uit te leggen. Haar verhaal klonk verward en werd daardoor bijna ongeloofwaardig.
'En toen kwam hij uit deze kamer. Hij liep me van de been en vluchtte door de keuken!'
De onderzoeksrechter fronste zijn voorhoofd.
'Mijnheer Van Dulken moet een vijand hebben,' zei Trui bijna wenend. 'Er moet iemand zijn die hem voor die moord wil laten opdraaien.'
'Nou is het genoeg!' brulde de onderzoeksrechter. 'Wat gaan jullie nog allemaal verzinnen? Kan je nog erger fantaseren?'
'Ik fantaseer niet! Het is de zuivere waarheid.'
'Vind je het dan niet vreemd dat er nergens een spoor van inbraak te vinden is?'
'Wat dachten jullie dan? Dat hij eerst met een bijl wat meubels aan stukken zou hakken? Als hij ook maar één spoor naliet, viel zijn hele plan in duigen.'
'Maar aan de sloten van die schrijftafel was niet eens geraakt!'
'Ik heb het ook dadelijk vreemd gevonden,' knikte Trui.
'Waarom vertel je dat pas nu?'
'Ik was van plan om na de middag de gendarmes op de hoogte te brengen. Nu zal het wel niet meer nodig zijn, veronderstel ik.'
De onderzoeksrechter ademde diep. Had je ooit!
'Jij lijkt te denken dat ik die leugens van je nog slik ook!' brieste

hij. 'Jij spant natuurlijk met Van Dulken samen! Maar ik waarschuw je. Er staat een zware straf op het tegenwerken van het gerecht.'
'Mijnheer,' zei Trui vastberaden, 'ik werk het gerecht niet tegen! Ik wil...'
De onderzoeksrechter sloeg met zijn vlakke hand op de tafel.
'Zwijg! Ik weet al wat je gaat zeggen. Je wil alleen maar de gerechtigheid doen zegevieren! Dat liedje kennen we!'
Trui staarde de onderzoeksrechter verbijsterd aan.
'Zo, dat is dan afgehandeld. We nemen de brieven natuurlijk mee. En geen woord. Tegenover niemand, begrepen?'
Trui knikte. Er stonden koppige tranen in haar ogen.
'Wanneer er iets uitlekt, zal ik verplicht zijn je ook te laten opsluiten,' dreigde de onderzoeksrechter.
De oude dienstbode zei maar niets meer. Ze begreep dat ze tegenover een al te sterke tegenstrever stond.
Zonder zelfs maar te groeten, liet Trui de heren buiten. Ze keek het rijtuig na. Dan droogde ze met de punt van haar schort haar ogen. Ze had medelijden met haar jonge meester en ze was bang voor wat er nu met hem zou gebeuren.

GERARD VAN DULKEN KOMT VRIJ

'Mijnheer Van Dulken,' zei de onderzoeksrechter traag, 'we hebben een aantal dingen ontdekt die een volledig nieuw licht op de zaak werpen.'
Gerard leek meteen op te leven.
'Heeft u het bewijs gevonden dat ik onschuldig ben?' juichte hij.
De onderzoeksrechter koos met veel zorg een sigaar, hield ze bij zijn oor om te luisteren of ze droog genoeg was en streek dan een lucifer aan. Voor Gerard was de stilte één vreselijke marteling.
'Zegt u dan toch iets!' barstte hij uit.
De onderzoeksrechter blies een geurige, blauwe rookwolk in zijn richting en boog dan over de tafel heen.
'Ik heb zelden een huichelaar als u ontmoet, mijnheer Van Dulken!'
Gerard zijn mond viel open van verbazing.
'We hebben nu degelijke bewijzen voor het feit dat u Dora Torens al een hele tijd voor de moord kende. Ik had gehoopt dat u uw verzet nu wel zou opgeven. Helaas, ik heb me vergist. U bezit geen greintje eerlijkheid. U begrijpt niet eens dat uw halsstarrige

houding in deze zaak voor de rechtbank alleen maar een doorslechte indruk kan maken.'
'Wat voor een bewijzen?' brieste Gerard die zijn laatste greintje zelfbeheersing verloor. 'U heeft me al wekenlang opgesloten zonder één schijn van een bewijs. En nu? Wat zal het nu zijn?'
'Dit vonden wij in uw schrijftafel. Vernuftig verborgen.'
De onderzoeksrechter stak Gerard het pakje brieven toe. Die keek ongelovig en niet begrijpend naar de dichtbeschreven vellen. Hij wist meteen dat hij die brieven nooit eerder gezien had. Trouwens, hij bewaarde nooit brieven in zijn schrijftafel!
Zijn verbazing sloeg om in pure verbijstering toen hij zag wat er in die brieven stond. Dora verklaarde hem ronduit haar liefde en maakte zelfs afspraakjes met hem. Dit ging te ver.
'Mijnheer de onderzoeksrechter,' zei Gerard minachtend. 'Ik wist niet dat het gerecht zich tot zulke dingen leende. Ik heb deze brieven nooit ontvangen. Ik vind het minnetjes om op die wijze te proberen mij dingen te laten vertellen die ik anders nooit zou gezegd hebben.'
Hooghartig slingerde Gerard de brieven terug op de tafel.
'Als wat u zegt waar is, vernam ik wel graag hoe die brieven in uw schrijftafel terecht zijn gekomen?'
Gerard haalde zijn schouders op. Hoe kon hij dat weten?
'U zult lachen als ik over een komplot tegen mij praat. Is het niet?'
De onderzoeksrechter keek naar het puntje van zijn sigaar en knikte. Hij raapte de brieven samen.
'Inderdaad,' zei hij. 'Laten we de rollen alleen maar eens omdraaien. Wat zou u doen?'
Gerard haalde zijn schouders op.
'Dora heeft die brieven nooit geschreven. Ik heb ze niet ontvangen. Er was trouwens geen enkele reden waarom Dora Torens mij zou schrijven. Wij kenden elkaar toen gewoon niet.'
'Dat is uw stelling. En bovendien een stelling die u nog altijd niet hebt kunnen bewijzen. Voor de tegenovergestelde mening zijn er voorlopig bewijzen over. Hoe verklaart u dan zoiets, mijnheer Van Dulken?'
'Er zijn nog veel waarheden die men nooit zal kunnen bewijzen.'
'Spaar me uw filosofie!' snauwde de rechter.
Hij drukte woest op een bel. Een schuwe klerk kwam bijna meteen naar binnen. Hij knikte onderdanig en mompelde een nauwelijks hoorbare groet.
'Laat Dora Torens hierheen komen,' zei de onderzoeksrechter.
Hij zei geen woord meer maar keek naar de wollige kringetjes

sigarerook die hij wegpufte.
'Heeft u er al over gedacht een expert aan te stellen om het handschrift te ontleden?' waagde Van Dulken.
De onderzoeksrechter schudde zijn hoofd. Maar op zijn gezicht stond duidelijk te lezen dat hij dat helemaal niet nodig achtte.
Er werd geklopt. Gerard ging wat meer rechtop zitten.
'Dora Torens,' zei de onderzoeksrechter, 'je moet nu eindelijk de waarheid gaan spreken.'
Dora hoorde de woorden niet eens. Ze staarde Gerard aan en haar ogen spraken boekdelen. Ze smeekten om vergiffenis, om medelijden.
Gerard glimlachte bemoedigend. Hij waagde het zelfs te knipogen.
'Dora Torens!' blafte de onderzoeksrechter. 'Ik heb je wat gevraagd.'
'Ik heb het niet gehoord, mijnheer,' stamelde het meisje.
Gerard keek haar hoofdschuddend aan. Van het wilde diertje was nog nauwelijks een schim over. Haar ogen en haar haren hadden hun glans verloren. Haar huid was vaal en had een ongezonde kleur.
'Vertel me eens, wanneer heb je die brieven precies geschreven?'
Dora bekeek het pakje brieven met onbeschrijflijke verbazing.
'Ik heb nooit brieven geschreven!' zei ze.
Ze las het eerste velletje door en glimlachte.
'En als ik dan schrijf, doe ik het vast niet zo goed. Dit lijkt wel uit een boek weggelopen. Waar komen die dingen vandaan?'
'We hebben ze in de schrijftafel van Gerard Van Dulken gevonden!'
'Onmogelijk!'
Dora keek van de een naar de andere. Spanden die twee kerels soms samen? Was de arrestatie van Van Dulken misschien maar een spelletje.
'Zie je wel?' zei Gerard. 'Precies wat ik beweerde!'
'En wat zou dat? Wie samen een moord kan bedrijven kan ook samen liegen!'
'Vergelijk die brieven maar eens met die ene die ik ooit geschreven heb,' zei Dora. 'Die brief uit Rotterdam. Je zal zien dat het helemaal niet hetzelfde handschrift is. De man of de vrouw die deze brieven schreef, heeft veel moeite gedaan om mijn handschrift na te bootsen. Hij had zich de moeite kunnen besparen.'
'Kom jij nou ook al aandraven met een komplot?' smaalde de rechter. 'Ik vrees dat jullie je voor belangrijker houden dan jullie

zijn. Wie zou in 's hemelsnaam het handschrift van een arme strandloopster gaan nabootsen om een wulpse kasteelheer in de val te lokken.'
'Mijnheer!' zei Van Dulken terwijl hij rechtstond. 'Ik ben niet verplicht om uw beledigingen zo maar te slikken.'
'Verontschuldig me, mijnheer de aristocraat. Ik zal er in de toekomst voor zorgen dat ik altijd het respect voor uw stand voor ogen houd. Voer die twee weg!'
'Mijnheer de onderzoeksrechter,' zei Van Dulken. 'Ik wens een advocaat te raadplegen.'
'Betekent dat dat u wilt bekennen?'
'Dat betekent alleen dat ik er genoeg van heb met me te laten sollen. Ik wil van nu af aan behandeld worden als iemand op wie alleen maar een niet bewezen verdenking rust.'
De onderzoeksrechter trok aan zijn sigaar. Het ding was toch gedoofd. Woedend keilde hij het in de richting van de haard.
'Mijnheer Van Dulken,' zei hij langzaam. 'Het feit dat u nu al, in dit stadium van het onderzoek, een advocaat wenst, kan de jury alleen maar ongunstig beoordelen!'
'U praat alsof we al in de gerechtszaal stonden. En daar zijn we niet! Nog lang niet!'
'Maar daar zullen we sneller zijn dan u wel denkt!' huilde de onderzoeksrechter die de vaste grond onder zijn voeten voelde verdwijnen. 'En dan zal het er genadeloos toegaan! Begrepen?'
'Zoals u het verkiest.'
Gerard liep naar de deur. In het voorbijgaan kneep hij zachtjes in Dora haar hand.
'Moed houden,' zei hij stil. 'Het komt wel voor elkaar.'
Het meisje boog haar hoofd en zuchtte.
Zodra hij opnieuw in zijn cel zat, begon Gerard na te denken. Hij was dwaas geweest toen hij niet dadelijk een advocaat onder de arm had genomen. Waarschijnlijk was hij dan nu al op vrije voeten geweest. Hij voelde ook wel aan dat het onderzoek geen stap vorderde en dat de onderzoeksrechter zich stilaan maar zeker begon af te vragen hoe alles zou aflopen.
En dat ondanks die brieven! Gerard vond het een vreemde bedoening. Sedert het begin van deze zaak had hij trouwens al vermoed dat iemand hem kwaad wou! Maar wie? Hij kende niet zo heel veel mensen in Knokke. En het kleine groepje dat hij af en toe ontmoette, bestond uit louter vrienden. Tenzij!
'Dat zou al te gek zijn!' fluisterde Gerard opgewonden. 'Dat zou betekenen dat die kerel een kennis van me zou zijn!'

Hij had opeens teruggedacht aan de knoop van de jagersmantel die hij tijdens de aanval op Dora afgerukt had. Misschien was de man die zo'n mantel droeg wel de moordenaar? Ja, misschien waren die man die de brieven geschreven had en de moordenaar wel één en dezelfde persoon. Hij zou er dadelijk met de onderzoeksrechter over praten.
Nog terwijl hij naar de celdeur liep, bedacht hij zich. Stel je voor dat het Daan Van Breeden geweest was! Wat zou Elvira dan zeggen? En het volk uit het Zoute?
Gerard zuchtte berustend en besloot nog maar te zwijgen.
Bij nader onderzoek zou toch heel snel duidelijk worden dat Dora de brieven niet geschreven had.
Gerard ging languit op zijn brits liggen. Wie had die dingen in 's hemelsnaam in zijn schrijftafel gestopt. Het was bijna een wanhoopsdaad. Of een maneuver van iemand die het allemaal te goed wou doen. Trui? Nee, dat was te gek. Maar wie dan wel? Wie had een kans om bij hem thuis naar binnen te gaan en alleen te blijven in zijn werkkamer? Trui zou een onbekende nooit over de drempel laten stappen en vast niet in zijn kamer laten. Dus moest het iemand van zijn vrienden of familieleden zijn. En dat was ook al uitgesloten. Bert Van Doorne was wel erg bang om in de gerechtszaak gemengd te worden. Maar was dat geen bewijs te meer dat hij er nooit zou aan denken Gerard nog dieper in de puree te duwen?
Ben Lorens?
Gerard glimlachte. Wat een belachelijke idee. De enige man notabene die hem ooit opgezocht had, die aldoor zijn zijde gekozen had!
Dan bleef er niemand anders over dan Elvira Van Breeden. Of die haar vader? Misschien had die wel iemand omgekocht om bij hem in te breken en de brieven te verstoppen. Waarom had hij de onderzoeksrechter niet gevraagd wie hem verteld had dat die brieven in zijn huis te vinden waren. Want dat de heren van het gerecht ze pas bij het zoveelste bezoek aan zijn huis gevonden hadden stond zonder meer vast.
Alles tolde opeens door elkaar in Gerard zijn hoofd. Hij voelde hoe hij duizelig werd. De lange opsluiting sloopte gewoon zijn weerstand. Iedere morgen voelde hij zich meer afgemat. De buien van wilde opstandigheid die hij eerst doorgemaakt had, bleven nu achterwege. Hij berustte dof in zijn lot. En zoals zo veel andere keren, gleed Gerard in een rusteloze slaap weg.
Trui was bij haar voornemen gebleven en was toch de gendarmes

van Knokke gaan vinden. Ze wist wel niet waarvoor het goed zou zijn nu de heren van het gerecht haar niet geloofd hadden maar ze besloot geen risico te nemen. De rijkswachter die haar verklaringen opgetekend had, was erg kalm gebleven. Hij had haar nog eens gevraagd of er geen spoor van inbraak of vernieling was. Trui had dat bevestigd.
'Droom je 's nachts ?' had de rijkswachter haar toen gevraagd. 'Zo helemaal alleen wonen in een groot, leeg huis moet beslist geen pretje zijn.'
Trui had dadelijk gesnapt waar hij heen wilde. Ze was opgestaan, had de rijkswachter misprijzend aangekeken en was weggegaan. Om weer kalm te worden besloot ze een ommetje te maken door het duin. Heimelijk hoopte ze Doka te ontmoeten. Want het geheimzinnige gedoe van het oude vrouwtje zat Trui nog altijd dwars.
'Waarom zou ik haar niet meteen opzoeken ?' zei de vrouw luidop. En zonder aarzelen sloeg ze de weg naar het Zoute in. Al van ver merkte ze dat er rook opsteeg uit de schoorsteen van Doka haar kleine huisje. De zwerfster was dus thuis. Ze keek verbaasd toen ze Trui voor de deur zag staan. Haar ogen fonkelden achterdochtig.
'Trui ? Is dat even een verrassing. Wat brengt jou hierheen ? Heb je ook het genoegen van het strandlopen ontdekt ?'
Het oudje lachte kakelend om haar eigen grapje. Trui boog voorover onder het lage deurtje en stapte naar binnen.
'Nee, Doka, maar ik heb er behoefte aan met iemand te praten. Vooral na wat vannacht gebeurd is.'
Doka nam haar mand van een stoel en veegde de zitting met haar hand schoon.
'Ga erbij zitten,' zei ze. 'Wil je een drupje ?'
Trui knikte. Ze had een opkikkertje dringend nodig.
'Vertel op,' zei Doka die zelf ook op een stoel neerviel.
'Ik kwam eigenlijk om te vragen of je niet bij me zou willen intrekken tot mijnheer Gerard terug is.'
'Op Schorreburg ? Ik ?'
Trui knikte.
'Ik ben opeens erg bang geworden. Ik wil niet alleen meer blijven. Vooral niet na wat er vannacht gebeurd is.'
Doka zei niets. Ze leek iets te zoeken in haar glaasje klare.
'Zou je dat willen doen ?' vroeg Trui. 'Je zult het er goed hebben.'
'Als ik je daarmee een genoegen kan doen,' zei Doka, 'graag ! Maar wat is er dan voor vreemds gebeurd dat jou zo bang maakt ?'
Trui nipte aan haar glas. Dan boog ze samenzweerderig voorover

en begon te vertellen. Ze sloeg geen detail over. Doka keek de woorden bijna uit haar mond.
'En daarom ben ik naar de gendarmes gegaan. Ze geloofden me niet. Het scheelde zelfs niet veel of ze lachten me vierkant uit! Het is me wat.'
Doka lachte triomfantelijk.
'Heb ik je niet gezegd dat je nog grote ogen zou opzetten! En het is nog niet gedaan! Denk aan mijn woorden. Er zijn zonderlinge dingen gebeurd.'
Trui keek het oudje smekend aan.
'Waarom vertel je me niet wat je weet? Het is toch niet goed dat een onschuldige in de gevangenis blijft terwijl de echte dader ongehinderd blijft rondlopen!'
'Ik durf niet spreken,' zei Doka. 'Ik heb het je al gezegd. Mensen als ik doen er beter aan te zwijgen.'
'Maar je kan me toch vertrouwen?'
'De waarheid zal ook wel aan het licht komen zonder dat ik mij met dat boeltje ga bemoeien.'
'Dus jij weet wie vannacht op Schorreburg ingebroken heeft?'
'Ik? Hoe zou ik dat weten?'
'Je vermoedt tenminste iets!'
Trui zette vastberaden door. Ze was ervan overtuigd dat Doka het raadsel kon oplossen.
'Ik vermoed niets!'
Het bleef een paar ogenblikken stil.
'Het is in ieder geval die inbreker geweest die de brieven in mijnheer Gerard zijn schrijftafel verborgen heeft.'
Doka knikte.
'Misschien is dat de echte moordenaar wel die nu zijn schuld op iemand anders wil afschuiven.'
Doka luisterde maar zei niets. Trui begreep dat ze het oudje ook nu niet aan het praten zou krijgen.
'Ik ril nog als ik eraan denk dat er een moordenaar in het huis rondgespookt heeft. Durf je meegaan?'
'Waarom niet?' zei Doka. 'Ik heb het mijne wel gehad van het leven. Zoveel moois was er niet bij. Waarom zou ik dan bang zijn dat iemand mijn kaarsje zou uitblazen?'
Trui glimlachte.
'Ik ben zo klaar,' taterde Doka. 'Alleen wat kleren nemen en mijn mand. Morgen moet ik beslist de baan op.'
De twee vrouwen stapten zwijgend weg. Ze sloegen dadelijk de weg naar Schorreburg in. De schemering groeide snel. Geen van beiden

sprak nog een woord. Maar ze dachten aan hetzelfde.
Trui had een bijna onbedwingbare lust om Doka opnieuw uit te vragen. Maar de koppig samengeperste lippen van het vinnige wijfje vertelden al bij voorbaat dat het niet zou lukken!
'Nu jij er bent, zie ik niet zo tegen de nacht op,' zuchtte ze.
'Wat je zegt, mens!' knikte Doka.
De volgende dag, omstreeks drie uur, werd er gebeld. Trui dacht al dadelijk aan een nieuw bezoek van de onderzoeksrechter.
'Wat moet die vreselijke vent nou nog?' gromde ze.
Ze was dan ook heel erg opgelucht toen ze zag dat Ben Lorens voor de deur stond.
'Dag, mijnheer Lorens,' lachte ze. 'Aan het wandelen?'
Ben Lorens knikte.
'Ik kwam eens kijken hoe je het hier maakt,' zei hij. 'Gerard heeft me gevraagd om een paar boeken voor hem mee te nemen.'
'Is u erg gehaast?' vroeg Trui.
'Nee, waarom?'
Ben Lorens keek de huishoudster geamuseerd verbaasd aan.
'Scheelt er wat, Trui?'
'Wilt u meekomen naar de keuken, mijnheer. Daar is het lekker warm. En er zijn inderdaad een paar dingen gebeurd waarover ik graag met iemand zou praten.'
'Wel,' lachte Lorens, 'dat moeten dan toch wel ernstige dingen zijn. Ik ben reuze benieuwd, weet je!'
Hij volgde Trui naar de keuken.
De huishoudster schoof een rieten stoel bij de haard.
'Een kopje koffie?'
Ben Lorens knikte. Hij begon zijn zware mantel uit te trekken.
Toen de bezoeker knusjes geïnstalleerd was, begon Trui te vertellen. Ze sprak eerst over de geheimzinnige indringer en dan over het bezoek van de onderzoeksrechter.
'Er was niets gestolen!' besloot ze. 'Dan ligt het toch voor de hand dat die inbreker iets wilde brengen! En die brieven waren er de vorige dag niet. Mij vertelt niemand dat een onderzoeksrechter de derde keer dat hij een meubel doorzoekt, vindt wat hij bij de vorige keren niet eens opmerkte.'
'Dat is niet zo vreemd,' schokschouderde Ben. 'Vooral dan als je niet weet wat je eigenlijk zoekt!'
'Maar er was niets gestolen!'
Ben Lorens wreef over zijn kin. Hij dacht diep na.
'Geloofde de onderzoeksrechter wat je vertelde?'
Trui snoof verontwaardigd.

'Natuurlijk niet! Hij beweerde dat ik het hele verhaal verzonnen had en dat ik met mijnheer samenspande.'
'Je bent anders wel erg aan Gerard gehecht, niet?'
'Mijnheer is altijd heel goed voor me geweest,' zei Trui vastberaden. 'Ik zie niet in waarom ik hem in de steek zou laten nu het eens fout gaat. Ik had hem nochtans genoeg gewaarschuwd.'
Lorens dacht een poosje diep na.
'Trui, je mag het me niet kwalijk nemen,' zei hij dan. 'Maar je hebt zelf verteld dat je erg zenuwachtig was sedert Gerard in de gevangenis opgesloten werd. Misschien heb je benauwend gedroomd.'
'Nee,' zei Trui. 'Ik heb de volgende morgen vlekken van kaarsvet gevonden waar ik de kaars laten vallen had.'
Ben Lorens zuchtte.
'Nou, goed dan,' zei hij. 'Maar het lijkt me zo onwaarschijnlijk dat iemand het risico zou nemen om hier in te breken. En dat alleen maar om brieven te verstoppen.'
'Er zit meer voor hem aan vast.'
Ben Lorens glimlachte. Trui liet zich heus niet uit haar lood slaan.
'Stel je voor dat de onderzoeksrechter gelooft dat die brieven echt zijn. En neem maar van me aan dat hij dat ook doet. Dan zoekt hij beslist niet verder naar de echte schuldige. Mijnheer Gerard zal veroordeeld worden. Waarschijnlijk krijgt hij niet de zwaarste straf.'
'Hola, hola!' lachte Ben Lorens. 'Nou neem je er wel een loopje mee! Jouw opvatting over het gerecht is niet erg vleiend!'
'Ik heb er niet zo veel redenen toe om vleiend over die heren te denken.'
Trui haar gezicht stond stuurs en ongerust. Als ze er niet eens in slaagde om mijnheer Gerard zijn beste vriend te overtuigen, dan gaf ze geen duit meer voor die zijn kansen.
'Maak je geen zorgen, Trui,' suste Ben Lorens. 'Als die brieven inderdaad vals zijn, merken de heren van het gerecht dat heel vlug.'
Trui knikte. Zie je wel! Ben Lorens had gezegd: 'als die brieven vals zijn!' Dat betekende dus dat hij de mogelijkheid openliet dat de brieven echt konden zijn. Trui had medelijden met de jonge heer Van Dulken. En meteen werd ze wraakzuchtig woedend op Dora Torens!
'Gelooft u echt in de onschuld van mijnheer Gerard?' vroeg ze dunnetjes.
'Natuurlijk!' zei Ben Lorens. 'Gerard is mijn beste vriend. Ik ken

hem te goed om hem te verdenken van zoiets vreselijks als moord! Maar ik heb geen spiertje vertrouwen in Dora Torens. Zij is gevaarlijk. Zoals zij met Gerard gespeeld heeft! Onvoorstelbaar. Bijna dadelijk had ze de gevoelige snaar bij hem geraakt. Ze deed beroep op zijn goed hart en hij liep met open ogen in de val. En nou mag hij iedereen wat dan ook vertellen, geen man gelooft dat er niets tussen die twee geweest is. Je verbergt geen meid als Dora Torens alleen maar om kaart met haar te spelen!'
Trui keek Ben Lorens verbaasd aan. Wat bedoelde die? En kijk hem nou eens zijn oogjes dichtknijpen. Net een kat die een lekker vet vogeltje ziet!
Ben Lorens kuchte. Hij merkte dat zijn grapjes niet in goede aarde vielen. Hij wist een ogenblik geen raad met zijn houding.
'Blijf jij nog altijd alleen in dit huis?' vroeg hij dan belangstellend.
'Nee,' zei Trui, 'dat durf ik niet langer doen. Ik heb iemand gevonden die samen met me de nacht doorbrengt.'
'Een familielid?'
'Nauwelijks familie. Misschien kent u Doka. Zij is een oud vrouwtje dat met garen en band vent.'
'Ach ja! Ik heb haar wel eens gezien. Nou, aan zo'n oudje zul je niet zoveel steun hebben als er weer iemand inbreekt!'
Trui haalde haar schouders op.
'Het is er me meer om te doen iemand te hebben met wie ik af en toe wat kan babbelen!'
'Nou, dan heb je met Doka wel raak gemikt. Die komt overal en pikt waarschijnlijk allerlei nieuwtjes mee.'
Trui lachte.
'Nog een kopje koffie?'
Lorens weigerde glimlachend.
'Nu doet ze erg geheimzinnig,' vertelde Trui.
Ze dronk een slok van haar koffie.
'Ik ben ervan overtuigd dat ze meer afweet van de moord op Poston. Maar ze wil er niet over praten.'
'Waarom weet je dat zo zeker?' vroeg Ben Lorens.
Er klonk duidelijk spanning door in zijn stem.
'Wel, ze maakt allerlei vage toespelingen.'
'Dat kan gewoon gebazel zijn van een oude vrouw die indruk probeert te maken.'
'Nee, ze beweert dat ze er zeker van is dat mijnheer Gerard onschuldig is!'
'Maar dat is belangrijk!' schreeuwde Ben Lorens. 'Als die vrouw echt iets weet moet ze praten! Dat is gewoon haar plicht!'

Trui knikte zuchtend.
'Dat heb ik haar al met handen en voeten uitgelegd. Maar ze is bang dat haar iets overkomt.'
Ben Lorens sprong van zijn stoel op.
'Ze praat gekheid!'
'Dat moet je haar beslist eens aan haar verstand proberen te brengen. Dan ken je de lui van het Zoute niet. Die leven volgens hun eigen regels. Hoe meer je ziet en hoe meer je weet hoe beter het voor je is. Maar je moet ook kunnen zwijgen!'
'Het leven van een man staat op het spel!'
'Haar leven misschien ook als ze praat. De moordenaar zou misschien wraak kunnen nemen.'
'Er bestaat politie!'
'Laat het maar aan mij over,' zei Trui. 'Ik krijg haar wel aan het praten. Ze heeft vertrouwen in me en ze brandt van verlangen om haar hart te luchten. Nog een paar dagen geduld.'
Ben Lorens sloeg met zijn vuist op de tafel.
'Wat een onmogelijke situatie! Beeld je maar eens in wat Gerard intussen doormaakt! Heb je al eens een gevangenis aan de binnenzijde gezien?'
Trui schuddekopte.
'Vreselijk is het! En een onschuldige kerel moet daar blijven omdat een oud wijf niet wil praten!'
'Goed, ik zal vanavond nog met haar praten. Maar ik smeek u, zeg voorlopig nog niets aan de heren van het gerecht.'
'Afgesproken!' zei Ben Lorens. 'Maar maak alsjeblieft voort. De idee dat mijn vriend langer dan strikt noodzakelijk in die ellendige gevangenis moet blijven, bezorgt me kippevel!'
Ben Lorens stond op. Zijn gezicht stond zorgelijk.
'Wanneer komt die vrouw thuis?'
'Geen idee,' zei Trui. 'Maar ik had liever dat u haar niet eerst ontmoette. Ze zou misschien bang worden...'
Ben Lorens fronste zijn voorhoofd.
'... ik bedoelde er niets mee,' zei Trui vlug. 'Maar ze is erg schichtig. Vooral met mensen die ze niet kent.'
Ben Lorens knikte.
'Goed,' zei hij, 'zoals je wilt. Maar denk eraan dat het lot van Gerard dan alleen in jouw handen ligt.'
Trui kwam stevig onder de indruk.
'Ja, mijnheer Lorens,' zuchtte ze. 'Ik zal eraan denken.'
'En breng me dadelijk op de hoogte als er nieuws is! Ik loop nog even in de werkkamer van Gerard binnen om een paar boeken te

halen.'
Trui liep met Ben Lorens mee. Ze maakte de deur voor hem open. De grote kamer zag er hol en doods uit.
'Brrr!' rilde Lorens. 'Wat ongezellig.'
'Zeg dat wel, mijnheer,' zuchtte Trui. 'Ik zal blij zijn als die nachtmerrie voorbij is.'
Ben Lorens streek met zijn wijsvinger langs de ruggen van de rijk ingebonden boeken. Hij nam er een drietal uit de rekken en liep dan naar buiten.
'Nog eens, Trui, doe alles om die vrouw aan het praten te krijgen,' zei Ben Lorens. 'Er hangt teveel van af. Zou ze nog niet thuiskomen?'
'Ze moet nu beslist al op de terugweg zijn. Ze komt gewoonlijk tegen valavond thuis,' zei Trui.
'Goed, goed,' knikte Lorens. 'Ik heb je daarnet wel begrepen. Slaapwel, Trui. Ik hoop dat Gerard morgen met mij komt eten in Sluis.'
Trui ging aan het werk om de avondmaaltijd klaar te maken. Iets stemde haar onrustig. Maar ze kon niet precies zeggen wat het was. Ach, ze moest nou niet gaan dubben. Doka zou heel spoedig thuiskomen en dan zou ze het vrouwtje dwingen te vertellen wat ze wist. Desnoods zou ze zelfs de gendarmes waarschuwen. Ook al geloofden die dan niet het eerste woord van wat Trui hen vertelde!
Na een uur ongeveer keek Trui verbaasd op de klok. Het was buiten helemaal donker en Doka was nog niet terug. Dat was beslist ongewoon. Trui liep de tuin door tot bij het hek. Maar ze zag niemand op de weg.
'Waar hangt Doka uit? Zou ze iets vermoeden?'
Grommend ging Trui weer naar binnen. Ze rilde in de vochtige avondwind. Ze ging aan tafel zitten en begon te eten. Maar het smaakte haar niet. Ze kende Doka. Die zou nooit een buitenkans als dit verblijf op Schorreburg laten ontglippen.
Maar waar bleef ze dan? Het leek wel of het tikken van de klok spottend klonk, vol leedvermaak.
De wijzers sprongen met schokjes voort over de vergeelde wijzerplaat. Het werd negen uur, halftien.
'Ik ga naar bed,' zuchtte Trui. 'Ik hoop alleen dat Doka geen ongeval gehad heeft.'
Toen ze al op de trap was, werd er luid op de voordeur gebonsd. Trui schrok. Wat betekende dat? Haastig ging ze terug naar beneden en maakte open.
'Wie is daar?' vroeg ze.

In de duisternis kon ze wel een paar gedaanten onderscheiden maar ze zag niet wie het precies waren.
'We hebben Doka gevonden. Hier vlakbij. Ze lijkt er erg aan toe. Mogen we ze naar binnen brengen?'
Trui werd er koud bij.
'Natuurlijk,' stamelde ze. 'Kom vlug naar binnen.'
Toen herkende ze de twee gendarmes die in de buurt altijd hun wachtronde liepen.
Trui hief de lamp hoog boven haar hoofd om de mannen bij te lichten. Het schijnsel viel op het wasbleke gezicht van Doka. Hemeltje! Er vloeide bloed uit een wonde aan haar voorhoofd.
'Waar mogen wij haar brengen?' hijgde de gendarme die Doka bij haar voeten opgenomen had. 'Je zou het haar niet nageven. Maar dat oude mens weegt als lood.'
'Kunnen jullie haar de trap opdragen?' vroeg Trui. 'Het zal beter voor haar zijn als ze in een bed ligt.'
'Vooruit maar!'
Trui ging voor. Ze gooide het bed open en streek automatisch de lakens glad. Heel behoedzaam legden de gendarmes de oude vrouw neer. Eén ogenblik vreesde Trui dat Doka dood was. Maar dan merkte ze dat het vrouwtje nog licht ademde.
'Ik ga dadelijk een dokter halen,' zei één van de gendarmes. 'Ze is er beslist lelijk aan toe. Iemand moet haar neergeslagen hebben. Met een stok of een hamer. Letten jullie zo lang op haar. Moest ze iets zeggen, teken het dan zo getrouw mogelijk op. Misschien geeft dat een aanwijzing om later de aanrander te vinden.'
Hij stommelde de trap af. Trui hoorde de voordeur dichtslaan.
Ze schoof de dekens tot onder Doka haar kin.
'Een vreemde geschiedenis,' zuchtte de gendarme.
Hij had zijn kepie afgezet. Zijn gezicht was hoogrood.
'Als jij alles wist, zou je nog meer vreemd kijken,' dacht Trui.
Want voor haar stond het vast dat de overval op Doka iets te maken had met wat het vrouwtje wist over de moord op Poston. Met wie had Doka erover gesproken? Als Trui dat kon uitvissen, had ze de schuldige misschien wel te pakken.
En dan had ze ook de moordenaar van de schilder bij zijn lurven!
Eén ogenblik kwam Trui in de verleiding om alles te vertellen aan de gendarme. Maar ze moest eerst zeker zijn dat Doka het zou rooien. Waar bleef in 's hemelsnaam die dokter?
'Ik had haar gevraagd hier te komen wonen tot mijnheer Gerard thuiskwam. Ik was bang. Je weet toch dat hier ingebroken werd?'
De gendarme schudde zijn hoofd.

'Ik ben bij de commandant geweest. Het was ook al zo'n vreemde zaak. Iemand brak in maar nam niets mee. Integendeel, hij bracht een stel valse brieven!'
De gendarme fronste zijn voorhoofd. Wat vertelde Trui hem daar?
'Valse brieven?'
Trui knikte.
'Daar stond in dat mijnheer Gerard Dora Torens al kende voor de moord op Poston gebeurd was. En dat is niet waar. Ik neem alle brieven van de postbode aan. Een brief van Dora Torens zou me beslist wel opgevallen zijn.'
De gendarme knikte op zijn beurt.
'Zou ik de wonde mogen uitwassen?' vroeg Trui die naar het stille gezicht van Doka keek.
'Als ik jou was, zou ik er niet aan raken,' zei de gendarme. 'De dokter zal dadelijk hier zijn. Zeg, die geschiedenis met die brieven, heb je daarover al met iemand gesproken?'
'Ik ben bij de commandant geweest. Die heeft heel vriendelijk naar me geluisterd. Maar op zijn gezicht stond duidelijk te lezen dat hij er geen snars van geloofde.'
De gendarme krabde nadenkend op zijn kruin. Misschien lag hier voor hem een kans op promotie. Want stel je nou eens even voor dat die huishoudster het juist voor had. Dan waren die briéven afkomstig van iemand die de schuld voor de moord op Poston van zich af wou schuiven.
'Het wordt onveilig op het Zoute,' zei hij schijnbaar achteloos. 'Eerst die schilder en nu dit oude vrouwtje. Natuurlijk bestaat er geen verband tussen die twee zaken maar...'
'Zeg dat niet te gauw!' kwam Trui tussenbeide.
Ze voelde niet dat de gendarme haar handig aan het uithoren was.
'Zij kan toch onmogelijk iets met die moord op Poston te maken hebben?'
'Misschien heeft zij wel iets gezien! Zij is de hele dag onderweg, moet je rekenen!'
De gendarme knikte.
'Ze had er trouwens al met mij over gepraat,' zei Trui. 'Ze beweerde dat ze dingen wist die ze liever niet openbaar maakte. En nou zie je waar dat haar gebracht heeft!'
'Ja, als je dingen weet die van belang zijn voor een onderzoek van het gerecht, praat je beter vrijuit. Dan kunnen wij iets doen om de getuigen te beschermen,' antwoordde de gendarme.
Doka ademde nog altijd erg zwak. Trui boog zich voorover.
'Wanneer komt die dokter eindelijk? Ik ben bang dat ze...'

Trui kon haar zin niet afmaken. Er werd beneden gebeld.
Haastig liep ze de trap af om de deur te openen. De oude dokter liep haar zonder een groet voorbij. Trui zag dat de commandant van de gendarmes en iemand die ze niet kende achter hem aan naar boven liepen.
'Warm water!' schreeuwde de dokter. 'En een paar stukken zuiver linnen.'
Trui was dadelijk in de weer. Gelukkig hield ze altijd een ketel water op het vuur. In een ogenblik zou ze die aan het koken hebben.
De dokter had Doka onderzocht toen Trui opnieuw boven kwam.
'Geen twijfel,' zei hij. 'Dit is een misdaad. Iemand heeft haar minstens driemaal op haar hoofd geslagen. En hij deed het nog niet zo zachtjes ook. Ik vrees voor een schedelbreuk. Het is me trouwens een raadsel hoe een oud wijfje als Doka die klappen overleefd heeft.'
Heel voorzichtig begon hij de wonde aan het voorhoofd van de vrouw te zuiveren.
Doka kreunde één keer. Toen de dokter snel en handig een verband om haar hoofd wikkelde. Ze gaf geen ander teken van leven.
'Er zal bij haar gewaakt moeten worden.'
'Dat zal ik doen,' zei Trui.
'Er zal ook één van mijn mannen hier blijven,' zei de commandant. 'De zaak is me wat te geheimzinnig.'
Iedereen keek verbaasd.
'Deze aanslag lijkt op het eerste gezicht volkomen zinloos. Het geld dat ze bij zich had, is er nog. Dus kan de overval niet als roof beschouwd worden. Er moet meer achter schuilen.'
Trui keek vreemd op. Waren er dan toch nog mensen die erover dachten zoals zij.
Ze besloot voorlopig maar niets te zeggen over wat Doka haar verteld had. Als er een gendarme bij het vrouwtje bleef kon er immers niets gebeuren.
De dokter en de commandant vertrokken. De gendarme die tevoren al in het huis gebleven was, kreeg de opdracht om samen met Trui te waken. Hij vond het best.
'Blijf een paar minuten alleen bij haar,' zei Trui toen de anderen weg waren. 'Ik zet een kan koffie. Wil je ook nog wat eten?'
'Nee, koffie alleen is ruim genoeg.'
De huishoudster ging meteen aan de slag. De gendarme nam een opschrijfboekje uit zijn zak en krabbelde een paar woorden op het papier. Dan knikte hij. Het kon best kloppen. Hij moest alleen nog

een en ander uitzoeken.
De volgende morgen kwam de cipier Gerard Van Dulken al heel vroeg halen. De advocaat die Gerard gevraagd had, was er. Het was een jonge man die nochtans op een heel korte tijd een buitengewone reputatie had verworven.
'Meester Delanghe? Blij u te ontmoeten,' zei Gerard nadat ze elkaar de hand gedrukt hadden.
'Mijnheer Van Dulken,' zei de advocaat, 'ik ga geen omwegen volgen. Hebt u iets met die moord te maken?'
'Nee,' zei Gerard, 'helemaal niets. Alles is het gevolg van een vreemde samenloop van omstandigheden.'
'Goed,' zei de advocaat, 'dat vinden we dan wel uit. Ik heb uw dossier ingezien. Ik begrijp niet hoe ze u hier hebben kunnen houden. U had er beter aan gedaan meteen een advocaat onder de arm te nemen.'
'Ze hebben me laten verstaan dat het alleen maar een slechte indruk kon maken als ik dat deed,' zuchtte Gerard.
'Larie,' snauwde meester Delanghe, 'u heeft het recht aan uw kant. Dit onderzoek is trouwens op een onvoorstelbare manier gevoerd. Ik wed dat ik u hier in geen tijd buiten heb. Geeft u me nu eens uw versie van de feiten.'
Gerard Van Dulken vertelde voor de zoveelste maal alles wat er gebeurd was. De advocaat luisterde en maakte af en toe een aantekening.
'Goed,' zei hij, toen Gerard uitgepraat was. 'De hele beschuldiging tegen u berust dus op twee feiten waarvan één hoegenaamd niet vaststaat. In de eerste plaats heeft u Dora Torens verborgen na de moord. Ten tweede bestaat het vermoeden dat u het meisje al langer kende, dat zij uw minnares was en dat u daarom, in een aanval van jaloersheid, Poston zou hebben neergestoken. Dat is alles. Verder geen enkel bewijs van uw schuld. Onvoorstelbaar! Ik vraag vandaag nog een onderhoud met de onderzoeksrechter.'
Gerard Van Dulken voelde alle hoop weer opleven. Hij leek de woorden van de advocaat wel te drinken.
'Maakt u zich alleen geen illusies,' waarschuwde meester Delanghe. 'Als de raadkamer ondanks mijn tussenkomst uw arrestatie bevestigt, moeten we in beroep gaan. U hoort nog wel van me.'
De jonge advocaat stond op en drukte Van Dulken de hand.
'Tot vanavond of tot morgen.'
Gerard zag hem vertrekken. Het stoffige vertrek was niet meer zo troosteloos. Alles kon nu heel snel in orde komen.

Uur na uur verstreek. Gerard probeerde te lezen of een brief te schrijven. Maar hij kon zich niet concentreren.
Meester Delanghe stak intussen een bezoek af bij de onderzoeksrechter. De magistraat ontving hem hooghartig. Maar heel snel al moest hij zijn houding wijzigen.
'Meester, u moet begrijpen dat alles tegen Van Dulken pleit!'
'Mijnheer de onderzoeksrechter, ik nodig u uit om samen het dossier door te nemen. Dan zult u dadelijk inzien dat heel uw beschuldiging geen steek houdt. U heeft niet één bewijs in handen. Kunt u mij één getuige citeren die Dora Torens in het gezelschap van mijn kliënt gezien heeft?'
'Er zijn die brieven!'
'Vals van de eerste letter tot de laatste.'
'Dat is niet bewezen!'
'Heeft u het verslag van de handschriftkundige al? Nee? Wel, zelfs een leek in het vak kan zien dat de brief die Torens uit Rotterdam geschreven heeft en het pakje dat u zo opportuun mocht ontdekken niet door dezelfde hand geschreven zijn!'
'Ze kan haar handschrift verdraaid hebben!'
'Dat gelooft u zelf niet! Waarom zou ze ook?'
'Dora Torens is vreselijk geslepen!' argumenteerde de onderzoeksrechter. 'U kent haar niet.'
'Ach wat! Waarom heeft ze dan die brief naar Van Dulken geschreven toen ze veilig en wel in Rotterdam zat? Over het feit dat u zonder officieel mandaat de briefwisseling van Van Dulken hebt geopend, zou ik trouwens ook nog een woordje willen wisselen.'
De onderzoeksrechter kreeg het erg benauwd.
Hij probeerde nog wat in te brengen maar meester Delanghe praatte alle bezwaren in een handomdraai weg.
En ondanks dat bevestigde de raadkamer een paar uur later het aanhoudingsmandaat tegen Gerard Van Dulken.
Meester Delanghe was gewoon ziedend. Hij tekende dadelijk beroep aan bij het beroepshof te Gent.
En twee dagen later kwam het bevel dat Van Dulken op staande voet moest vrijgelaten worden.
Een triomfantelijke meester Delanghe bracht Gerard het goede nieuws.
'Zo, mijnheer Van Dulken, dat is dan voorlopig opgelost. U zal er rekening moeten mee houden dat ze u nog een poosje de duivel zullen aandoen.'
Gerard haalde zijn schouders op. Als hij maar vrij was, kon de rest hem bitter weinig schelen.

'En Dora? Wat gebeurt er met haar.'
'Mag ik u een goede raad geven, mijnheer Van Dulken?' zei de advocaat. 'Een heel goede raad?'
Gerard knikte een beetje verbaasd.
'Bemoei u niet langer met Dora Torens. Dat kan alles maar in een verkeerd daglicht stellen. Zij is inderdaad dieper in die zaak Poston verwikkeld als zich eerst liet aanzien. Dus, uitkijken is de boodschap.'
Gerard knikte. Maar diep in zijn hart voelde hij een intens medelijden met de strandloopster die zoveel van de vrije lucht en de zee hield.
Een uur later was Gerard uit de gevangenis ontslagen. Hij duizelde toen hij weer frisse lucht inademde. Hij stapte wankelend en onzeker. In een rustige zijstraat ging hij tegen een gevel leunen. Het was voorbij. De nachtmerrie hield hem niet langer in haar beklemming gevangen. Hij was opnieuw vrij.
Maar hoe zouden zijn vrienden, zijn bekenden reageren? Hij besloot eerst een paar dagen thuis door te brengen. Op die manier zou hij zijn evenwicht terugvinden. En dan zou de rest vanzelf weer in orde komen.
Hij wandelde naar het station van Brugge en vroeg een koetsier om hem naar Knokke te brengen. De man bekeek hem eerst achterdochtig maar gromde tenslotte instemmend. In het rijtuig leunde Gerard achterover. Pas nu voelde hij hoe uitgeput hij eigenlijk was. Hij keek door het kleine portierraampje. Buiten was het bijna volop winter. De schoonheid van de kale bomen en de omgeploegde velden deed hem pijn. Hoe erg had hij dat alles gemist in zijn kleine, benauwde cel. De heldere hemel voorspelde vriesweer. Duiven trippelden huiverig op de daken van de lage boerderijen in de polder.
Waarom deden zij hem opeens aan Elvira denken? Hoe zou de oude heer Van Breeden nu reageren? Zou hij zich blijven verzetten tegen ieder contact?
'Knokke, mijnheer!' schreeuwde de koetsier.
'Ik moet nog een eindje verderop,' antwoordde Gerard. 'Naar Schorreburg. Op de weg naar het Zoute!'
Bijna onwillig rukte de koetsier aan de teugels. Het paard stapte loom voort. Hier kende Gerard iedere boom, iedere struik. Zijn hart klopte wild toen hij de muren van Schorreburg door de kale takken van de bomen heen zag schemeren. Hij trilde over zijn hele lichaam. Pas nu besefte hij volledig wat hij op het spel gezet had.

DOKA VERDWIJNT

Gerard Van Dulken rekende snel af met de koetsier. Hij duwde het zware hek open en liep over het brede tuinpad op zijn woning af. Dorre blaren ritselden onder zijn voeten. De grote tuin maakte een eenzame en verwaarloosde indruk. Maar voor Gerard was het de mooiste tuin die hij zich kon dromen. Hij rechtte zijn rug en haalde diep adem. Hij was bijna jongensachtig verheugd. Eindelijk weer thuis!

Uitgelaten rukte hij aan de bel. Hij hoorde iemand langzaam komen aansloffen. Dan werd een grendel weifelend weggeschoven. Trui gluurde nieuwsgierig en afwijzend door de kier. Toen zag ze wie er op de stoep stond. Meteen zwaaide de deur wagenwijd open. Een mengsel van verrassing en vreugde straalde op haar gezicht.

'Mijnheer!' juichte ze. 'Hebben ze u vrijgelaten?'

Terwijl ze Gerard zijn handen greep, sprongen er tranen in haar ogen. De jonge man keek de huishoudster verbaasd aan. Was dat dezelfde norse, zwijgzame vrouw die hij gekend had? Maar de ontroering van de huishoudster gaf hem een warm gevoel om zijn hart.

'Wat ben ik blij dat u er weer bent!' herhaalde Trui voortdurend. 'Ik heb net koffie gezet. Heeft u al gegeten? Ik kan dadelijk wat klaarmaken als u dat wenst.'

Gerard liet zich maar bemoederen. Hij volgde Trui naar de keuken en liet zich met een behaaglijke zucht in één van de stoelen naast de kachel vallen.

Trui liep bedrijvig af en aan. Ze toverde van ergens een stuk kruimige koek te voorschijn. Gerard glimlachte. Hij snoof de sterke geur van de koffie diep op voor hij dronk. Hij voelde zich opeens een ander mens.

'Ik zal meteen vuur maken in uw werkkamer,' zei Trui en liep naar de deur.

'Trui!' riep Gerard. 'Daar is helemaal geen haast bij, hoor! Ik ben niet van plan om dadelijk te gaan werken. Vertel me eerst eens wat er zoal op Schorreburg gebeurd is sedert mijn vertrek.'

Trui draaide zich langzaam om. Gerard merkte dat er iets aarzelends lag in haar houding, iets terughoudends.

'Is er wat?' vroeg Gerard bezorgd.

Trui ging terug aan de tafel zitten en wreef over haar voorhoofd. 'Er zijn inderdaad vreemde dingen gebeurd,' zei ze. 'Erg vreemde dingen.'

Gerard hield het niet langer vol.

'Trui, in 's hemelsnaam. Draai er toch niet omheen ! Wat is er dan gebeurd ?'
'Ik heb... ik dacht er goed aan te doen.'
Gerard werd woedend.
'Vertel op !'
'Er is nog iemand in dit huis.'
Gerard keek doodverbaasd. Hij wist nu helemaal niet meer waar hij het had.
'En wie dan wel ?'
'Doka. Die oude vrouw die met garen en band vent. Ze woont op het Zoute. Ze is zwaar gekwetst.'
'Gekwetst ? Trui, wil je nou eindelijk eens klare taal spreken ? Ik snap geen jota van wat je zegt.'
En toen ging Trui aan het vertellen. Van de vreemde inbreker, de onderzoeksrechter die onverwacht de brieven vond die Dora Torens zou geschreven hebben, van haar eigen angst en van het bezoek van Doka.
Gerard Van Dulken luisterde ongelovig.
'Na die nacht heb ik Doka, die een verre nicht van me is, gevraagd om hier in te trekken. Ik had nog een andere bedoeling. Doka had een paar toespelingen gemaakt op de moord op de schilder. Ze beweerde dat ze er meer over wist. Ik heb een paar keer geprobeerd haar aan het praten te krijgen. Maar dat lukte niet zo best. Op een avond kwam ze niet thuis. Twee gendarmes die hun ronde liepen, vonden haar in de buurt. Iemand had haar neergeslagen en voor dood achtergelaten. De dokter vreest voor een schedelbreuk of een heel ernstige hersenschudding.'
'Wat heeft dat met die moord te maken ?' riep Gerard opgewonden. 'De eerste de beste landloper...'
'Neen, mijnheer,' schuddekopte Trui. 'Ze had heel wat geld bij zich. Daar heeft haar aanrander geen vinger naar uitgestoken. Ik ben ervan overtuigd dat ze haar mond voorbijgepraat heeft en dat de echte moordenaar van Poston haar daarom neerknuppelde. Toen hij dacht dat ze dood was, is hij er vandoor gegaan !'
Gerard trommelde op de tafel. Een diepe rimpel sneed zijn voorhoofd in tweeën.
'We zijn misschien dichter bij de oplossing dan we vermoeden,' fluisterde hij.
'Zal ik toch maar vuur maken ?' zei Trui.
Gerard knikte zonder een woord te spreken.
Wat een situatie. Zou Doka al ondervraagd zijn ? Trui had er met geen woord over gerept. Waarschijnlijk was het oudje dus nog

altijd bewusteloos. Gerard stond op en liep naar zijn slaapkamer. Hij wou allereerst een ander pak aantrekken en de muffe gevangenislucht kwijtraken.
Een uur later voelde hij zich een ander mens. In zijn werkkamer brandde een vinnig vuur. Gerard liep het hele vertrek wel drie keer door. Hij streelde langs de boeken en al de vertrouwde voorwerpen. Uit de lade van zijn schrijftafel nam hij de foto van Elvira Van Breeden.
Hij voelde zich opeens erg ontroerd. Wat verlangde hij naar dat lieve meisje van hem. Morgen zou hij naar Sluis gaan, wat er ook gebeure!
'Ik moet ook een brief schrijven aan Ben Lorens,' zei hij luidop. 'Die beste kerel moet weten dat ik vrij ben.'
Hij ging met een behaaglijke zucht aan zijn schrijftafel zitten en begon te schrijven. De klok tikte vertrouwd. Terwijl Gerard schreef, vervaagde de herinnering aan de lange, eentonige, wanhopige uren die hij in de gevangenis doorgebracht had.
Voor het eerst sedert lang voelde hij zich veilig en vol vertrouwen in de goede afloop.
De volgende dag, vlak na de middag, liep Gerard Van Dulken door de straten van Sluis. Hij had er de hele weg over gepiekerd hoe hij Elvira te spreken kon krijgen.
Opeens bleef Gerard als versteend staan. Elvira! Ze kwam de hoek om. En meteen zag zij hem ook. Haar gezicht drukte ongeloof maar ook een intense, hoopvolle vreugde uit.
'Gerard!'
'Elvira!'
Ze lagen in elkaars armen en kusten elkaar. Ze vergaten gewoon plaats en tijd.
'Ik heb zo naar je verlangd,' fluisterde Elvira. 'Zo vreselijk erg naar je verlangd.'
Gerard kon niet praten. Iets in zijn keel maakte dat onmogelijk. Hij kuste Elvira opnieuw. Ze drukte zich nog vaster tegen hem aan. Haar vingers knepen in zijn armen.
'Je bent vrij! Vrij!'
Gerard knikte.
'Voorlopig wel, ja!'
Elvira keek hem verbaasd aan.
'Bedoel je dat ze je misschien opnieuw opsluiten?'
'Maak je maar geen zorgen, Elvira,' lachte Gerard. 'Zo'n vaart zal het wel niet lopen.'
De twee jonge mensen wandelden naast elkaar voort. Ongemerkt

waren ze op weg naar de polder waar ze vroeger zo vaak samen gewandeld hadden.
'Ik zou de gedachte niet meer verdragen,' zuchtte Elvira. 'Het wordt trouwens opnieuw moeilijk voor me. Eer het avond is, weet mijn vader dat je in Sluis geweest bent en dan hebben we meteen de poppen aan het dansen.'
'Een paar dagen geduld, kleintje,' zei Gerard vol vertrouwen. 'Ik heb trouwens heel belangrijk nieuws.'
En hij vertelde uitvoerig over Doka en het geheim dat die kende.
'Maar dat is prachtig!' riep Elvira opgetogen. 'Dan is alles zo goed als opgelost.'
'Niet te haastig!' suste Gerard. 'De kans bestaat dat het oudje alleen maar gefantaseerd heeft om indruk te maken.'
'Waarom zou iemand haar dan neergeknuppeld hebben?'
Gerard knikte.
'Nou, we zullen wel zien!'
'Gerard, ik moet nu naar huis. We moeten geen moeilijkheden zoeken. Ontmoeten we elkaar morgen? Hier?'
Gerard glimlachte. Hij knikte en nam het meisje opnieuw in zijn armen. Minutenlang stonden ze zo. Toen maakte Elvira zich van Gerard los, duwde haar hoedje wat rechter en knipoogde.
'Tot morgen!'
Gerard wuifde haar na tot ze achter een hoge haag verdwenen was. In gedachten verzonken wandelde hij terug. Bij het hek van Schorreburg greep iemand zijn arm beet.
'Gerard.'
De jonge man keek verbaasd op. Wat moest Daan Van Breeden nou nog van hem?
'Gerard, ik hoorde dat ze je vrijgelaten hadden. Ik wou...'
'Je wou me bekijken, wat?' snauwde Gerard. 'En me vertellen hoe jammer je het vindt dat ze niets gevonden hebben om me langer op te sluiten.'
Daan Van Breeden voelde zich duidelijk niet lekker.
'Gerard,' zei hij, 'ik wou je zeggen dat ik erg blij ben dat ze je niet langer opgesloten houden. Het gebeurt dat ik nadenk. En ik geloof dat ik heel slecht gehandeld heb. Ik bied je mijn excuses aan.'
Gerard Van Dulken antwoordde niet.
'Je moet begrijpen dat je voor mij tot dezelfde groep lui behoorde als mijn vader.'
'En wat zou dat?' snauwde Gerard. 'Betekent dat dan dat kerels als jij gewoon mijn leven mogen verwoesten? Heb je wel eens

bedacht wat die gekheid van je had kunnen veroorzaken ?'
Nu hij zijn hart gelucht had, voelde Gerard zijn woede zinken. Daan was toch Elvira haar broer. Bovendien was alles terecht gekomen. Hij had zijn meisje terug en was opnieuw vrij. Het kon alleen maar een kwestie van tijd zijn voor zijn onschuld bewezen was.
Hij haalde diep adem en stak zijn hand uit.
'Nou goed, Daan. Laten we er niet meer over praten.'
'Dank je, Gerard,' zei Daan, 'je bent een fidele vent. Als ik iets kan doen om mijn fout te herstellen, moet je het zeggen.'
Gerard maakte de deur van zijn woning open. Glimlachend wenkte hij Daan om hem te volgen.
Tien tellen later zaten ze tegenover elkaar in de verwarmde werkkamer van Schorreburg.
Daan keek naar de foto van Elvira.
'Komt alles weer goed tussen jullie twee ?' vroeg hij.
'Gelukkig maar,' glimlachte Gerard. 'Weet je, toen ik in de gevangenis zat, kon ik uren van haar liggen dromen. Het is gek ! Je voert hele gesprekken. En na een tijdje ga je zo in het spelletje op dat het je toeschijnt alsof de persoon met wie je praat echt aanwezig is.'
Daan Van Breeden knikte. Ze bleven nog een tijdje doorkeuvelen. Gerard vertelde over de brieven, over de vreemde overval waarvan de oude Doka het slachtoffer geworden was.
'Ik denk opeens aan iets,' zei hij en stond op.
Uit een doosje dat op zijn schrijftafel stond, haalde hij een rafelig lapje waarop een knoperen knoop bengelde.
'Dat lijkt wel een stuk van een jagersjas,' zei Daan. 'Waar heb je dat vandaan ?'
'Op de avond van de moord, terwijl ik met Dora Torens door het bos liep, viel iemand haar aan. Bij de worsteling rukte ik dit ding af. De kerel vluchtte weg. Ik dacht dat ik het ooit nog eens als bewijsstuk zou kunnen gebruiken. Ik had zelfs een ogenblik gevreesd dat jij de dader kon zijn.'
Daan Van Breeden schudde zijn hoofd.
'Ik heb nooit zo'n jas gehad. Maar ik heb er wel eens één gezien !'
Gerard borg de knoop weer weg.
'Zoveel van die jassen zijn er beslist niet op het Zoute. Als ik de eigenaar ken, heb ik waarschijnlijk ook de moordenaar van Poston te pakken.'
Daan keek nadenkend voor zich uit. Hij vroeg zich duidelijk af waar hij zo'n jas had gezien en wie hem droeg.

Het gesprek wou niet meer vlotten. Na een paar minuten ging Daan Van Breeden weg. Zijn voorhoofd was nog steeds zorgelijk gerimpeld.
Licht voorover gebogen liep hij het hek uit. Gerard keek hem na. Hij hoopte in stilte dat Daan ooit eens zijn losbandige leventje zou opgeven.
Terwijl hij door het duin slenterde, bleef Daan Van Breeden maar dubben.
'Ik weet nou wie zo'n jagersjas heeft,' mompelde hij. 'Ik moet dadelijk een en ander uitzoeken. Als mijn vermoeden juist is, zal Gerard vreemd opkijken. Wie zou zoiets gedacht hebben ? Ik moet alleen opletten dat ik alweer niet overhaastig te werk ga. Alhoewel ik bijna zeker ben dat ik me niet vergis !'
De volgende morgen maakte Gerard een lange wandeling. Hij was zowat uitgehongerd toen hij weer thuis kwam.
Trui stond handenwringend naar hem uit te zien.
'Doka is weg!' schreeuwde ze.
'Wat ?'
Gerard greep Trui haar arm.
'Hoe is dat mogelijk ?'
'Ik weet het niet. Ze heeft zelfs haar mand met koopwaar meegenomen.'
Gerard liep naar de kamer waar Doka gelogeerd had. Niemand. Geen spoor meer van de oude vrouw.
'Heb je dan niets bemerkt ?' vroeg Gerard.
'Ik heb een deur horen slaan. Maar ik meende dat het de wind was. Wie denkt nou aan zoiets ?'
'En ik geloofde dat ze te zwak was om op haar benen te staan !' snauwde Gerard. 'Ze heeft ons fijntjes bij de neus gehad.'
Hij sloeg de deur woedend achter zich dicht en beende de trap af.
'Ik ga dadelijk de gendarmes waarschuwen,' riep hij. 'Misschien kunnen ze haar nog ergens onderscheppen.'
Gerard liep snel. Toen hij hijgend zijn verhaal gedaan had, keek de commandant hem onderzoekend aan.
'Begrijpt u er wat van ?'
Gerard schudde moedeloos zijn hoofd.
'Gisteren nog was ze niet eens in staat om een antwoord te geven. Was ze bang ?'
'Ik heb geen woord met haar gewisseld !'
De commandant gaf instructies om de vrouw op te sporen.
Gerard vertrok. Toen hij buitenkwam, was het donker. Hij voelde zich zo opgewonden dat hij besloot om zelf naar de hut van Doka

te wandelen. Hij hoopte tegen beter weten in dat hij haar daar zou vinden. De wind blies snijdend over het Zoute.
De lucht was vol van de geuren van de zee. Duizenden sterren straalden hard in een stalen vrieshemel. Na een lange wandeling bereikte Gerard het huisje. Het lag donker en verlaten tussen een paar schrale bomen. Er brandde geen licht.
Gerard tastte naar de deurknop. Die draaide kriepend om.
De deur knarste open.
'Doka?'
De stem van Gerard echode hol in het lage huisje.
'Doka, ben je daar?'
In het kamertje waar Gerard stond hing een lucht van onfris linnen en schimmel. Hij streek een lucifer aan. Niemand. De hut was leeg en het was duidelijk dat niemand er sedert dagen geweest was. Overal lag een dunne laag stof.
Teleurgesteld ging Gerard terug naar buiten. Hij keek om zich heen en huiverde. De doodse stilte en de duisternis leken hem opeens angstaanjagend toe. Misschien sloop in deze duinen een moordenaar rond die op Doka wachtte.
Gerard voelde zich eenzaam en machteloos. Stel je voor dat iemand Doka te pakken kreeg voor ze had kunnen vertellen wat ze wist. Zou dan de toestand niet opeens weer minder gunstig voor hem worden?

KOM TERUG NAAR HUIS, DAAN!

De heer Van Breeden was al dagenlang in een rothumeur. Hoe kon het ook anders? Die ezels van het gerecht hadden Gerard Van Dulken toch op vrije voeten gesteld. En natuurlijk moest die gekke dochter van hem die kerel midden op de straat gaan omhelzen. In zichzelf mopperend liep de heer Van Breeden door de straten van Knokke. Nou maar hopen dat hij die Van Dulken niet tegen het lijf liep!
'Kijk nou eens aan!'
De heer Van Breeden bleef als aan de grond genageld staan. Die stem! Onmogelijk! Dat was Daan! Ook dat nog.
'Ik wil met jou niets meer te maken hebben,' snauwde de heer Van Breeden. 'Ik ken je niet eens meer.'
Hij staarde ongelovig naar het scherpe, ongeschoren gezicht van zijn zoon. Wat zag die jongen eruit. Meteen zakte zijn woede weg.
'Daan! Wat is er? Ben je ziek?'

De jongeman schudde zijn hoofd.
'Helemaal niet. Maar ik heb wel vreselijke honger. Gaan we samen een hapje eten?'
De oude heer schudde zijn hoofd. Zowat begreep hij niet. Kijk me die kleren eens aan.
'Dat gaat moeilijk,' zei hij zachtjes. 'Je begrijpt...'
'Dat je er niet op gesteld bent om met me gezien te worden,' sneerde Daan. 'Ik ben niet precies het meest interessante lid van de familie.'
'Begin niet alweer!' smeekte de heer Van Breeden. 'Hoe lang is het geleden dat we elkaar ontmoet hebben?'
'Bedoel je daarmee dat je me gemist hebt?'
Vader Van Breeden voelde iets als spijt over wat gebeurd was.
'Kunnen we niet ergens rustig praten?'
Daan maakte een hoekig gebaar met zijn schouders. Het leek wel alsof hij iets onaangenaams van zich wou afschudden.
'De plaatsen waar ik kom, heb jij nog nooit gezien. En in de chique gelegenheden waar jij je borreltje drinkt, worden kerels als ik niet toegelaten.'
'En waarom niet?'
Daan keek zijn vader onderzoekend aan. Betekende dat dat de oude heer niet langer beschaamd zou zijn om zich met hem te vertonen?
'Goed!' zei Daan. 'Ik ga met je mee.'
Hij verwachtte er zich aan dat zijn vader zou terugkrabbelen. Maar niks hoor! Die stevende recht op een duur uitziend restaurant af en hield de deur open voor Daan.
'Na jou!'
De statige heren die profijtig aan hun sigaartjes zaten te puffen, keken onderzoekend op van hun krant. Waar hadden ze het nou? Die slordige knaap in hun mooie gelegenheid? Waar haal je het?
De oude heer Van Breeden keek hooghartig terug en de heertjes sloegen hun blikken neer.
'Wat wil je gebruiken?'
De twee mannen waren aan een tafeltje bij het raam gaan zitten.
'Een kop thee maar,' zei Daan.
'Wil je echt niet iets hartigers? Een bittertje?'
De jongen knikte. De kelner noteerde de bestelling. Het was hem duidelijk aan te zien dat hij het niet zo denderend vond.
'Vertel nou eens, Daan, of je leven je nog altijd bevalt.'
De jongen bleef hardnekkig uit het raam staren. Hij begreep niet wat er met hem aan de hand was.

'Wil je terug naar huis komen ? Ik ben bereid een streep te trekken onder het verleden en opnieuw te beginnen.'
Daan keek verbaasd maar hoopvol.
Dan schudde hij moedeloos zijn hoofd.
'Nee, vader! Ik vind het reuze van je dat je me zoiets voorstelt. Maar het zal tussen ons nooit boteren. Over enkele dagen zullen we alweer ruzie hebben. Ik zou me telkens opnieuw ergeren aan die belachelijke opvattingen over fatsoen en wellevendheid van die kennissen van je. Ik zou ze meteen de kast op jagen met mijn praatjes!'
'En die kerels met wie je dronken door de duinen zwerft ? Erger je je nooit eens aan hen ?'
'Zie je ? Het begint alweer! Nee, vader, die kerels zijn inderdaad niet altijd even aanbevelenswaardig. Maar zij zijn eerlijk. Zij noemen een kat een kat!'
Daan voelde zelf wel aan dat zijn stem minder overtuigend klonk dan vroeger. Hij had de keerzijde van de medaille meer dan eens gezien. En die had ook roestige vlekjes!
'Wil je het niet eens proberen ? Je krijgt een betrekking op mijn kantoor. In het begin wordt het wel even wennen. Maar je zal het zien, het leven van de gewone, brave kerel is niet zo kwaad!'
'Vader, begrijp je dan niet dat ik mezelf niet kan veranderen ? Ik heb behoefte aan vrijheid, frisse lucht, ruimte! Ik zal er nooit in slagen me op een kantoor te begraven!'
De heer Van Breeden dronk van zijn borrel.
'Je moet toch inzien dat je zo niet kunt doorgaan ?' pleitte hij. 'Eén van deze dagen word je opgepakt. Dan eindigt je vrije bestaan achter de poort van een gevangenis. Er komt niets goeds uit zo'n leven!'
'Ik kan me voorlopig best behelpen!' snauwde Daan.
'Goed, jongen! Zoals jij het verkiest. Maar ik vraag je toch om eens diep na te denken!'
'Dat hoeft echt niet! Ik heb gekozen. Ik zal tot het einde bij mijn beslissing blijven!'
'Dat is je goede recht, jongen,' zei Van Breeden. 'Maar heb je ook eens aan de rechten van de anderen gedacht ? Aan ónze rechten ? Je moeder en ik hebben alles gedaan wat in ons vermogen lag om jullie in het leven op weg te helpen. En nu ? Elvira loopt thuis rond met een verongelijkt gezicht omdat ze niet met die schurk van een Van Dulken mag vrijen. Ze antwoordt nauwelijks als je haar wat vraagt. Ze is koppig en onhandelbaar. Jij verknoeit wetens en willens je hele jonge leven en je toekomst. Waarom ? Ik weet het

niet. Ik heb alleen maar het beste voor jullie gewild. Kan je me dat kwalijk nemen ?'
Daan begreep het helemaal niet meer. Hij kende zijn vader enkel als de harde meester na God in het huis. Hij kon in hem niets anders zien dan een bekrompen burgermannetje dat alleen dacht aan wat de buren en relaties wel zouden zeggen. Het leek hem opeens toe alsof hij een andere man ontdekte.
'Het is niet zo gemakkelijk om een goede vader te zijn, weet je ?'
Er stonden tranen in de ogen van de oude heer. Hij nam zijn grote, witte zakdoek en snoof woest zijn neus.
Daan boog voorover en speelde met het kleine glaasje dat voor hem stond. Hij dacht inderdaad diep na. Zou hij het wagen om mee naar Sluis te gaan ? Zoals hij nu leefde, kon het inderdaad niet verder. Iedere dag gleed hij een stukje dieper de modder in. Alleen als hij gedronken had, was het leven nog draaglijk ! Misschien meende zijn vader het wel oprecht. Misschien wou hij hem een reële kans gunnen ?
Hij zuchtte. En zijn moeder ? Die zou heel blij zijn als hij terugkwam. Ze had hem altijd stiekem wat toegestopt als zijn vader hem alweer gestraft had. Misschien ?
'Ik...' aarzelde hij.
Vader Van Breeden keek hoopvol op.
'Goed,' zei Daan, 'ik wil het proberen.'
De laatste blik van zijn vader had de harde laag om zijn hart definitief doorbroken.
Hij besefte wel dat hij zich opnieuw zou moeten plooien naar de regels en de eisen van het ouderlijk huis. Maar hij zou altijd een steun vinden bij zijn moeder. Dat wist Daan beslist.
'Ik ben blij dat je mijn voorstel aanneemt. Klinken we erop ?'
De heer Van Breeden hief zijn glaasje op. Maar Daan schudde zijn hoofd.
'Dank je,' zei hij. 'Ik begin er liever meteen mee als ik een deftig burger moet worden. En twee borrels voor het eten is hoogst onbetamelijk.'
De twee mannen lachten.
'Nou eerlijk, Daan. Het zou toch te gek zijn als iemand als jij de kans miste om een prachtige toekomst op te bouwen !'
Daan maakte een twijfelend gebaar.
'Ik hoop maar dat ik je vertrouwen niet beschaam, vader ! Je zal geduld met me moeten hebben. Een vrijbuiter als ik wordt niet in drie tellen een eerzaam koopman.'
De heer Van Breeden knikte.

'Je hebt nou een les gehad. Ik hoop dat die niet zonder vruchten zal blijven.'
Daan glimlachte weemoedig. Daar begon het al!
'Moet je nog ergens bagage ophalen?' vroeg vader Van Breeden.
'Zo rijk ben ik niet. En de paar spullen die nog in die herberg liggen waar ik woonde, zouden helemaal niet passen in dat mooie huis in Sluis.'
De heer Van Breeden rekende glimlachend af. Hij had duidelijk moeite om zijn triomfantelijke stemming niet te tonen.
Ze namen een rijtuig.
De paarden briesten in de heldere vrieslucht. Daan keek door het portierraampje naar de bomen, de struiken, de duinen.
'Gedaan met mijn vrolijke zwerversleventje,' dacht hij. 'Geen zuippartijen meer in de kroegjes van het Zoute. Morgen mag ik als een voorbeeldige zoon mee naar het kantoor om zegels te kleven en brieven te wegen. Meer zullen ze me nog wel niet laten doen!'
'Daan,' zei vader Van Breeden, 'ik wil je nog wat vragen. Je bent op de hoogte van Elvira haar moeilijkheden. Ik hoop dat je ook daarin verstandig zult zijn en haar niet steunen tegen ons. Ze is veel meer waard dan een kerel als Van Dulken. Die is alleen maar met een of andere kunstgreep uit de handen van het gerecht geraakt.'
Daan knikte vermoeid. Maar diep in zijn hart beloofde hij Elvira alle steun. Er was zelfs meer. Hij zou die moordzaak zo snel mogelijk oplossen. Want hoe langer hij nadacht over die knoop en dat rafelige stukje stof, hoe meer hij ervan overtuigd raakte dat hij het bij het rechte eind had.
Het rijtuig rolde het stadje Sluis binnen. De koetsier sprong van de bok voor het huis van de Van Breedens en opende het portier.
'Wacht nog even, Daan,' zei vader Van Breeden. 'Ik wil je moeder voorbereiden op je thuiskomst.'
Maar dat was niet nodig. Elvira had voor het raam staan uitkijken. Ze ving een glimp op van haar broer en juichte het uit.
'Moeder! Daan is terug! Daan is terug!'
De twee vrouwen holden naar buiten. En hoewel de heer Van Breeden afkeurend zijn hoofd schudde, sprongen ze Daan om zijn hals.
'Laat die gekheid nou,' bromde Van Breeden. 'Wat moeten de buren wel denken!'
'Jongen,' snikte moeder Van Breeden, 'eindelijk! Nu wordt alles weer goed.'
De jongeman rukte zich los en holde de trap op naar zijn oude

kamer. Hij voelde zijn ogen verdacht branden. Daan viel op zijn bed neer.
'Heel Sluis zal me vriendelijk behandelen, als een teruggevonden zoon, een bekeerde zondaar. Hoe moet ik het ooit harden tussen die muffe burgermannetjes? Als ze ermee doorgaan, spring ik meteen weer uit de band.'
Na een paar minuten werd hij opnieuw kalm.
'Nee, Daantje,' zei hij halfluid, 'zo mag je er niet aan beginnen. Dan loopt het beslist fout!'
Maar drie dagen later leek het wel alsof Daan het niet had kunnen harden.
'Is Daan nog niet thuis?' vroeg de heer Van Breeden ongeduldig.
'Na kantoortijd is hij weggegaan om een boodschap te doen. Nu is het zeven uur en hij is er nog niet.'
'Misschien is hij opgehouden.'
'Dat is best mogelijk. Maar ik wens te eten op de gestelde tijd. Anders wordt het in dit huis niet houdbaar!'
Elvira glimlachte. Dat was weer eens haar vader ten voete uit! Net alsof de vrolijke frans die haar broer geweest was, zomaar in één keer kon omgetoverd worden in een ordelijk heertje!
Nee, dan kende zij Daan wel beter. Het zou meer gebeuren dat hij te laat kwam voor het eten.
Ze zei echter niets en ging mee aan tafel zitten. De stemming was erg bedrukt. Steeds opnieuw keek de heer Van Breeden op zijn horloge. Zijn gezicht, de diepe frons in zijn voorhoofd, betekende niets goeds.
'Ik heb er niets op tegen dat hij buitenshuis eet,' bromde hij. 'Maar dan moet hij zo hoffelijk zijn om ons te waarschuwen. De soep was nu vrijwel koud. Ik vraag me af wat het met het vlees wordt!'
'Misschien komt hij wel meteen,' zuchtte mevrouw Van Breeden.
Maar Daan verscheen niet. De hele familie zat al lang weer in de huiskamer. Van Daan nog steeds geen spoor.
De heer mevrouw Van Breeden verborgen zo goed en zo kwaad als het ging hun onrust voor elkaar. Ze babbelden gemaakt luchtig. Maar het verwachtend luisteren bij iedere stap in de straat, vertelde genoeg!
Ook Elvira maakte zich nu zorgen. Zou Daan één van zijn vroegere vrienden ontmoet hebben? Had die hem bepraat om het oude, lieve leventje maar weer op te nemen? Ze kon het moeilijk geloven. De vorige dag nog had Daan haar verteld dat hij eigenlijk blij was terug thuis te zijn.

Langzaam kropen de uren voorbij. Niemand sprak nog een woord. Je hoorde alleen het ongeduldig ritselen van een krant, het tikken van mevrouw haar breinaalden en het onheilspellend hameren van de klok!
Af en toe probeerde Elvira een gesprek te beginnen maar geen van haar ouders ging erop in.
Tenslotte gooide de heer Van Breeden driftig zijn krant neer.
'Nu komt hij beslist niet meer!' snauwde hij. 'Ik ga naar bed. Verwacht maar niet dat je hem de eerste dagen terugziet. Waarschijnlijk zit hij weer te hijsen in één van die gore kroegen.'
'Dat kan ik niet geloven! Hij leek echt blij dat hij opnieuw thuis was!'
'Ken jij een grotere huichelaar dan die zoon van je?'
Elvira schudde haar hoofd. Het hele spelletje begon opnieuw. Hoe dikwijls had zij dergelijk onvruchtbare gesprekken bijgewoond?
'Nee, zeg maar niets! Ik heb het nu wel gesnapt! Toen ik hem ontmoette, wist hij niet meer van welk hout pijlen te maken. Daarom ging hij mee. En ik ben erin gelopen. Gisteren nog heb ik hem geld gegeven opdat hij niet als een schooier zou rondhangen!'
'Waarom denk je al dadelijk het ergste?' jammerde mevrouw Van Breeden. 'Hij kan bij kennissen opgehouden zijn!'
'Daan? Laat me niet lachen. Je weet hoe hij over onze kennissen denkt! Kun jij dan één ogenblik geloven dat hij lekker een avond zou gaan praten? Larie! Nee, hij zit weer op het Zoute!'
Mevrouw Van Breeden begon zachtjes te schreien.
'Wat ga je nu doen?' vroeg ze.
'Niets! Ik verdom het gewoon om achter die boemelaar aan te zitten. Ik heb er finaal genoeg van. Nu moet hij zijn eigen boontjes doppen. En ik zal geen vinger meer uitsteken om hem te helpen! Als je dat maar weet! Hij mag voor mijn part verrekken!'
'Man, praat toch niet zo! Ik kan het niet horen!'
'Heb ik niet veel geduld met hem gehad? Heel veel geduld?'
'Papa!'
Elvira probeerde dapper te glimlachen.
'Ik weet heel zeker dat Daan alles deed om het hier waar te maken. Maar je moet begrijpen dat het heel zwaar voor hem was. Je verandert niet iemand in twee tellen, weet je!'
'Daar kan jij over meepraten!' snauwde Van Breeden.
Elvira deed alsof ze de toespeling niet snapte.
'Misschien heeft hij zich op sleeptouw laten nemen en is hij nu beschaamd om thuis te komen!'
Van Breeden antwoordde niet meer. Hij knikte kort en beende

woedend de kamer uit.
'Laten we ook naar bed gaan, mama,' glimlachte Elvira. 'Het helpt niet als we hier met een somber gezicht zitten te wachten.'
Mevrouw Van Breeden stond op en wreef haar ogen droog.
'Je hebt gelijk, Elvira. Misschien komt alles nog in orde.'
Het werd een lange nacht. Niemand sliep rustig. Telkens opnieuw schrokken ze wakker.
De volgende morgen was de heer Van Breeden niet om aan te spreken. Elvira noch haar moeder repten met een woord over Daan. Het zou meer kwaad dan goed gedaan hebben.
Toen de heer Van Breeden naar zijn kantoor vertrokken was, ruimden ze met zijn tweeën de tafel.
'Ik ga Ben Lorens opzoeken,' besliste Elvira. 'Ik heb er lang over nagedacht. Hij kan ons helpen.'
Mevrouw Van Breeden keek verschrikt op.
'Stel je voor dat hij het nieuwtje in heel Sluis begint te vertellen!'
'Dat doet Ben niet! Hij is erg bescheiden!'
Mevrouw Van Breeden knikte radeloos. Ze zou Elvira maar laten betijen. Alles wat ze deed, was beter dan hulpeloos zitten wachten.
Het was somber weer buiten. Uit de loodgrijze hemel die laag boven het stadje hing, viel een fijne, ijskoude regen!
Rillend zette Elvira de kraag van haar mantel op. Ze hoopte dat Daan nu niet in het duin rondzwierf. Kon ze hem maar laten weten dat iedereen thuis op hem wachtte. Zelfs vader!
Elvira overdacht de verandering die de harde, meedogenloze man ondergaan had. Nee, hij was nog altijd een ongemakkelijk heerschap. Maar af en toe was hij nu al bereid naar het standpunt van de anderen te luisteren.
Elvira kwam bij de woning van Ben Lorens. Ze trok aan de koperen belknop. Een druppel viel van de dakgoot en gleed in haar hals. Elvira huiverde.
'Is mijnheer Lorens hier?'
Het kittige dienstmeisje maakte een beleefd buiginkje.
'Kom binnen, juffrouw Van Breeden. Nee, helaas, mijnheer is vertrokken voor zaken.'
Elvira kon haar teleurstelling moeilijk verbergen.
'Wanneer komt hij terug thuis? Vandaag nog?'
'Dat weet ik niet, juffrouw. Mijnheer Lorens is gisteren bij valavond vertrokken. Er was nog iemand op bezoek bij hem. Hij heeft me alleen gezegd dat hij op reis moest.'
Elvira knikte.
'Nou, dat kan jij niet helpen. Denk je dat er een kans bestaat dat

hij vandaag nog thuiskomt?'
'Ik weet het echt niet, juffrouw.'
'Dan loop ik in de namiddag nog even aan. Als ik niet stoor tenminste?'
'Helemaal niet, juffrouw. Als mijnheer vroeger thuiskomt, zal ik hem over uw bezoek spreken. Misschien komt hij dan wel tot bij u.'
'Dank je hoor! Je bent heel vriendelijk.'
Elvira voelde zich opeens erg moedeloos. Wat kon zij nog meer doen? Ze had op Ben Lorens gerekend. Ze slenterde naar huis en lette er niet eens op dat de druilerige regen haar doornat maakte. Ze dacht alleen maar aan Daan. Toen ze thuiskwam, stopte er net een rijtuig voor de deur. Er stapte niemand uit en de koetsier bleef afwachtend op de bok zitten. Wat kon dat betekenen?
Ze maakte de deur open en liep tegen haar vader op. Die was gekleed om uit te gaan.
'Kijk niet zo vreemd,' knorde de heer Van Breeden. 'Ja, ik ga uit. Die mooie zoon van me zoeken. Ik kan het niet langer harden. Ik wil mijn plicht doen tot het uiterste.'
Elvira zei niets maar drukte een bemoedigende zoen op de wang van haar vader. Inwendig jubelde ze. De oude ijzervreter had dus ook een hart en was niet langer bang om dat te tonen! Alles zou goed komen! En Elvira kon niet beletten dat ze daarbij ook dacht aan Gerard en aan zichzelf!
De heer Van Breeden stapte in het rijtuig.
'Naar Knokke!' schreeuwde hij. 'Om te beginnen.'
Somber staarde de heer Van Breeden door het portierraampje. De koets ratelde over de hobbelige keien van het stadje.
Tegenover zijn vrouw en Elvira toonde hij zich hard. Maar in werkelijkheid maakte hij zich heel veel zorgen over zijn zoon. Hij had zo vurig gehoopt dat Daan eindelijk tussen de lijntjes zou gaan schrijven. En nu was die hoop met één klap de bodem ingeslagen. De heer Van Breeden was diep ontgoocheld.
Nauwelijks was de koets buiten de stad of Van Breeden tikte op het raampje achter de koetsier.
'Je stopt bij iedere kroeg, begrepen?'
De koetsier begreep het duidelijk niet maar knikte.
De paarden zetten opnieuw aan.
'Waar moet ik anders beginnen met zoeken?' vroeg Van Breeden zich af. Daan kan alleen in één van die gore gelegenheden zitten. Maar een paar uur later moest hij ontmoedigd toegeven dat hij zich vergist had. Daan was nergens verschenen. De heer Van

Breeden had wel genoeg mensenkennis om in te zien dat niemand geprobeerd had hem wat op de mouw te spelden. Daarvoor was de verbazing van iedereen die hij ondervraagd had, te oprecht geweest. De heer Van Breeden wist nu geen raad meer. Stilaan begon hij te geloven dat Daan een ongeval gehad moest hebben. Er was geen plaats meer in de omtrek waar hij zich had kunnen verbergen. Tenzij! De gedachte trof Van Breeden als een vuistslag. Stel je voor dat Daan bij Van Dulken zijn toevlucht gezocht had. Het was niet eens zo gek!
'Naar Schorreburg!' schreeuwde Van Breeden.
Hij voelde zich zonderling gespannen nu hij Gerard Van Dulken opnieuw ging ontmoeten. Hoe zou de jonge man reageren?
Hij zou waarschijnlijk stomverbaasd zijn als hij Van Breeden zag opduiken. Zelfs Daan zou zijn ogen niet geloven. Tenminste, als hij op de Schorreburg verbleef.
Voor het hek hield de koets stil. Met gejaagde passen, alsof hij een dringende boodschap had, beende Van Breeden het pad af dat naar de woning leidde. Hij fronste zijn wenkbrauwen. Die tuin mocht echt wel eens een goede beurt hebben. Nou, dat waren zijn zaken niet.
Gerard Van Dulken wist niet wat hij hoorde toen Trui Elvira haar vader aandiende. Wat betekende dat onverwachte bezoek!
Hij knikte en Trui ging de bezoeker halen. Gerard wachtte hem op. Hij stak zijn hand uit maar Van Breeden ignoreerde het gebaar.
'Kan ik Daan even spreken?' vroeg hij kort.
'Daan?' vroeg Gerard. 'Die is niet hier? Had hij gezegd dat hij mij zou komen opzoeken?'
'Nee, maar hij is sedert gisteren terug verdwenen.'
'Was hij dan opnieuw thuis?'
Van Breeden knikte kort. Hij had helemaal geen lust om tegen Van Dulken uit te weiden over familiezaken.
'Niemand heeft hem gezien. Daarom dacht ik...'
'Jammer. Ik kan u niet helpen.'
'Wat kan er dan gebeurd zijn?'
De heer Van Breeden greep naar zijn hoed. Meteen viel het Gerard op hoe oud en afgemat de trotse, stugge man eruit zag.
'Ga toch even zitten. Wilt u wat drinken?'
Gerard voelde medelijden met de vader van Elvira. Hij wou graag alles doen wat hem kon helpen.
'Nee, dat hoeft niet. Ik blijf niet langer dan strikt nodig is.'
Gerard slikte moeilijk. De oude heer bleek nog niet geneigd over

een eventuele verzoening na te denken.
'Zoals u verkiest,' zei Gerard tenslotte.
De heer Van Breeden stapte naar buiten. Hij wachtte zelfs niet tot Gerard hem uitgeleide gedaan had. Hij klapte de deur achter zich dicht.
Uitgeput viel Van Breeden neer in een hoek van het rijtuig.
'Terug naar Sluis!'
Voor het eerst was de oude man echt ongerust over het lot van Daan. Als hij niet naar zijn oude vrienden en zijn oude omgeving teruggekeerd was, waar mocht hij dan wel uithangen?
Hoe langer hij nadacht, hoe heftiger de angst zijn hart deed kloppen. Hij was erg opgelucht toen hij Sluis bereikte. Waarschijnlijk wisten ze daar al meer over Daan. Hij rekende haastig af met de koetsier. Maar zodra hij de deur opengemaakt had, begreep hij dat Daan er niet was. Mevrouw Van Breeden keek hem vol hoop en verwachting aan. Hij schudde zwijgend zijn hoofd. Dan nam hij zijn vrouw in zijn armen en klopte bemoedigend op haar rug. Mevrouw Van Breeden begon wild te snikken. De spanning, de onrust, de onzekerheid werden haar te machtig. Ook Elvira voelde zich niet lekker. Zij dacht terug aan wat Gerard haar verteld had over Doka en de geheimzinnige moordenaar. Nee, dat mocht ze niet gaan denken!
De rest van de dag kroop voorbij. Mijnheer Van Breeden hield het tenslotte niet uit en ging nog eens naar zijn kantoor.
's Avonds was er nog altijd geen nieuws. Het avondmaal smaakte niet.
'Ik wacht nog tot morgen,' zei de heer Van Breeden. 'Dan neem ik de politie onder de arm. Er moet iets gebeurd zijn. Als Daan uit eigen beweging weggegaan was, zou ik hem in Knokke of in het Zoute gevonden hebben. Er moet beslist iets anders achter zitten. Ik hoop maar... ach, nee!'
Het werd opnieuw een sombere avond. De nacht kwam en Daan was nog niet terug.
Niemand sprak de gedachte uit. Maar iedereen vreesde voor het ergste. De streek van Knokke was de laatste tijd toch wel erg onveilig.

DE MOEILIJKHEDEN VAN BEN LORENS

Laat in de namiddag kreeg Gerard Van Dulken bezoek van Ben Lorens.

'Ik moest je de groeten van Elvira overmaken,' glimlachte die.
'Heb je haar dan gezien?'
'Ja, ze kwam vanmorgen bij me. Ze wou me dringend spreken. Gisteren was ze ook al aan de deur geweest maar zij had mij niet getroffen. Ik was voor zaken op reis.'
'Is er al nieuws over die verdwijning van Daan Van Breeden?'
'Zo, je bent wel goed op de hoogte?'
'Van Breeden kwam hem hier zoeken.'
Ben Lorens knikte.
'Ja, de oude heer schijnt er enorm zwaar aan te tillen. Nou, het is ook geen grap. Er lijkt alweer een wissel vervalst te zijn. Iemand heeft de handtekening van een zekere Stoppelaar nagemaakt. Die Stoppelaar is een neef van Van Breeden. En dan ligt het voor de hand dat ze Daan gaan verdenken. Om eerlijk te zijn, verwondert het mij geen zier! De jongen deugde nooit! Het spijt mij voor zijn familie. Elvira was erg onder de indruk.'
Gerard Van Dulken schudde zijn hoofd.
'Kun je begrijpen. Ik had nooit gedacht dat Daan zoiets zou doen. We hebben enkele dagen geleden nog een lang gesprek gehad. Toen had ik echt de indruk dat hij zinnens was het anders aan te pakken.'
'Nee, Gerard, die Daan heeft nou eenmaal niet de aard om rustig op een kantoorkruk te zitten. Hij is een geboren zwerver. Hij had waarschijnlijk geld nodig om zijn vroegere leventje weer op te nemen. Je moet er ook aan denken dat hij met die wissels niet aan zijn proefstuk is.'
Gerard haalde zijn schouders op.
'Allemaal best mogelijk. En toch vrees ik dat we Daan verkeerd beoordelen. Bovendien heeft niemand ooit kunnen bewijzen dat Daan die andere wissels ooit vervalst heeft. Als het tenminste over die zaak gaat van voor een paar maanden.'
'Zoiets komt heel moeilijk duidelijk aan het licht als je de zaak niet aan het klokzeel hangt.'
De stilte bleef aarzelend zweven.
'Ik ben niet alleen gekomen om over Daan Van Breeden te praten.'
Ben Lorens leek opeens besloten te hebben door te spreken.
Gerard Van Dulken keek er vreemd bij op.
'Ik moet je wat vragen.'
De woorden kwamen haperend over Ben zijn lippen.
'Natuurlijk,' zei Gerard hartelijk. 'Wat kan ik voor je? Je weet dat het mij veel genoegen zou doen als ik je met iets mocht helpen. Na al wat je voor Elvira en voor mij gedaan hebt, is dat toch

niet meer dan normaal.'
'Het is een erg lastige vraag!'
Gerard lachte en haalde zijn schouders op.
'Kom nou, Ben!'
'Tijdens de laatste dagen van de ziekte van Martha en vlak na haar dood, had ik mijn hoofd niet helemaal bij mijn zaken. Ik verloor een aantal dingen uit het oog. En één van die dingen was een belangrijke wissel die morgen vervalt. Ik heb de nodige schikkingen niet genomen en ik kan hem niet betalen. Ik weet dat zoiets voor een zakenman onvergeeflijk is maar...'
Gerard hoorde de rest van de zin niet meer. Daar keek hij toch wel van op. Hij was er stellig van overtuigd geweest dat zijn vriend heel welstellend was, zelfs veel rijker dan hijzelf. Hij dacht aan de weelderige woning van Lorens en zijn vrij ruime levenswijze.
'Kan jij me helpen, Gerard?'
De vraag had erg dringend geklonken.
'Natuurlijk, Ben,' antwoordde Gerard haastig. 'Maak je geen zorgen! Hoeveel heb je nodig?'
Ben Lorens beet op zijn lip. Het leek wel of hij het bedrag niet durfde te noemen.
'Het is maar voor een heel korte tijd, hoor, Gerard. Ik zal heel snel weer tegen de helling op zijn. Maar je begrijpt dat ik sedert Martha haar ziekte niet erg veel lust had om aan zaken te denken.'
'Ben, je krijgt wat je nodig hebt.'
'Tienduizend?'
Gerard fronste zijn voorhoofd. Dat was een klein fortuin!
'Echt, Gerard, het is hoogstens voor een paar maanden! Ik heb dadelijk orde gesteld op een boel zaken. En...'
Gerard knikte. Hij ging aan zijn schrijftafel zitten en schreef een briefje naar zijn bank. Hij wist dat zijn bankier helemaal niet zou goedkeuren wat hij deed. Maar hij kon zijn vriend toch niet in de steek laten.
Hij schreef een kort, koel en zakelijk briefje. Hij stak het nadenkend in een enveloppe en schreef er de naam van de bankdirecteur op.
'Ik ben echt niet geruïneerd, Gerard. In hooguit vier maanden heb ik alles weer op de oude koers.'
Gerard wuifde met zijn hand.
'Goed, goed, Ben. Ik kan dat geld echt wel een poosje missen. Maak je dus daarover geen zorgen.'
'Gerard, ik weet echt niet hoe ik je moet bedanken. Als je eens wist welk een last je van mijn schouders neemt.'

'Dat spreekt toch vanzelf! Vrienden moeten elkaar helpen. Je zou voor mij hetzelfde gedaan hebben! Dat weet ik zeker. Laten we er dus niet langer over praten.'
Hij gaf Ben de brief en schelde.
'Trui, breng een goede fles wijn. Wij hebben iets om op te klinken.'
Maar lang bleef Ben Lorens niet meer. Het gesprek wou niet vlotten. Gerard voelde medelijden met zijn vriend. Behalve het verdriet om zijn vrouw werd hij nu ook nog geplaagd door zakelijke zorgen. Hij begreep dat voor de rijke, onafhankelijke Ben Lorens de vraag om hulp erg zwaar moest geweest zijn. Hij probeerde hem dan ook niet te weerhouden.
'Ik verzeker je, Ben, je hoeft je geen zorgen te maken. Ik ben er zeker van dat je het rooit! En als ik je nog eens kan helpen, wil ik dat graag opnieuw doen.'
Ben Lorens had zowaar tranen in zijn ogen. Hij probeerde te glimlachen maar het ging niet. Hij drukte Gerard zijn hand en liep naar buiten.
Gerard ging nadenkend gestemd naar zijn werkkamer terug.
Elvira Van Breeden wandelde intussen langs de wallen van het stadje Sluis. Ze genoot van de beweging en van de prikkelende frisheid van de buitenlucht. Wat een verschil met de sombere stemming die bij haar thuis heerste. Haar moeder was zelfs niet uit haar kamer gekomen. Haar vader liep somber en in zichzelf gekeerd door het huis. Elvira had graag eens met Gerard gepraat. Maar ze wou het haar vader niet helemaal onmogelijk maken. Ze wist dat hij toch zou vernemen dat zij Gerard ontmoet had. Dat nam echter niet weg dat ze het leven allesbehalve prettig vond zo ver van de man van wie ze hield.
Elvira zuchtte en keek naar de weiden. Ze waren wit. De zon speelde in duizenden glinsteringen over de grashalmen.
Wat was dit allemaal mooi!
Elvira glimlachte. Zij zou veel geld gegeven hebben om nu samen met Gerard te wandelen. Hei! Daar liep nog iemand.
Elvira haar hart begon te bonzen en zij voelde zich warm worden van opwinding. Ze ging snel aan het stappen om de gebogen gestalte die verderop voortslofte, in te halen. Ze was er nu zeker van dat zij zich niet vergiste. Die lange, zwarte omslagdoek en die rieten mand lieten geen twijfel over!
Nog een paar grote passen en ze kon Doka haar arm grijpen.
De vrouw schrok heftig.
'Doka!' zei Elvira.
Het oude vrouwtje wou zich losrukken maar Elvira hield haar

stevig beet.
'Doka,' pleitte Elvira, 'ga niet opnieuw op de loop.'
'Dat doe ik niet,' snauwde het vrouwtje. 'Maar ik heb nog een grote ronde te doen.'
'Waarom woon je niet langer in je huisje van het Zoute? Ben je bang?'
'Het is daar te eenzaam voor mij,' zei Doka. 'Er gebeuren teveel vreemde dingen in de buurt.'
'Doka, draai er niet meer om heen! Ik weet dat je iets gezien hebt dat in verband staat met die moordzaak.'
Het vrouwtje beefde over heel haar lichaam. Maar ze keek hardnekkig naar de grond.
Elvira dacht koortsachtig na. Hoe kon zij dit oude, koppige vrouwtje tot praten dwingen? En het moest! Er hing teveel van af!
'Je weet toch dat ze naar je zoeken aan de andere kant van de grens?'
Ze praatte opzettelijk niet over gendarmes. Maar Doka verstond het ook zo wel.
'Wat willen ze van me? Waarom laten ze me niet met rust? Ik heb toch niemand wat gedaan? Ik vraag toch niemand iets?'
'Doka, denk toch ook aan je eigen veiligheid,' pleitte Elvira.
Het vrouwtje haalde onwillig haar schouders op.
'Wat zou er mij kunnen gebeuren?'
'Wie heeft je geslagen? Ben je die overval vergeten?'
Elvira wees op de wonde die nog niet helemaal genezen was.
'Dat weet ik niet. Het was een man maar ik heb hem niet herkend.'
'Waarom laat je hem dan niet opsporen? Die kerel mag toch niet ongestraft blijven rondlopen!'
Doka schudde haar hoofd.
'Neen, neen! Ik heb liever niets met de politie te maken. Ze willen een hoop dingen weten waarop ik niet kan antwoorden.'
'Natuurlijk! Dat is het! Je bent bang dat ze je zullen dwingen om te vertellen wat je over die moord op Poston weet.'
Elvira zette nu alles op één kaart.
Ze merkte best dat het oudje in elkaar kromp.
'Ik weet niet wat je bedoelt!' stotterde Doka.
'O ja, dat weet je beter dan wie ook! Waarom wil je niet praten?'
'Juffrouw,' smeekte Doka, 'laat me met rust! Wat kan ik vertellen? Ik heb niets gezien!'
'Waarom heb je er dan met Trui over gepraat. Of was dat alleen maar bluf? Om je interessant voor te doen!'
'Helemaal niet! Ik...'

Doka klapte boos haar tanden op elkaar. Daar had ze dan nog bijna haar mond voorbijgepraat.
'Trui heeft een veel te lange tong! Ik heb alleen terloops een opmerking gemaakt over die zaak. En zij begrijpt daaruit dat ik zou weten wie de dader is! Nee, maar!'
'Waarom ben je dan weggelopen van de Schorreburg? Waarom ontwijk je iedereen? Zo moeten we wel denken dat je iets verbergt!'
'Ik weet niets,' mompelde Doka koppig.
Ze wou zich omdraaien maar bleef als aan de grond genageld staan.
'Elvira! Wat doe jij hier?'
Elvira schrok op. Ben Lorens!
'Ben! Wat ben ik blij dat ik je zie. Hier! Doka, de onvindbare, is opnieuw opgedoken. Maar ze blijft zo gesloten als een oester! Help me alsjeblieft om haar te doen praten. Je weet net zo goed als ik wat er voor Gerard op het spel staat!'
Doka draaide haar hoofd weg voor de onderzoekende blik van Ben Lorens.
'Kalm nou, Elvira. Met opwinding bereik je niets. Laat het maar aan mij over.'
Hij draaide zich naar de oude vrouw toe.
'Doka, jij gaat met ons mee naar Sluis. Hier kunnen we niet rustig praten.'
'Dat kan niet! Ik moet mijn ronde afmaken!'
'Het gaat hier om het leven van één, misschien van twee mensen!' snauwde Ben Lorens. 'Dan kan die ronde van je wel een dag wachten! Hoe sneller je vertelt wat je weet, hoe sneller je weer de hort op kunt! Vooruit! Meekomen!'
Tot haar verbazing merkte Elvira dat Doka alleen maar schuw knikte en haar mand opnam. Dan slofte ze moedeloos in de richting van de stad. Ben glimlachte naar Elvira die dankbaar knikte.
Ben Lorens had wel een grote invloed op mensen, vond ze. Hij wist hoe hij ze moest aanpakken. Samen liepen ze achter Doka aan. Ze praatten druk over allerlei. Maar Elvira merkte best dat Ben de oude Doka geen ogenblik uit het oog verloor. Hij lette scherp op elk van haar bewegingen. Toen ze het stadje naderden, ging hij zelfs naast haar lopen.
Het kleine groepje wekte in Sluis heel wat opschudding. Elvira zag hoe meerdere zakenvrienden van haar vader afkeurend hun wenkbrauwen fronsten. Maar ze stoorde er zich niet aan. Voor

haar telde maar één zaak: Gerard helpen.
Voor de deur van zijn woning nam Ben Lorens haar hand.
'Elvira,' zei hij, 'laat mij met Doka alleen. Je zal zien dat ik haar aan het praten krijg.'
Het oudje begon verschrikt te hijgen. Elvira begreep het niet. Waarom was Doka zo bang?
'Doka, jij naar binnen!' snauwde Ben Lorens.
Nog even leek het alsof de vrouw wat zou zeggen. Maar dan stapte zij vóór de verbaasde ogen van het dienstmeisje over de drempel.
'Ben, zodra je iets weet, moet je het komen vertellen! Beloof je dat?'
'Natuurlijk, Elvira! Ik begrijp best dat je bezorgd bent om Gerard. Nee, nee, maak je geen zorgen. Het komt beslist voor elkaar.'
Hij drukte Elvira bemoedigend de hand en glimlachte.
Dan ging hij ook naar binnen. Elvira wist niet wat te doen. Iets in de hele zaak maakte haar schichtig. Was het schrikkerige gedoe van Doka daarvan de oorzaak? Zij zuchtte en ging naar huis. Daar vertelde het dienstmeisje haar dat vader en moeder uit waren en waarschijnlijk niet voor 's avond zouden terugkomen.
Ze ging in een fauteuil zitten voor het raam en staarde doelloos naar buiten. Wat een dingen waren er al niet gebeurd sedert het begin van de winter. Ze herinnerde zich opeens hoe ze vroeger soms had zitten denken dat haar leventje zo eentonig en rimpelloos verliep. Elvira glimlachte bij die herinnering. Wat leek haar dat een eeuwigheid geleden!
De stilte in de kamer werd alleen verbroken door het harde tikken van de klok. Zou Ben Lorens iets aan de weet gekomen zijn?
De oude meubels stonden roerloos om haar heen. Elvira voelde haar hoofdhuid tintelen. Het leek wel of er iets ging gebeuren!
'Verbeelding!' fluisterde zij. 'Alleen maar verbeelding.'
Dromend leunde ze achterover. Gerard! Zou het nog ooit worden zoals vroeger? Zou de schaduw van de strandloopster niet altijd over hun geluk blijven hangen?
Zou...
Een keiharde ruk aan de bel deed haar opschrikken. Wat was er gebeurd? Het was volslagen donker in de kamer! Had zij dan geslapen?
In de gang hoorde zij de stappen van de dienstbode. De deur ging open en het meisje stak haar hoofd naar binnen.
'Juffrouw Elvira! U maakt me aan het schrikken! Wat doet u hier in het donker? Mijnheer Lorens is hier. Hij wil u spreken!'
'Laat hem binnen.'

Ze schrok zelf toen ze hoorde hoe gejaagd haar stem klonk.
'En maak licht!'
Ze holde gewoon de gang in. Ben Lorens stond daar. Hij had zijn hoed afgenomen en draaide die zenuwachtig tussen zijn vingers rond.
'Ben! Weet je iets?'
'Het lijkt wel of die oude de duivel zelf is!' bromde Ben. 'Nee hoor, het is weer mis. Stel je voor. Ik breng haar naar mijn werkkamer en wil met haar beginnen praten. Opeens gilt zij het uit, slaat met armen en benen en valt op de vloer. Ik dacht dat ze een toeval had en rende naar de keuken om een glas water te halen. Ik ben hooguit één minuut weg geweest. Maar dat was voldoende voor haar. Ze was naar buiten geglipt! Ik ben dan dadelijk de straat op gerend. Maar geen spoor van Doka!'
Elvira had ontgoocheld geluisterd. Al haar hoop, al haar verwachtingen stortten meteen in elkaar. Ze begon zacht en geluidloos te huilen. Krachteloos viel ze tegen Ben Lorens aan en legde haar hoofd tegen zijn borst.
'Elvira! Toe nou, meisje, kom tot bedaren!'
'Je was er niet eens zeker van dat die vrouw wat afwist van die moordzaak. Maak je maar geen zorgen, het komt goed.'
Hij gaf Elvira troostende klapjes op haar schouder. Stilaan kwam het meisje tot zichzelf.
'Ik had zo erg gehoopt dat alles zou opgelost worden,' jammerde ze. 'Waarom moet alles ons blijven tegengaan?'
'Kom nou, Elvira, je mag je geen dingen gaan verbeelden. Misschien weet die Doka ook niets!'
'Waarom doet ze dan zo vreemd?' snikte Elvira. 'Je moet toch toegeven dat ze zich heel zonderling gedraagt. Waarom vlucht ze weg. Nu kunnen we weer van helemaal bij het begin beginnen.'
'Ik begrijp je, hoor,' suste Ben Lorens. 'Ik laat je nu alleen. Als je lust hebt om eens rustig uit te wenen, dan moet je dat doen. Het lucht erg op.'
Hij glimlachte bemoedigend en kneep vriendschappelijk in Elvira haar wang.
Het meisje knikte en probeerde dapper te glimlachen.
'Dank je, Ben,' zei ze.
Ze ging mee om hem uit te laten. Huiverend keerde ze terug naar de warme woonkamer.
'Ben had er zich beter niet mee bemoeid!' zei ze halfluid.
Maar dan schudde ze haar hoofd. De ontgoocheling mocht haar niet onredelijk maken!

De volgende morgen moest ze een paar kleinigheden gaan kopen in een winkeltje in de buurt. Terwijl ze wachtte tot het haar beurt was om bediend te worden, luisterde ze onverschillig naar het gekwebbel. De vrouw die de zaak dreef, woog suiker af.
‚Mijnheer Lorens ziet er slecht uit, vind je ook niet ?'
Elvira werd opeens aandachtig.
'Hij treurt nog altijd over zijn vrouw,' knikte de andere.
'En geen wonder! Zij was zo'n zachte, lieve dame. Nee, mijnheer Lorens verdiende beter. 't Is God geklaagd.'
'Wat je zegt! Hij is zo goed voor de armen. Altijd vriendelijk, altijd klaar als hij wat voor je kan doen! Gisteren zag ik nog de oude Doka bij hem buiten komen. Hij gaf haar een hand en stopte haar iets toe.'
Elvira schrok. Wat betekende dat ? Ben had haar verteld dat het vrouwtje gevlucht was.
'Ben je er zeker van dat het de oude Doka was ?' vroeg ze haastig.
De vrouw die het vreemde nieuwtje verteld had, keek op.
'Natuurlijk. Ik heb goede ogen in mijn hoofd. Het is trouwens niet de eerste keer dat ik mijnheer Lorens en Doka samen zie. Verleden week nog liepen ze samen te praten. Ik denk dat hij haar helpt. Nu het winter is, kan zo'n vrouwtje toch niet veel verdienen. Het zou echt iets voor mijnheer Lorens zijn.'
Elvira vroeg niet verder. Haar hoofd tolde. Wat betekende dit allemaal ? Welke rol speelde Ben Lorens ? Waarom had hij haar wat voorgelogen ?
Zij kocht haastig wat zij nodig had en liep naar huis. Ze wist niet zo meteen wat ze zou doen.
'De enige die me iets meer kan vertellen, is Ben zelf. Ik ga onmiddellijk naar hem toe.'
Vastberaden belde ze aan. Het dienstmeisje maakte de deur open. Ze glimlachte vragend.
'Komt u voor mijnheer Lorens ?'
Elvira knikte.
'Nou, dat is wel bijzonder ongelukkig. Hij is alweer niet thuis. En ik weet zeker dat hij niet voor morgen terugkeert. Ik heb een koffertje moeten pakken...'
'Dank je,' zei Elvira glimlachend.
Ze had helemaal geen lust om naar praatjes te luisteren.
Ze liep haastig opnieuw naar huis. Er was geen andere weg! Ze wou Gerard spreken. Hij moest weten wat er omging.
Ze vertelde haar moeder dat ze de rest van de dag weg zou zijn. Moeder knikte alleen maar en stelde geen verdere vragen.

Ze stapte zo snel mogelijk door. Het was koud.
'Nog een paar dagen zo'n vriesweer en we zullen kunnen schaatsen,' dacht Elvira.
De wandeling gaf haar de gelegenheid om haar gedachten wat te ordenen. Ze voelde aan dat er iets was dat haar ontsnapte, iets vreselijks, iets bijna ongelooflijks.
Elvira kwam op Schorreburg aan en liep meteen naar het raam van de werkkamer van Gerard. De jongeman zat bij het raam te lezen. Elvira tikte op de ruit.
Gerard keek eerst verrast op. Maar dan vloog een glimlach over zijn gezicht. Hij sprong op en kwam naar buiten gelopen.
Nauwelijks was de deur opengegooid of ze lagen in elkaars armen.
'Ben je er tussenuit geknepen?' lachte Gerard.
'Vader is naar Brugge! Moeder heeft geen vragen gesteld toen ik haar zei dat ik wegging. Ik moet wel tijdig thuis zijn!'
'Je bent nauwelijks hier en je praat al over weggaan! Nee, hoor! Zo kom je niet van me af!'
En Gerard drukte Elvira zo dicht tegen zich aan dat het meisje naar adem snakte.
'Ik heb zo erg naar je verlangd,' fluisterde hij. 'Ik vind dat we zo snel mogelijk moeten trouwen. Zodra die gerechtszaak van de baan is, wil ik meteen het bootje in met je! Afgesproken?'
Gerard merkte verwonderd dat er een sombere uitdrukking op Elvira haar gezicht verscheen.
'Liefje!' riep hij uit. 'Wat scheelt eraan? Wil je dan niet trouwen?'
'Toch wel, Gerard! Maar het gaat over die vreemde moordzaak!'
'Elvira! Breek daar je hoofdje toch niet over! Het is er veel te leuk voor! Je zal zien dat over een paar weken niemand nog over die zaak praat!'
'Er is iets heel anders! Daarover wou ik eigenlijk met je praten! Zou het mogelijk zijn dat Ben Lorens in die zaak gemengd is?'
'Ben? Nooit!'
Elvira liep achter Gerard naar binnen. Ze beet zenuwachtig op haar duimnagel.
'Waarom zou hij me dan wat voorliegen?'
En meteen begon Elvira te vertellen. Gerard fronste ongelovig zijn voorhoofd. Wat betekende dat nou allemaal?
'Ik wil weten hoe de vork aan de steel zit,' zei Elvira vastbesloten. 'Morgen ga ik naar hem toe.'
En dat deed ze. Ben Lorens was verrast Elvira te zien.
'Ga zitten,' zei hij.

Elvira wist niet goed hoe ze het gesprek moest beginnen. Thuis had ze een tiental keer na elkaar dezelfde inleiding herhaald. Maar nu kwam er geen woord over haar lippen.
'Elvira, er ligt iets op je hart. Voor de dag ermee!'
'Ben, waarom heb je me verteld dat Doka gevlucht is?'
Lorens staarde het meisje met open mond aan.
'Omdat ze er inderdaad vandoor gegaan is terwijl ik een glas water voor haar haalde.'
'Iemand heeft je gezien toen je Doka buiten liet.'
'Onmogelijk!'
'Ben, die vrouw was heel zeker van haar stuk. Welk belang zou ze erbij hebben zoiets te verzinnen?'
'En ik? Waarom zou ik over zo'n onbenulligheid verhaaltjes gaan verzinnen?'
In de ruime kamer bleef de stilte hangen. Elvira voelde haar hart onregelmatig bonzen.
Eindelijk hief Ben zijn hoofd op. Hij lachte. Een korte, onaangename lach.
'Nou weet ik opeens hoe die vrouw bij die gekheid gekomen is. Nadat Doka gevlucht was, kwam een andere vrouw aanbellen. Zij is een arme weduwe die ik af en toe wat help. Als ik goed nadenk moet ik toegeven dat ze wel iets heeft van Doka. Ze loopt ook gebogen. Ze is even oud en even in elkaar geschrompeld.'
Elvira was slechts gedeeltelijk overtuigd. Maar waarom zou Ben liegen? Hij had haar en Gerard toch altijd geholpen.
'Die vrouw vertelde ook dat ze je vorige week met Doka had zien praten.'
Lorens maakte een ongeduldig gebaar met zijn hand.
'Nog meer geklets! Dat was de weduwe over wie ik het had! Ik ontmoet haar af en toe als ik ga wandelen. Je lijkt niet zoveel vertrouwen in me te hebben?'
'Toch wel,' zei ze haastig. 'Nu moet ik gaan. Ik wou het alleen maar weten, Ben!'
Lorens knikte.
'Jammer. Ik dacht dat je me helemaal vertrouwde, Elvira.'
Hij greep haar hand en keek diep in haar ogen. Elvira voelde zich opeens woedend worden.
'Ik moet gaan,' zei ze heftig en trok haar hand los.
Iets in de blik van Ben Lorens deed een heftige afkeer voor hem bij haar oplaaien.
'Goeie dag!'
Ben Lorens keek haar na. Zijn gezicht stond heel zorgelijk.

'Wat een gekheid!' mompelde hij.
Elvira holde zowat naar huis. Ze wou dadelijk een brief schrijven naar Gerard. Jammer dat ze hem geen beter nieuws kon geven.

DAAN IS ONSCHULDIG

De familie Van Breeden zat aan de ontbijttafel. De dienstbode bracht de post. Mijnheer Van Breeden keek even verstrooid op. Maar dan greep hij de omslag die boven op het stapeltje lag en scheurde die zenuwachtig open.
'Wel, heb je ooit!' schreeuwde hij nadat hij haastig had zitten lezen. 'Daan heeft met die vervalsing niets te maken. Het handschrift op die wissels is niet het zijne! Mijn zoon is onschuldig.'
Mevrouw Van Breeden kreeg dadelijk tranen in haar ogen.
'Goddank,' snikte ze, 'ik heb altijd wel gedacht dat hij niet zo slecht kon zijn. Hij heeft een zwak karakter maar hij is een goede jongen.'
'Ik zou maar niet te snel van stapel lopen,' bromde mijnheer Van Breeden, 'er moet wel iets met hem gebeurd zijn. Waarom blijft hij weg als hij onschuldig is?'
Je kon echter heel goed horen dat de heer Van Breeden zelf even opgelucht was als zijn vrouw.
'Daar moet een speciale reden voor bestaan,' zuchtte Elvira. 'Weten ze al wie de echte schuldige is?'
'Nee, de kerel die de wissels vervalst heeft, moet een goede bekende zijn. Hij heeft onze handtekeningen bijna feilloos nagemaakt. Ik ga vandaag nog met Steppelaar praten. We moeten een middel vinden om die bedrieger te snappen.'
De heer Van Breeden had opeens geen eetlust meer. Hij stond op en liep de kamer uit. Zijn rug was opnieuw recht en hij stapte veerkrachtig naar buiten.
Die avond zat Gerard Van Dulken te schrijven. Buiten stroomde de regen neer. Het vriesweer had niet lang aangehouden.
Gerard voelde zich rillerig en terneergeslagen. Hij wist nog altijd niet waar hij precies aan toe was. Het werd ontmoedigend. Uur na uur voelde hij zijn geduld afbrokkelen. Als deze toestand nog lang bleef aanslepen, zou hij Elvira huwen zonder de toestemming van haar vader!
Er werd gebeld. Gerard keek vreemd op. Wie mocht dat zijn?
Hij hoorde Trui naar de voordeur sloffen. Hij stond zelf ook op om te gaan kijken.

'Ben ! Kerel, wat doe jij hier ? Met zo'n hondeweer. Trui, wil je wat wijn warm maken ?'
'Doe geen moeite,' glimlachte Ben Lorens vermoeid. 'Ik blijf maar even. Ik...'
'Geen sprake van ! Je bent doornat ! Je haalt je op die manier een longontsteking op je hals !'
'Ach,' zei Ben, 'dat zou misschien het beste zijn dat me kon overkomen.'
'Ben, wat is er dan voor vreselijks gebeurd ? Ik heb je nog nooit zo horen praten !'
Ben Lorens zuchtte.
'De ene klap valt na de andere. Ik weet niet meer hoe het nog verder moet. Ik kan je het geld dat je me geleend hebt, voorlopig niet teruggeven !'
Van Dulken hief zijn hand op.
'Laten we daarover niet praten. Ik heb je gezegd dat ik om dat geld helemaal niet verlegen zit !'
'Ik vind het fijn van je, Gerard,' zei Lorens hees. 'En daarom durf ik opnieuw om je hulp vragen. Over twee dagen is het Kerstmis en...'
'Ben, je hoeft me helemaal niets uit te leggen. Zeg me gewoon wat je nodig hebt. Ik zal je steunen tot het uiterste !'
Tien minuten later vertrok Ben Lorens toch. Maar hij was nog steeds even droefgeestig !
Op kerstavond zat de familie Van Breeden bij elkaar in de huiskamer. Er heerste een weemoedige, ingetogen stemming.
Mevrouw Van Breeden was aan het haken. Elvira probeerde te lezen. Maar haar gedachten dwaalden telkens opnieuw af naar Gerard. Ze vond het inspijtig dat hij die avond niet samen met hen kon doorbrengen. Mijnheer Van Breeden dacht aan Daan. Waarom kwam die jongen toch niet naar huis.
In zovele kerstverhalen kwam de verloren zoon op kerstavond terug. Hij speelde met de gedachte aan zo'n kerstwonder.
De bel rinkelde. De heer Van Breeden sloot zijn ogen. Waarom huppelde zijn hart opeens zo gek door zijn borstkas ?
Ben Lorens verscheen in de deuropening. Elvira schrok. Hemel hoe was die man veranderd in enkele dagen ? Zwarte kringen onder zijn ogen, ingevallen wangen.
'Goede avond, mijnheer, mevrouw, Elvira. Stoor ik jullie ?'
'Helemaal niet,' haastte Van Breeden zich. 'Helemaal niet ! Ga toch zitten !'
'Op een avond als deze word je gewoon overspoeld door

herinneringen,' zuchtte Ben. 'Ik kon het in mijn eenzame huis niet meer harden. Dank je omdat ik hier wat mag komen praten.'
Er had zoveel wanhopige droefheid uit die woorden geklonken dat Elvira erdoor ontroerd werd.
'Ik zal een stevige kop thee zetten,' glimlachte ze. 'Daar knap je in geen tijd van op.'
Maar ze kreeg niet eens de tijd om tot in de keuken te komen. Er werd opnieuw gebeld. Hard en dringend. Elvira maakte zelf de deur open.
'Daan!'
Elvira duizelde. Ze had haar broer meteen herkend. Ondanks de wijde mantel die hij droeg en de hoed die diep over zijn voorhoofd gedrukt was.
'Ik ben het inderdaad, Elvira. Is iedereen woedend op me?'
Elvira kon niet antwoorden. Tranen verstikten haar stem. Ze snoof heftig en viel Daan om de hals.
'Nee, niet boos. Maar heel erg ongerust. Waarom ben je toch weggegaan?'
'Ik zal het je later wel uitleggen. Ik ben inderdaad laf geweest. Maar nu wil ik dat goedmaken.'
'Elvira!' schreeuwde iemand. 'Wie is daar?'
De kamerdeur ging open. Het licht viel op Daan.
'Daan!'
Mevrouw Van Breeden moest steun zoeken tegen de deurpost.
Daan liep op haar toe en sloot haar in zijn armen.
'Waar kom jij vandaan?' hijgde de heer Van Breeden.
Maar uit zijn stem klonk meer opgeluchte vreugde dan Daan ooit voor mogelijk gehouden had.
In de verwarring en de vreugde van het weerzien had niemand bemerkt hoe doodsbleek Ben Lorens geworden was toen Daan binnenkwam. Hij klemde zijn handen om de leuning van zijn zetel en staarde met opengesperde ogen naar Daan.
De jongeman kwam op Lorens toe. Die maakte een onmerkbaar afwerend gebaar. Maar Daan zijn gezicht vertrok geen zier.
'Mijnheer Lorens! Zoals je ziet, ben ik terug thuis. Ik kon het echt niet langer harden.'
Lorens kwam wankelend overeind.
'Dag, Daan!' fluisterde hij. 'Ik laat jullie nu alleen. In ogenblikken als nu heb je geen behoefte aan het gezelschap van vreemden!'
'Nee, helemaal niet! Je moet niet weggaan!' zei mevrouw Van Breeden. 'Je stoort ons helemaal niet!'

Maar Ben Lorens wou daar niet van horen. Gejaagd drukte hij de hand van iedereen en vertrok. Daan liep met hem mee tot bij de deur.
'Ik kom morgen bij je,' zei Daan. 'We hebben een en ander uit te praten.'
'Goed,' zei Ben Lorens. 'Ik zal je verwachten.'
Hij stapte weg. Eenzaam en geslagen.
Daan ging neuriënd terug naar de woonkamer.
Het werd een opgewonden avond. Maar Daan weigerde te vertellen waarom hij weggegaan was. Dat wou hij nog een paar dagen geheim houden, zei hij.
De volgende morgen was hij al vroeg het huis uit. Eerst ging hij bij Ben Lorens aanbellen. Toen hij na een kwartier vertrok, stond zijn gezicht ernstig.
'Nu meteen naar Gerard toe,' mompelde hij.
Met het rijtuig dat hij gehuurd had, was hij er vrij snel.
Gerard was net klaar met ontbijten en nam zijn post door.
'Zo,' zei hij, 'weer boven water gekomen?'
'Ik heb heel belangrijk nieuws voor je,' zei Daan zonder op Gerard zijn vraag te antwoorden. 'Ik heb de oplossing van die moordzaak!'
Gerard werd lijkbleek. Hij greep Daan bij zijn schouders en schudde hem heen en weer.
'Wat zei je? Hou je me voor de gek?'
Daan Van Breeden glimlachte triomfantelijk.
'Ga nou rustig zitten en luister. Ik vrees dat mijn onthullingen nogal schokkend voor je zullen zijn.'
Gerard ging inderdaad terug zitten. Hij kneep zijn vingers zowat stuk op de leuning van zijn stoel.
'Ik luister,' zei hij.
'Goed. Herinner jij je die dag toen je mij die knoop toonde?'
Gerard knikte.
'Die bracht mij op het spoor. Ik wist dat ik ooit zo'n jas gezien had. En heel snel al herinnerde ik me ook wie hem droeg. Ben Lorens.'
'Wat heeft Ben met die moord te maken? Je moet je vergissen.'
'Wacht even. Toen ik wist wie zo'n jas had, besloot ik de gangen van Lorens na te gaan. Ik heb die kerel nooit vertrouwd. Hij was me te glad, te braaf, te uitgestreken.'
'Ik zal niet toelaten dat jij mijn vriend beledigt!' schreeuwde Gerard opgewonden.
'Val me alsjeblieft niet voortdurend in de rede,' snauwde Daan. 'Een paar dagen later zag ik Lorens in het duin. Je raadt nooit wie

bij hem was. Doka, de oude vrouw die hier verbleven heeft.'
Gerard knikte. De vrouw die Elvira verteld had over Ben en Doka had zich dus niet vergist. Waarom had Ben dat dan niet toegegeven?
'Ik vond dat allemaal nogal zonderling,' ging Daan verder. 'Ik volgde de zwerfster en ontdekte haar nieuwe verblijfplaats, een gammele hut in de buurt van Breskens. Ik ben er op een dag zomaar binnengestapt. Doka schrok natuurlijk vreselijk. Ik zei haar dat ik wist dat Ben Lorens de moord op Poston gepleegd had. Dat wist ik natuurlijk niet echt! Ik kon het trouwens niet geloven. Het effect van mijn woorden was verpletterend. Doka werd asgrauw en stamelde alleen maar 'hoe ben jij daarachter gekomen?' Daarmee had ze zich verraden. Ik dreigde met politie en gendarmes en tien minuten later kende ik heel het verhaal.'
Van Dulken zat lijkbleek in zijn stoel. Zijn lippen trilden.
'Ga door, Daan,' zei hij moeilijk.
'Doka vertelde me dat ze Lorens en Dora Torens, de mooie strandloopster heel vaak samen gezien had. Ze ontmoetten elkaar in een kleine boerderij die al jaren aan Ben toebehoort.
Dora was Ben zijn liefje. Daarna trok zij ook af en toe op met Poston. En dat gaf dan vaak hommeles! Doka heeft die twee meer dan eens tegen elkaar horen schreeuwen. De avond van de moord zag Doka het meisje verschrikt wegrennen. Een ogenblik later ontmoette zij ook Lorens. Die zat duidelijk achter zijn liefje aan. En toen ze de volgende morgen hoorde dat Poston neergestoken was, had ze het niet zo moeilijk om te weten wie de schuldige was. Ze kon het niet nalaten daar hier en daar toespelingen op te maken.'
'Wat je daar zegt, is monsterachtig!' huiverde Gerard. 'Die vrouw liegt!'
'Ik ben nog niet klaar met mijn verhaal,' zei Daan kalm. 'Ik begrijp dat je het vreselijk vindt maar het is de waarheid. Toen Lorens hoorde dat Doka af en toe te veel zei, wachtte hij haar op en mepte haar neer. Maar het oudje overleefde het. Toen werd Lorens nog meer radeloos. Hij zocht het vrouwtje op en dreigde haar te doden als zij nog iets zou zeggen. Daarom is zij gevlucht. De rest weet je.'
'Mijn hoofd duizelt ervan, Daan,' zuchtte Gerard.
'Nu komt mijn bekentenis,' zei Van Breeden dof. 'Zodra Doka mij alles verteld had, heb ik Lorens opgezocht. Hij loochende eerst alles. Maar zijn zenuwen begaven het heel spoedig. Hij bekende de moord en smeekte mij hem niet te verraden. Hij vertelde me zelfs

dat hij Poston niet alleen uit jaloersheid had neergestoken. Maar Poston had een geweldige som geld bij zich! En Ben had ook van die kant veel zorgen.'
'Dat weet ik,' zuchtte Gerard dof.
'Lorens stopte me een belangrijke som toe. Ik moest hem alleen beloven te verdwijnen. Ik heb het aangenomen. Het saaie kantoorleven beviel me toch al niet!'
Van Dulken leunde achterover.
'Ik vraag je om vergiffenis, Gerard,' fluisterde Daan.
'Laat me nu, ik moet nadenken. O! Ga weg!'
Maar Daan bewoog niet.
Alles tolde door elkaar in Gerard zijn bonzende hoofd.
Hij moest nu wel geloven wat Daan hem verteld had. Ben, zijn beste vriend, was dus een bedrieger, een moordenaar!
Kon iemand echt zo erg huichelen?
Gerard herinnerde zich de vele keren dat Ben tegenover hem gezeten had, in dezelfde stoel waarin Daan nu zat.
Gerard dacht ook aan het laatste bezoek van Ben. Hoe moedeloos ontredderd was hij toen geweest. En tegelijk met een schrijnend verdriet om zijn verloren illusies, voelde Gerard ook een immens medelijden met Ben.
Een ander beeld schoof over de andere heen. Dora! De strandloopster! Het onschuldige, naïeve meisje met haar kinderlijke gezichtje en haar grote droomogen! Zij was ook zo'n gewetenloze bedriegster geweest.
'Ik ben vanmorgen bij Lorens geweest,' zei Daan. 'Ik heb hem zijn smerige geld teruggegeven. Hij was wanhopig, radeloos! Hij schreide gewoon als een kind.'
'Ik ga naar hem toe,' zei Gerard. 'Ik moet hem spreken.'
'Mijn rijtuig is er nog,' zei Daan.
Gerard knikte.
De twee mannen wisselden geen woord meer voor ze in Sluis toekwamen. Toen het rijtuig de kade opdraaide, zag Gerard meteen de grote menigte die voor de deur samengetroept was.
'Wat betekent dat?' zei Gerard. 'Zou er al iets uitgelekt zijn? Zouden ze hem al gearresteerd hebben?'
'Zullen we dadelijk weten,' antwoordde Daan kalm.
Het rijtuig hield stil. Gerard wurmde zich naar buiten. De omstaanders weken uit elkaar.
'Wat is er gebeurd?' vroeg hij aan een politieman die voor de deur stond.
'Mijnheer Lorens heeft zich voor de kop geschoten,' zei de man

verveeld. 'Bent u van de familie?'

ALLES IS VOORBIJ...

Gerard wandelde in zijn tuin heen en weer. Het was tweede kerstdag. De vorige dag was hij doodmoe thuisgekomen. Uitgeput was hij dan op de divan in slaap gevallen. Het was al avond toen Trui hem gewekt had. Hij had haar nog niets verteld over wat er gebeurd was. De brave vrouw zou het vlug genoeg horen. Morgen zouden de kranten wel vol staan over de zelfmoord van Ben Lorens en de moordzaak op Poston die daardoor zo plotseling een oplossing gekregen had.
Die morgen had hij een gat in de dag geslapen. Eindelijk kon hij kalmer denken. Hij voelde geen wrok meer tegenover Ben. Alleen medelijden. En weemoed om zijn verloren illusies.
Er naderden vlugge voetstappen. Gerard keek verrast op. Elvira! Het meisje glimlachte stralend toen ze in zijn armen viel.
'Gerard! Mijn vader gaat ermee akkoord dat we ons verloven!'
Gerard sloot zijn ogen. Eindelijk. Nu was alles goed.
'De postbode gaf me dit,' zei Elvira. 'Je zal verrast opkijken.'
Gerard keek naar het handschrift. Dora! Wat moest die meid nog van hem? Hij bloosde.
'Wil je het niet lezen?' vroeg Elvira plagerig.
Gerard haalde zijn schouders op en scheurde de enveloppe open. Dora schreef hem een korte, wanhopige brief. Ze wist nu dat ze veroordeeld zou worden, dat niemand haar nog kon redden. En daarom wou ze nog een laatste keer met Gerard praten. Want ze beschouwde hem nog steeds als de enige man die zij kon vertrouwen.
'Mag ik het briefje lezen?' vroeg Elvira.
Gerard knikte en stak haar het blad toe. Elvira las.
'Zou je graag gaan?' vroeg ze.
Gerard haalde weifelend zijn schouders op.
'Ik weet het niet,' zei hij. 'Maar ik kan het moeilijk weigeren.'
'Gerard, ik ken je. Je moet gaan. Anders blijf je tobben.'
De volgende morgen zat Gerard dan ook in een verveloze, kleine kamer van de gevangenis en wachtte op Dora.
Iemand opende de deur. Gerard stond op. Hij schrok. Was dat Dora? Was dat het bekoorlijke, onweerstaanbare meisje uit de duinen? Hij voelde een vreemde ontroering nu hij haar bleke, strakke gezichtje zag.

'Gerard,' zei Dora, 'wat ben ik blij dat je gekomen bent.'
'Dag Dora,' zei de jonge man.
'Ik wou je alleen zeggen, vragen om niet al te slecht over me te denken. Ik heb je niet opzettelijk bedrogen. Ik was doodsbang. Ik wou je alles vertellen maar ik was beschaamd. En ik wou weg uit mijn omgeving. Je kan nooit begrijpen hoe vreselijk mijn leven geweest is ! En toen kwam Ben. Hij had alles waarvan ik droomde: een huis, geld, kleren !'
De rest weet je...'
Dora haar stem haperde. Gerard knikte.
'Dank je, Gerard voor wat je voor me gedaan hebt. Ik zal het nooit vergeten. En ik hoop dat je met juffrouw Van Breeden gelukkig zult worden.'
Gerard knikte.
'We trouwen over een paar maanden.'
Ze zwegen allebei.
'Het is tijd, Dora. Ik neem je niets kwalijk. Die dagen met je waren vreselijk heerlijk. Ik zal jou ook nooit vergeten, Dora. Ik hoop voor jou ook dat je ooit nog gelukkig zult worden. Vaarwel.'
De cipier rammelde met zijn sleutels voor de deur.
'Als je langs het strand loopt,' zei Dora, 'wil je dan eens heel diep ademen... in mijn plaats.'
Gerard knikte.

INHOUD

Gerard Van Dulken	5
De doolhof	13
De schipbreuk	23
De grote ontgoocheling van Elvira	34
De harde weg terug	47
Het onderzoek	56
Elvira zet door	69
Doka, de oude zwerfster	84
Gerard Van Dulken komt vrij	97
Doka verdwijnt	115
Kom terug naar huis, Daan	121
De moeilijkheden van Ben Lorens	131
Daan is onschuldig	142
Alles is voorbij	148